

Obsah

Učebné osnovy pre 1. cyklus.....	3
Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia.....	3
Slovenský jazyk a literatúra.....	3
Anglický jazyk.....	32
Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika.....	40
Matematika.....	40
Informatika.....	82
Vzdelávacia oblasť Človek a príroda.....	89
Človek a príroda.....	89
Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť.....	106
Človek a spoločnosť.....	106
Vzdelávacia oblasť Človek a hodnoty-.....	141
Náboženská výchova Rímskokatolícka.....	141
Komponent A: Boh a človek.....	144
Komponent B: Ježiš Kristus.....	144
Komponent C: Sväté písmo.....	144
Komponent D: Cirkev a sviatosti.....	144
Komponent E: Kresťanský život.....	144
Náboženská výchova Rímskokatolícka.....	150
Komponent A: Boh a človek.....	152
Komponent B: Ježiš Kristus.....	152
Komponent C: Sväté písmo.....	153
Komponent D: Cirkev a sviatosti.....	153
Komponent E: Kresťanský život.....	153
Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce.....	158
Človek a svet práce.....	158
Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb.....	171
Telesná a športová výchova.....	171
Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb.....	187

Legenda k prierezovým gramotnostiam:.....	188
Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra.....	198
Hudobná výchova.....	198
Charakteristika vzdelávacej oblasti.....	198
Charakteristika vyučovacieho predmetu.....	199
Výtvarná výchova.....	214

Učebné osnovy pre 1. cyklus

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

Slovenský jazyk a literatúra

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Slovenský jazyk a literatúra
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 264 hodín ročne - 8 hodín týždenne 2. ročník 264 hodín ročne - 8 hodín týždenne 3. ročník 264 hodín ročne - 8 hodín týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Ovládanie jazyka alebo viacerých jazykov je v dnešnej informačnej a globalizovanej spoločnosti nevyhnutným predpokladom spoločenského a pracovného uplatnenia človeka. Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia zohráva dôležitú úlohu pri rozvíjaní jazykovej a komunikačnej gramotnosti žiaka, ktoré ho pripravuje na proces vzdelávania a následne na pracovnú a životnú seberealizáciu. Učenie sa jazykov žiakovi pomáha aj pri osobnostnom, sociálnom a kultúrnom rozvoji.

Vymedzenie doménových gramotností vzdelávacej oblasti

Všetky tri podoblasti vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia prispievajú k rozvíjaniu **jazykovej a komunikačnej gramotnosti**, ktorá zahŕňa spôsobilosť porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, pocity a názory hovoreným a písaným jazykom, využívajúc aj vizuálne, audiovizuálne a digitálne materiály v rôznych kontextoch. Jazyková a

komunikačná gramotnosť zahŕňa aj spôsobilosť efektívne, rešpektujúco a situačne vhodne komunikovať s inými ľuďmi. Pri rozvíjaní uvedených spôsobilostí žiaka v základnom vzdelávaní sa postupuje podľa úrovne a potrieb osvojovania si jazyka s uplatnením gradácie vo vzdelávacích cykloch. Postupnosť rozvíjania jazykovej a komunikačnej gramotnosti je konkretizovaná vo všetkých troch podoblastiach vzdelávacej oblasti.

Vymedzenie prierezových gramotností vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia podporuje aj rozvíjanie **prierezových gramotností**. Vo vzťahu k *čitateľskej gramotnosti* kladie vyučovanie jazyka jej základy a vedie žiaka k osvojovaniu stratégií porozumenia a tvorenia textu, čím ho pripravuje na učenie sa z textu vôbec. Prácou s textami, v ktorých sa jazyková zložka kombinuje s vizuálnou zložkou, prispieva vzdelávacia oblasť aj k rozvíjaniu *vizuálnej gramotnosti*. Osvojené stratégie porozumenia a tvorenia textu a schopnosti získať, spracovať a vyhodnotiť informácie z rôznych informačných zdrojov žiak využíva pri rozvíjaní ďalších prierezových gramotností (*občianska gramotnosť, AI a digitálna gramotnosť, finančná gramotnosť, environmentálna gramotnosť, sociálna a emocionálna gramotnosť*). K rozvíjaniu prierezových gramotností vzdelávacia oblasť prispieva aj učením sa tematickej a odbornej slovnej zásoby a spektrom komunikačných, literárnych a diskusných tém súvisiacich s obsahom gramotností.

Spôsobilosti rozvíjané prostredníctvom vzdelávacej oblasti

Vychádzajúc z potrieb nadobúdania jazykovej a komunikačnej gramotnosti pilierom vzdelávacej oblasti sú komunikačné činnosti (interakcia, produkcia a recepcia), ktoré sú v rámci podoblastí spracované podľa špecifik vyučovania jednotlivých jazykov. **Interakcia** zahŕňa schopnosti žiaka primerane vstupovať do komunikácie, efektívne komunikovať myšlienky, pocity, potreby a názory, rešpektovať komunikačného partnera a uplatňovať sociokultúrne zvyklosti. **Produkcia** zahŕňa tvorenie rôznych žánrov hovoreného a písaného textu a kultivovanie verbálneho a neverbálneho vyjadrovania. **Recepcia** zahŕňa vnímanie a porozumenie rôznych žánrov počúvaného a čítaného textu, s dôrazom na vyhodnotenie a využitie získaných informácií.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia:

- Uplatňovať osvojené jazykové znalosti v praktických komunikačných činnostiach (hovorenie, počúvanie, čítanie, písanie).

- Využívať komunikačné činnosti pri vzdelávaní, seberealizácii a pri napĺňaní rôznych komunikačných a kultúrnych potrieb.
- Kultivovať jazykovú interakciu a porozumieť jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.
- Získať skúsenosti s využívaním rôznych textov a foriem komunikácie (hovorená, písaná, vizuálna, audiovizuálna, digitálna).
- Osvojiť si stratégie porozumenia a tvorenia textu a využívať ich pri spracúvaní a vyhodnocovaní informácií a pri sebavyjadrovaní.
- Vytvárať a upevňovať pozitívny vzťah k učeniu sa jazykov a k jazyku ako spoločenskej, kultúrnej a individuálnej hodnote.
- Osvojiť si efektívne stratégie učenia sa jazyka a posilňovať autonómnosť pri jazykovom rozvoji.

Ciele vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia napomáhajú dosahovať všeobecné **ciele základného vzdelávania** najmä v týchto bodoch: rozvíjanie gramotnosti; praktické používanie jazyka pri napĺňaní komunikačných a vzdelávacích potrieb žiaka; využívanie nových digitálnych foriem komunikácie; formovanie pozitívneho vzťahu k jazyku a chápanie jazykovej a kultúrnej rozmanitosti; vedomé rozvíjanie učebných stratégií a prevzatie zodpovednosti za vlastný jazykový rozvoj.

Charakteristika predmetu

Vzdelávacie štandardy slovenského jazyka a literatúry sú členené podľa **piatich komponentov vyučovacieho predmetu**: komunikačná interakcia, hovorená produkcia, písaná produkcia, recepcia vecných textov a recepcia umeleckých textov. Keďže komponenty sa týkajú rôznych aspektov komplexného procesu komunikácie v prvom jazyku, hranice medzi nimi nie sú ostré, naopak, medzi komponentmi jestvuje viacero prienikov.

Výkonový štandard, členený podľa piatich predmetových komponentov, zahŕňa spôsobilosti v oblasti slovenského jazyka a literatúry, ktorých nadobudnutie je dôležité pre komunikačný, gramotnostný, kultúrny a osobnostný rozvoj žiaka. Obsahový štandard sa člení podľa obsahových celkov, ktoré sú pri dosahovaní spôsobilostí žiaka v jednotlivých komponentoch dôležité. Dôležité je, aby sa obsah spájal s konkrétnou komunikačnou činnosťou žiaka a aby prispieval k postupnému dosahovaniu výkonu.

Jazykové učivo ako opora získavania komunikačných spôsobilostí je zaradené v štyroch predmetových komponentoch do obsahového celku *Komunikačné prostriedky a pravidlá*. V

komponente recepcia umeleckých textov sa pracuje s estetickou funkciou jazykových prostriedkov. Komunikačné prostriedky zahŕňajú jazykové prostriedky (fonetické, morfológické, lexikálne, slovotvorné, syntaktické), poprijazykové prostriedky (zvukové a pohybové) a mimojazykové prostriedky. Komunikačné pravidlá zahŕňajú pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá.

Učebné osnovy predmetu slovenský jazyk a literatúra umožňujú využívanie nástrojov AI ako súčasti vyučovania. Tieto nástroje sa uplatňujú ako podporný prostriedok rozvíjania jazykových, interpretačných a tvorivých kompetencií žiaka. Ich používanie pri napĺňaní štandardov je viazané na vlastné kognitívne a komunikačné úsilie žiaka a na jeho osobnú zodpovednosť za výsledok práce. Súčasťou využívania nástrojov AI je kritické posudzovanie spoľahlivosti výstupov, uvedomovanie si možností a obmedzení technológie a dodržiavanie etických pravidiel používania.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je vytvárať základy čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v nadväznosti na predchádzajúce skúsenosti žiaka. Zámerom je pomocou všetkých dostupných prostriedkov utvárať čitateľské a pisateľské návyky žiaka a formovať ho ako čitateľa a pisateľa.

1. Viest' jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi.
2. Vyjadriť myšlienky, predstavy a emócie v hovorenom texte.
3. Vyjadriť myšlienky, predstavy a emócie v písanom a v obrazovo-písanom texte.
4. Počúvať a čítať primerané vecné texty.
5. Orientovať sa v nesúvislých a obrazovo-písaných textoch.
6. Počúvať a čítať primerané umelecké texty.
7. Identifikovať v texte explicitné informácie a vyvodit' z textu základné implicitné informácie.
8. Sledovať vlastné porozumenie textu.
9. Použiť pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti a osvojené pravopisné pravidlá.

čebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus
SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Obsahový štandard	VÝKONOVÝ ŠTANDARD			
	Komponent komunikačná interakcia			
		1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Vhodne použiť rôzne pozdravy pri nadviazaní a pri ukončení kontaktu v bežnej komunikácii. Podakovať a ospravedlniť sa primerane veku adresátovi v komunikačnej situácii. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia v bežnej komunikácii. Vhodne použiť pozdravy pri nadviazaní a pri ukončení kontaktu vo verejnej komunikácii. Sformulovať zisťovaciu a doplňovaciu otázku. Použiť na vyjadrenie prosby a priania rôzne slovné spojenia a vety. Sformulovať jednoduché zdôvodnenie bežného javu. V dvojici klásť otázky a odpovedať na ne.	Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Predstaviť sa v bežnej komunikácii. Sformulovať rôzne spôsoby oslovenia vo verejnej komunikácii. Použiť pri tykaní a pri vykaní spisovné tvary slovesa. Podakovať a ospravedlniť sa primerane adresátovi a prostrediu. Porovnať význam zisťovacej a doplňovacej otázky a uplatniť pri nich spisovnú melódiu. Vyjadriť rôzne komunikačné zámery (otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas) v dialógu. Sformulovať jednoduché zdôvodnenie vlastného konania. Začať a ukončiť jednoduchý dialóg v dvojici vhodnými jazykovými prostriedkami. Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho	Sformulovať otázku, prosbu, prianie, nesúhlas, námietku a jednoduché zdôvodnenie. Vyjadriť rôzne komunikačné zámery (otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas, námietku) v dialógu. Odlíšiť rôzne komunikačné zámery a použiť pri ich vyjadrení spisovnú melódiu. Požiadat' o informáciu a na požiadanie informáciu poskytnúť. Viesť jednoduchý dialóg a klásť vecné otázky. Formulovať vecné otázky a odpovede, neodbočovať od témy. Vyjadriť v dialógu rôzne komunikačné zámery (oznámenie, otázku, prosbu, prianie, súhlas, nesúhlas, námietku, zdôvodnenie a pod.). Uplatniť pravidlá vedenia dialógu prostredníctvom telefónu. Použiť pri vedení dialógu vhodné vety, slová a slovné spojenia, vhodnú melódiu, mimiku a vhodné gestá. Vyjadriť myšlienky, potreby a pocity jazykovo a sociálne primeraným spôsobom. Jasne a zrozumiteľne

			<i>Začať jednoduchý dialóg v dvojici, použiť pritom vhodné jazykové prostriedky.</i> <i>Viesť jednoduchý dialóg v dvojici striedaním otázok a odpovedí.</i>	repliky. <i>Jasne a zrozumiteľne sformulovať svoju myšlienku, potrebu a svoj pocit.</i> <i>Udržiavať pri vyjadrení svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu s komunikačným partnerom očný kontakt.</i>	<i>sformulovať rozvité vyjadrenie svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu vhodnými slovami. Pozorne sledovať reakciu komunikačného partnera na vyjadrenie svojej myšlienky, potreby a svojho pocitu (očný kontakt, melódia, mimika, gestá).</i>
--	--	--	---	---	--

OBSAHOVÝ ŠTANDARD		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Komunikačné zvyklosti	rozlišovanie pozdravov, predstavenia sa, oslovenia	rozlišovanie oslovenia, tykania/vykania vo verejnom a v súkromnom komunikačnom prostredí, formulovanie ústneho poďakovania a ospravedlnenia.	
	Komunikačné zámery a ich vyjadrenie	formulovanie zist'ovacích a doplňovacích otázok , formulovanie prosby, priania formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom ,	formulovanie zist'ovacích a doplňovacích otázok , formulovanie jednoduchého zdôvodnenia javu alebo vlastného konania formulovanie vlastných potrieb a prežívaných pocitov primeraným spôsobom	formulovanie zist'ovacích a doplňovacích otázok , formulovanie prosby, priania, nesúhlasu a námietky, porovnávanie rôznych spôsobov ich vyjadrenia, formulovanie jednoduchého zdôvodnenia javu alebo vlastného konania , presnosť a pravdivosť vyjadrenia pri požiadaní o informáciu a pri poskytnutí

				informácie
	Dialóg	pozorné počúvanie komunikačného partnera , nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh vysvetlenie na jednoduchom príklade interakciu s AI.	nácvik jednoduchého dialógu v dvojici: kladenie otázok a formulovanie odpovedí, pravidelné striedanie replík oboch komunikačných partnerov , nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh. vysvetlenie na jednoduchom príklade rozdielov medzi rozhovorom s človekom a interakciou s AI.	priamy dialóg a telefonický dialóg , nácvik dialógu v dvojiciach alebo v skupinách pri riešení úloh. vysvetlenie na jednoduchom príklade rozdielov medzi rozhovorom s človekom a interakciou s AI, rizík používania.
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom tém dialógu. Formulovanie oznamovacích, opytovacích, rozkazovacích, zvolacích a želacích viet ;	uplatňovanie a rozlišovanie melódie viet podľa komunikačného zámeru, uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť).	používanie vhodných slovných spojení a viet pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov funkčné používanie pohybových prostriedkov počas dialógu, mimika, gestá, očný kontakt uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť).
	Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• pozdrav, predstavenie sa, • odpoveď, pozorné počúvanie, • slovo, slovné spojenie, rozhovor, otázka (zist'ovacia a doplňovacia), veta,	• tykanie/vykanie, poďakovanie, ospravedlnenie, • prosba, prianie, nesúhlas, • spisovná výslovnosť (hláska, dĺžka hlásky, dvojhláska, prízvuk, melódia)	• námietka, požiadanie o informáciu, poskytnutie informácie, zdôvodnenie

	Hovorená produkcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	1.ročník	2.ročník	3. ročník
			Vybrať si s pomocou učiteľa tému hovoreného prejavu. Graficky (kresbou, symbolom) zaznamenať kľúčové slová k vybratej téme hovoreného prejavu. Spontánne vyrozprávať prežitú udalosť. Vyrozprávať príbeh podľa obrázka. Uplatniť v rozprávaní časovú postupnosť pomocou obrázkovej osnovy. Pozorovať priamo predvádzaný pracovný postup. Pozorovať vonkajší vzhľad reálneho predmetu a vymenovať jeho hlavné znaky. Pozorovať vonkajší vzhľad zobrazeného predmetu a vymenovať jeho hlavné znaky podľa kategórií (tvar, farba, veľkosť, materiál, použitie).	Zhromaždiť základné informácie k téme hovoreného prejavu. Vyjadriť doterajšie skúsenosti s vybratou témou hovoreného prejavu. Písomne zaznamenať kľúčové slová k vybratej téme hovoreného prejavu. Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku. Pripraviť si rozprávanie príbehu pomocou obrázkovej osnovy a predniesť ho v triede. Pomocou obrázkovej osnovy usporiadať poradie pozorovaných alebo vykonávaných činností. Pozorovať vonkajší vzhľad blízkej osoby a vymenovať jeho hlavné znaky podľa kategórií (výška, chôdza, časti tela	Písomne zaznamenať svoje myšlienky a informácie k vybratej téme hovoreného prejavu. Pri zbieraní informácií k vybratej téme hovoreného prejavu využiť okrem vlastných myšlienok aj poznanie a skúsenosti iných ľudí (rodiny, spolužiakov, kamarátov). Pri zbieraní informácií k vybratej téme hovoreného prejavu využiť knihy, časopisy a webové stránky. Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu. Sformulovať odkaz pre individuálneho a kolektívneho adresáta s uvedením presných údajov. Poznať kľúčové informácie, ktoré má obsahovať oznam (kto, čo, kde, kedy, ako). Písomne pripraviť oznam o triednom/školskom podujatí pomocou zápisu kľúčových informácií. Predniesť v prostredí triedy oznam o triednom/školskom podujatí. Uplatniť pri prednese oznamu spisovnú výslovnosť, vhodné zvukové a pohybové prostriedky (melódiu, tempo, pauzu, mimiku, gestá). Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku. Vyrozprávať príbeh na základe vlastnej skúsenosti alebo zážitku. Pripraviť si rozprávanie reálneho alebo vymysleného príbehu pomocou slovnej osnovy a predniesť ho v triede. Použiť v príbehu jazykové prostriedky podporujúce

			Predniesť tradičný vinš. Pripraviť si a v triede predniesť blahoželenie individuálnemu adresátovi. Pozorne si vypočuť hovorený prejav spolužiaka. Pozorne si vypočuť hovorené prejavy iných hovoriacich v triede/v škole.	atď.). Pri prednese príležitostného prejavu uplatniť zreteľnú artikuláciu, spisovnú výslovnosť a vhodné tempo. Pri prednese príležitostného prejavu udržiavať očný kontakt s adresátom a používať vhodnú mimiku a vhodné gestá. Odpovedať na otázky k svojmu hovorenému prejavu. Primerane a vhodne klásť otázky k obsahu hovoreného prejavu iných hovoriacich.	vyjadrenie autorského zámeru. Zaujať poslucháča vhodným a pestrým modulovaním hlasu (melódia, pauza, tempo) a vhodným použitím mimiky a gest. Povedať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti. Pomocou slovnej osnovy vymenovať pozorované alebo vykonávané činnosti v poradí. Písomne zaznamenať a ústne povedať postupnosť činností v pracovnom postupe. Pri vymenúvaní opisovaných činností a opisovaných znakov objektu použiť presné a výstižné pomenovania. Predniesť jednoduchý príležitostný prejav. Pripraviť si a v triede predniesť pozvanie pre individuálneho a kolektívneho adresáta (použiť presné údaje, vhodné oslovenie, tykanie/vykanie). Korigovať nepresnosti alebo nejasnosti vo svojom ústnom vyjadrení. Sformulovať, čo chcem v svojom hovorenom prejave zlepšiť. Vypočuť hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu. Poskytnúť spolužiakovi radu na zlepšenie jeho hovoreného prejavu. Uplatniť pri hovorení situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.
--	--	--	--	--	---

OBSAHOVÝ ŠTANDARD		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Príprava a prednes hovoreného prejavu	výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa, členenie textu, využitie obrázkovej osnovy , artikulačné a výslovnostné cvičenia prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu.	výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa, členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy , artikulačné a výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu .	výber témy hovoreného prejavu s pomocou učiteľa alebo samostatne, zhromažďovanie slovnej zásoby a informácií potrebných na rozvíjanie témy , rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informovať, rozprávať, opísať , členenie textu, využitie obrázkovej alebo slovnej osnovy , pri členení hovoreného textu artikulačné a výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie mimiky a gest, prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy, • jednoduché techniky zvládania trémy pri prednese prejavu .
	Reflexia hovoreného prejavu	pozorné počúvanie hovoreného prejavu spolužiakov a iných hovoriacich.	úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa, kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, formulovanie odpovedí na položené otázky.	úprava nepresností a nejasností v ústnom vyjadrení pomocou učiteľa alebo spolužiakov, kladenie otázok k obsahu počúvaného prejavu, vyslovovanie predpokladov formulovanie odpovedí na položené otázky.
	Žánre	jednoduché ústne	jednoduché rozprávanie: prežitá skúsenosť, reálny	vyjadrenie kľúčových informácií v

		hovoreného textu	rozprávania: prežitá skúsenosť, uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho pozvania, privítania, rozlúčenia, tradičného vinša .	alebo vymyslený príbeh, uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní, jednoduchý príležitostný prejav: nácvik ústneho pozvania, privítania, rozlúčenia, tradičného vinša .	jednoduchom informačnom texte (odkaz, oznam, správa) , jednoduchý opisný text: postupnosť dejov hlavné znaky opisovaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba), - uplatnenie postupnosti činností pri ústnom opise pracovného postupu;
		Komunikačné prostriedky a pravidlá	vyjadrovanie myšlienok v ucelených vetách a jednoduchých súvetiach.	- používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, - vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém (prirovnania alebo iné frazémy, ktorým žiaci rozumejú), - uplatňovanie melódie , významovej pauzy, tempa prejavu podľa obsahu, komunikačného zámeru textu - uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások,	používanie viet s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, otázka, výzva (rozkaz, prosba), prianie, nesúhlas, námietka, uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová, uplatňovanie melódie, významovej pauzy a tempa prejavu podľa obsahu a komunikačného zámeru textu, uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (kvantita, výslovnosť dvojhlások, slovný prízvuk, spodobovanie a splývavá výslovnosť), pozorovanie rozdielov medzi

					spisovnou výslovnosťou a bežnou výslovnosťou v danom regióne alebo v miestnom nárečí
			• Písať čitateľne všetky písmená slovenskej abecedy. Písať podľa osvojených pravidiel sémantického a interpunkčného pravopisu: veľké písmeno na začiatku vety, interpunkčné znamienka na konci vety.	písmená slovenskej abecedy automatizovane. Písať čitateľne a automatizovane tlačené a písané písmená slovenskej abecedy pri písaní slov a viet. Doplniť vlastný obrázok primeraným písomným komentárom. Písomne zaznamenať myšlienky o blízkej téme alebo ich vyjadriť obrázkom (kresbou, maľbou). Doplniť písaný text primeraným obrazovým vyjadrením. Zapísať slová vystihujúce aktuálne prežívané pocity, predstavy a náladu. Zapísať slová vystihujúce pocity, predstavy a náladu vyvolané miestom, predmetom, osobou, hudbou, obrazom, vôňou. Písomne zaznamenať nápady a námety k téme tvoreného textu podľa požiadaviek žánru tvoreného textu. Napísať jednoduchý odkaz pre individuálneho alebo kolektívneho adresáta. Volíť vhodný obsah písomného odkazu pre adresáta podľa vlastného komunikačného zámeru. Doplniť písomný odkaz vhodným grafickým symbolom.	
		Termíny, ktoré si má	• blahoželenie, vinš.	• Rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh), opis (predmetu), pozvanie, privítanie, rozlúčenie,	téma, rozvíjanie témy, osnova (úvod, jadro, záver), časová

		žiak osvojiť		blahoželenie, vinš, • zámer vety: oznámenie, otázka, rozkaz, • spisovná výslovnosť (melódia, prestávka, prízvuk, dĺžka hlásky, dvojhláska).	postupnosť, informácia (odkaz, oznam), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh), opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), zámer vety, prosba, prianie, nesúhlas, námietka, zdôvodnenie, slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie
--	--	--------------	--	---	--

		VÝKONOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Písaná produkcia		<i>Písať čitateľne veľké tlačené písmená slovenskej abecedy.</i> <i>Písať čitateľne s oporou o grafický vzor písané písmená slovenskej abecedy.</i> <i>Uviesť témy blízke svojej životnej skúsenosti.</i>	<i>Písať veľké a malé Písať podľa osvojených pravidiel fonematického pravopisu: rozlišovacie znamienka, pravopis dvojhlások, pravopis ä, dvojzložkové písmená.</i> <i>Písať podľa osvojených pravidiel fonematického pravopisu: i/í po mäkkých spoluhláskach, y/ý po tvrdých spoluhláskach, slabičný pravopis, pravopis</i>	<i>Písať všetky písmená slovenskej abecedy automatizovane a čitateľne.</i> <i>Použiť osvojené písmená pri písaní textov. Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na tému blízku ich životnej a jazykovej skúsenosti.</i> <i>Uplatniť pri písaní súvislého textu na tému blízku svojej životnej skúsenosti vhodné spájacie a nadväzovacie prostriedky.</i> <i>Myšlienково rozvinúť tému blízku svojej životnej skúsenosti preferovaným spôsobom. Vyjadriť písaním svoje pocity a predstavy. Voľne spísať svoje spomienky na udalosti, osoby a miesta.</i> <i>Voľne spísať svoje predstavy o budúcnosti alebo o vymyslených svetoch.</i> <i>Prostredníctvom voľného písania vyjadriť svoj postoj k blízkym témam.</i>

			Pomenovať rôzne témy svojho osobného života. Napísať minimálne dve na seba nadväzujúce vety viažuce sa na jednu udalosť	slabík so slabikotvornými spoluhláskami. Napísať pohľadnicu individuálnemu alebo kolektívnemu adresátovi s uvedením jeho poštovej adresy a s vyjadrením primeraného obsahu. Napísať o (skutočnej, vymyslenej) udalosti s dodržaním základnej časovej postupnosti. Písomne zaznamenať kroky pri pozorovanej činnosti. Usporiadať záznam krokov vykonávanej alebo pozorovanej činnosti podľa časového sledu. Opraviť vo vlastnom napísanom texte základné jazykové chyby: písanie veľkých písmen na začiatku vety a vo vlastných menách,	Zhromaždiť základné informácie k téme textu. Zozbierať s pomocou učiteľa informácie k téme tvoreného textu z rôznych informačných zdrojov (knihy, časopisy, internet). Napísať jednoduchý informačný text. Vyjadriť v texte pohľadnice vhodné obsahy na základe vlastného komunikačného zámeru aj s uplatnením grafických a obrazových prvkov. Napísať oznam o konaní blížiaceho sa podujatia s vyjadrením kľúčových informácií (druh podujatia, miesto, čas, usporiadateľ, cieľová skupina, iné špecifiká podľa typu podujatia) a s primeranou grafickou úpravou. Vytvoriť pozvánku na vlastné podujatie pre individuálneho alebo kolektívneho adresáta s vyjadrením kľúčových informácií o podujatí a s primeranou grafickou úpravou. Uplatňovať pri tvorbe informačných textov (odkaz, pohľadnica, oznam, pozvánka) osvojené jazykové znalosti a pravopisné pravidlá. Napísať príbeh, vlastnú skúsenosť alebo zážitok. Uplatniť v písomnom rozprávaní primerané prostriedky vyjadrujúce časové a logickopríčinné vzťahy medzi vetnými celkami. Zapísať hlavné znaky pozorovaného objektu a pozorovanej činnosti. Uplatniť pri zaznamenávaní krokov vykonávanej alebo pozorovanej činnosti primerané slová a slovné spojenia vystihujúce kľúčové detaily. Písomne pomenovať hlavné znaky pozorovaného objektu (konkrétny predmet a blízka osoba). Upraviť obsahovú a jazykovú stránku napísaného textu. Identifikovať a opraviť jazykové a pravopisné nedostatky vlastného napísaného textu podľa osvojených vedomostí a zručností. Upraviť s pomocou učiteľa obsah vlastného napísaného textu podľa
--	--	--	---	--	---

				interpunkčné znamienka na konci viet.	svojho komunikačného/autorského zámeru. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá. <i>Písať podľa osvojených pravidiel sémantického pravopisu: pravopis všeobecných a vlastných podstatných mien.</i>
--	--	--	--	---	---

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
Elementárne písanie	• prípravné (predpisateľské) cviky, percepčno-motorické zručnosti pri písaní, • fonematická analýza a diferenciácia, prevod hlásky na písmeno, • písanie písmen slovenskej abecedy, • písanie slov, odpis písaného textu, prepis tlačeneho textu, písanie podľa diktovania, • písomné vyjadrovanie vlastných myšlienok .		

Proces tvorenia textu	využívanie obrázkovej osnovy pri členení textu ,	výber témy písaného textu pomocou učiteľa rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme, výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru, využívanie obrázkovej alebo slovnej osnovy pri členení textu, zhromažďovanie informácií .	• výber témy písaného textu pomocou učiteľa alebo samostatne, • rozvíjanie témy podľa komunikačného/autorského zámeru: informácia, rozprávanie, opis, voľné písanie, • využívanie základných spôsobov zhromažďovania myšlienok k téme, • výber vhodných slov, slovných spojení a vetných celkov podľa komunikačného/autorského zámeru,
----------------------------------	--	--	--

			- využívanie slovnej osnovy pri členení textu, - tvorenie konceptu textu a jeho úprava pomocou učiteľa alebo prostredníctvom kontrolných otázok,
Žánre písaného textu	tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) jednoduché techniky tvorivého písania .	tvorenie jednoduchého nesúvislého textu (zoznam) a obrazovo-písaného textu (pozdávka, pohľadnica), jednoduché písomné rozprávanie: vyjadrenie prežitej udalosti, zážitku, vymyslený príbeh, uplatnenie časovej postupnosti v rozprávaní , jednoduché techniky tvorivého písania.	vyjadrenie klúčových informácií v jednoduchom informačnom texte (oznam, odkaz, správa), jednoduchý opisný text: postupnosť dejov pri opise pracovného postupu; hlavné znaky opisovaného objektu (konkrétny predmet alebo blízka osoba), jednoduché techniky tvorivého písania.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	• vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach .	vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), vyjadrovanie vzťahu k pomenúvaným javom prostredníctvom emocionálnych slov alebo jednoduchých frazém (prirovnania alebo iné frazémy, ktorým žiaci rozumejú).	vyjadrovanie myšlienok vo vetách a v jednoduchých súvetiach s rôznymi komunikačnými zámermi: oznámenie, výzva (rozkaz, prosba), prianie, nesúhlas, námietka, používanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte (opakovanie slova, synonymá, zámená, rovnaký tvar slovesa), uplatňovanie jednoduchých lexikálnych vzťahov v texte: významové okruhy slov, slovotvorne súvisiace slová, slová s podobným a opačným významom, nadradené a podradené slová .
Osvojovanie a uplatňovanie		fonematický pravopis: rozlišovacie znamienka ; delenie hlások na samohlásky (krátke, dlhé) , dvojhásky a spoluhlásky (tvrdé, mäkké) ako	etymologický pravopis: vymedzenie obojakých spoluhlások ; písanie i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch domácich slov

	pravopisu		východisko uplatňovania fonemického pravopisu; pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, y/ý po tvrdých spoluhláskach; slabičný pravopis (de, le, lie atď.); pravopis dvojhlasok, pravopis ä, dvojzložkové písmená (ch, dz, dž); pravopis slabík so slabikotvornými spoluhláskami, sémantický pravopis: písanie veľkého písmena na začiatku vety; rozlišovanie pravopisu všeobecných a vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy), interpunkčný pravopis: interpunkčné znamienka na konci vety; použitie spojovníka pri delení slov na konci riadka.	(frekventovaných a deťom blízkych); pravopis prevzatých slov (frekventovaných a deťom blízkych), morfematický pravopis: vybrané slovesné tvary a slovotvorné prípony: jednotné písanie i/í v tvaroch minulého času; jednotné písanie i/í ako tematickej morfémy (<i>robiť, robím</i>); jednotné písanie prípon pri zdobených, zveličených alebo citovo zafarbených slovách (nosík, nosisko, <i>mamička</i>), interpunkčný pravopis; písanie čiarky v jednoduchej vete.
	Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• písmeno, • abeceda, • písané písmo, • tlačené písmo, • veta, začiatok vety, koniec vety	informácia (odkaz, oznam, pozvánka, pohľadnica), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh, zámer vety: oznámenie, otázka, rozkaz, prosba, pravopis a pravopisné pravidlo, rozlišovacie znamienka; samohlásky (krátke, dlhé), dvojhlasý a spoluhlásky (tvrdé, mäkké), slabikotvorné spoluhlásky, pravopis vlastných podstatných mien (mená osôb a zvierat, miestne geografické názvy), veta, začiatok vety, koniec vety, interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník, spojovník).	text, téma, rozvíjanie témy, osnova (úvod, jadro, záver), časová postupnosť, informácia (, opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), zámer vety: prianie, nesúhlas, námietka, zdôvodnenie, slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnávanie, obojaké spoluhlásky, vybrané slová, príbuzné slová.

	VÝKONOVÝ ŠTANDARD			
		1.ročník	2.ročník	3. ročník

Sluchovo rozlíšiť slová, slabiky, hlásky. Správne priradiť písmená k hláskam. Prečítať nahlas a potichu písmená a slabiky. Prečítať nahlas a potichu slová a vety. Predpovedať obsah textu podľa nadpisu. Predpovedať obsah textu pomocou obrazového materiálu. Porozumieť jednoduchým grafickým schémam. Orientovať sa v obrazovej encyklopédii. Porozumieť jednoduchým piktogramom a náčrtom. Voľne reprodukovat obsah počúvaného vecného textu. Graficky (symbolmi alebo kresbou) zaznamenať kľúčové	Prečítať nahlas a potichu krátke vecné texty a porozumieť im. Opraviť vlastné chyby pri čítaní (s pomocou učiteľa). Identifikovať a označiť kľúčové slová v čítanom vecnom texte. Porozumieť doslovným informáciám v čítanom vecnom texte. Vyvodit významy neznámych slov z počúvaného vecného textu. Vyvodit súvislosti medzi informáciami v počúvanom vecnom texte. Orientovať sa v obrazových vecných knihách. Orientovať sa v jednoduchej tabuľke (rozvrh hodín) a v pláne činnosti. Voľne reprodukovat obsah čítaného	Prečítať primerane náročný vecný text plynulo a správne, nahlas a potichu. Uplatniť pri hlasnom čítaní splývavú a spisovnú výslovnosť, významovú pauzu, vhodnú melódiu a vhodné tempo reči. Klást otázky k obsahu čítaného textu. Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. Identifikovať a označovať kľúčové slová v počúvanom vecnom texte. Porozumieť doslovným informáciám v počúvanom vecnom texte. Klást otázky k informáciám doslovne uvedeným v počúvanom a v čítanom vecnom texte. Vyvodit základné implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu. Vyvodit súvislosti medzi informáciami v čítanom vecnom texte. Klást otázky k informáciám vyvođeným z počúvaného a z čítaného vecného textu. Orientovať sa v členení textu na úvod, jadro, záver a na odseky. Orientovať sa v nesúvislom a obrazovo- písanom texte. Orientovať sa v obrazovo-písanom reklamnom texte. Porozumieť doslovným informáciám a vyvodit základné implicitné významy v obrazovo-písanom texte. . Reprodukovat text vlastnými slovami a zhrnúť kľúčové informácie.
--	---	--

			slová a informácie z počúvaného textu. Porozumieť dejovej postupnosti a konaniu postáv pri počúvaní bežného (neumeleckého) rozprávania prežitej udalosti alebo reálneho/vymysleného príbehu.	(prezeraného) súvislého, nesúvislého alebo obrazovo-písaného vecného textu. Porozumieť postupnosti dejov a uvádzania vlastností a okolností deja v obrazovopísanom opise pracovného postupu.	Písomne zaznamenať kľúčové slová a informácie z počúvaného až čítaného (prezeraného) textu. Stručne zhrnúť a písomne zaznamenať informácie vyvedené z počúvaného a z čítaného (prezeraného) textu. Sledovať vlastné porozumenie textu. Rozlíšiť medzi informáciou, opisom a rozprávaním. Identifikovať kľúčové informácie v počúvanom a čítanom informačnom texte (oznam, správa). Identifikovať opisované hlavné znaky opisovaného predmetu a podľa typu osoby (predmet: tvar, farba, veľkosť, materiál, použitie; osoba: výška, chôdza, časti tela a pod.). Použiť pri porozumení textu primerané znalosti slovnej zásoby, základných lexikálnych vzťahov a vetných celkov.
--	--	--	---	---	---

		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Elementárne čítanie	fonematické uvedomovanie – sluchová analýza zvukových jednotiek hovorenej reči (rozlišovanie slov, slabík, identifikácia hlásky) , poznávanie písmen, upevňovanie korešpondencie hlásky a písmena , nácvik	• • oprava vlastných chýb pri čítaní , ovládanie abecedy a jej využitie pri orientácii v abecedných zoznamoch	

			čítania slov, viet a krátkych textov (primeranejšie a postupne sa zvyšujúcej náročnosti), oprava vlastných chýb pri čítaní, • uplatňovanie splývavej výslovnosti, významovej pauzy, melódie a tempa reči pri hlasnom čítaní,		
		Porozumenie textu	• vytváranie predstáv o obsahu textu na základe ilustrácie, obrazového materiálu, nadpisu, s oporou o doterajšie znalosti žiaka,	identifikovanie klúčových slov v texte a ich jednoduché zaznamenanie, porozumenie doslovného (explicitného) významu textu a jeho reprodukcia,	vyvodzovanie základných implicitných významov z textu (vytváranie inferencií) na základe otázok učiteľa: význam slov a slovných spojení, súvislosti medzi slovami a vetami, súvislosti medzi informáciami z textu a doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka, • stručné zhrnutie získaných informácií . porozumenie členenia textu na úvod, jadro, záver a na odseky; porovnávanie jednoduchej informácie z AI s inými overenými zdrojmi ako sú detské encyklopédie a edukačné publikácie.
		Metakognitívne procesy pri recepcii	vnímanie chýb a nepresností pri čítaní ako prirodzenej súčasť učenia	pozorovanie učiteľovho premýšľania pri čítaní (učiteľ „myslí nahlas“): komentovanie porozumenia alebo	

		vecného textu	sa, ktorú je možné ovplyvniť vlastným úsilím, požiadáním o pomoc a komunikáciou s druhými .	neporozumenia, identifikovanie príčiny nedostatočného porozumenia, naznačovanie riešenia, • hodnotenie vlastného porozumenia, posúdenie správnosti vlastnej odpovede, miery istoty (napr. <i>Podľa čoho viem, že som to správne pochopil?</i>).	
		Žánre vecného textu		vyhľadávanie kľúčových informácií v informačnom texte (kto, čo, kde, kedy, ako, prečo): oznam a správa , porozumenie dejovej postupnosti, konania postáv a sprostredkovanej skúsenosti v bežnom (neumeleckom) rozprávaní: rozprávanie prežitej skúsenosti, reálny alebo vymyslený príbeh, identifikovanie hlavných znakov opisovaného objektu, • orientácia v jednoduchých nesúvislých textoch: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka .	porozumenie postupnosti dejov v opise pracovného postupu , porozumenie jednoduchým obrazovo-písaným alebo obrazovo-hovoreným textom: jednoduché schémy a náčrty, piktogramy, obrazové encyklopédie , edukačné videá, identifikovanie reklamy v médiách a rozhovor o jej účinku.
		Komunikačné prostriedky a pravidiel	• pozorovanie základných prostriedkov nadväzovania viet v texte: opakovanie slova,	• pozorovanie jazykového vyjadrenia komunikačného zámeru a interpunkčných znamienok na konci vety, • rozlišovanie všeobecných a	• úvod do poznávania slovných druhov : vytvorenie prvotnej predstavy o význame a využití slovných druhov v texte, • pojem časovanie a tvary slovesa v

		nahradenie slova zámenom, opakovanie rovnakého tvaru slovesa, slovotvorne príbuzné slová; pozorovanie jazykového vyjadrenia komunikačného zámeru vety;	vlastných podstatných mien: základné významové skupiny vlastných podstatných mien (mená osôb, zvierat, miestne geografické názvy).	jednotlivých osobách prítomného času, rozlišovanie tvarov slovesa v texte, - vyvodzovanie významov slov z textu: neznáme slová, viacvýznamové slová, emocionálne slová, frazeologické prirovnania a iné jednoduché frazémy, - pozorovanie lexikálnych vzťahov v texte: slová s podobným a s opačným významom, nadradené a podradené slová, - pozorovanie slovotvorne súvisiacich slov v texte, rozhovor o ich významovom vzťahu.
	Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	text, veta, slovo, slabika, hláska, písmeno, abeceda.	- obsah textu, informácia, kľúčové slová, nadpis, ilustrácia, zhrnutie informácií, - súvislý text: informácia (oznam, správa), rozprávanie (zážitok, skúsenosť, príbeh).	- úvod, jadro, záver, časová postupnosť, odsek, - opis (pracovného postupu, predmetu, osoby), - nesúvislý text: zoznam, rozvrh, plán, tabuľka, reklama, - slovné druhy: sloveso (časovanie, osoba), podstatné meno (všeobecné a vlastné podstatné mená), - slová s podobným významom, slová s opačným významom, nadradené a podradené slová, citovo zafarbené slová, prirovnanie.

	Receptívny štandard	Výkonný štandard	1.ročník	2.ročník	3. ročník
			Prezerat' si a listovať tak rôzne dostupné knihy a publikácie. Prečítať s pomocou jednoduché texty v šlabikári a v čítanke.	Prechádzať od počúvania čítaného textu k vlastnému čítaniu a k čítaniu s pomocou. Prečítať jednoduchý umelecký text nahlas alebo potichu s pomocou i bez pomoci.	Samostatne čítať umelecké texty primeranej náročnosti. Sústredené vlastným tempom čítať knihy rôznych žánrov a foriem spracovania. Čítať s porozumením texty umeleckej literatúry primeranej náročnosti.
			Prečítať s pomocou obrázkovú knihu s malým množstvom textu. Predpovedať obsah počúvaného a čítaného textu podľa jeho nadpisu a obrázka k textu pred začiatkom jeho čítania. Prerozprávať text s jednoduchou dejovou líniou s oporou o ilustráciu alebo pomocou učiteľa. Odpovedať a klásť otázky k obsahu	Porozumieť doslovným informáciám uvedeným v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Vyvodiť význam neznámych slov v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Odpovedať a klásť otázky k doslovným informáciám uvedeným v počúvanom alebo čítanom texte. Identifikovať s pomocou učiteľa zaujímavé informácie, fázy deja, postavy, miesta a pod. Povedať, o čom je text a čo je v ňom dôležité.	Identifikovať kľúčové informácie a neznáme slová v počúvanom a v čítanom umeleckom texte. Prerozprávať text s jednoduchou dejovou líniou bez opory. Odpovedať na otázky k čítanému alebo počúvanému textu. Odpovedať a klásť otázky k vyvođeným informáciám z počúvaného alebo čítaného textu. Identifikovať v texte to, čo ho zaujalo (myšlienky, slová, ilustrácie).

		počúvaného alebo čítaného textu. Pomenovať a opísať vlastnými slovami čo ma v počúvanom a v čítanom texte zaujalo. Rozpoznať tému umeleckého textu podľa ilustrácie alebo obálky knihy. Spontánne prejaviť svoje reakcie (myšlienky, potreby a pocity) na počúvaný a čítaný text a na ilustrácie. Graficky (symbolmi alebo kresbami) zaznamenať svoje myšlienky, potreby, pocity a zážitky z počúvaného a z čítaného textu a z ilustrácií. Spontánne vyjadriť svoje pocity a zážitky z počúvaného a z čítaného textu. Naučiť sa naspamäť umelecký text primeranej dĺžky a kvality. Dodržiavať spisovnú výslovnosť a zreteľnú artikuláciu. Spontánne prejaviť pocity a zážitky z divadelného a filmového predstavenia alebo z rozhlasového vysielania. Stvárniť sekvencie	Vyjadriť svoje pocity, myšlienky a zážitky z počúvaného, čítaného textu a z ilustrácií. Vyjadriť pocity a myšlienky súvisiace s tým, čo ma v texte zaujalo. Povedať svoj názor na obsah počúvaného alebo čítaného textu. Porovnať svoje názory, pocity a zážitky z textu so spolužiakmi. Zapojiť sa do dialógu alebo do diskusie o čítanom texte. Porozumieť zmyslu a obsahu literárneho textu primeranej dĺžke a kvalite, vybraného podľa vlastného záujmu a preferencií. Zreteľne a výrazne predniesť naučený umelecký text. Porovnať svoje pocity a zážitky so spolužiakmi. Zapojiť sa do debaty o divadelnom a filmovom predstavení alebo o rozhlasovom vysielaní. Vyrozprávať stručne a v logickom slede dej videného alebo počutého príbehu. Dramatizovať s pomocou učiteľa vhodné literárne texty. Stvárniť sekvenciu čítaného textu pomocou pantomímy. Čítať kratšie úseky textu alebo jednoduchý	Zdôvodniť výber prvkov (myšlienky, slová, ilustrácie, situácie z deja), ktoré ma v umeleckom texte zaujali. Porovnať (zhody a rozdiely) svoje skúsenosti a zážitky so skúsenosťami a zážitkami postáv v texte. Podeliť sa o potešenie z individuálnej recepcie textu, vyjadriť svoj postoj a odporúčania k textu. Sformulovať svoje odporúčania/neodporúčanie textu iným. Začať dialóg alebo diskusiu o prečítanom alebo vypočutom texte. Predniesť naspamäť literárny text primeraný veku. Použiť pri prednese a recitácii textu správnu melódiu a tempo reči. Použiť pri recitácii textu očný kontakt a silnú emóciu pomocou mimiky a gestikulácie. Dbáť pri recitácii na kultivovanosť rečového prejavu a vystupovania. Vyrozprávať svoje zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania. Odporučiť predstavenie alebo vysielanie kamarátovi a svoje odporúčanie zdôvodniť. Vyhľadávať texty na čítanie podľa
--	--	---	--	--

			počúvaného textu pomocou pantomímy. Vybrať si text na čítanie podľa obálky, ilustrácie alebo iných preferencií. Vyhľadať s učiteľom alebo inej osoby texty na čítanie pre zážitok alebo pomocou iného účelu.	umelecký text s dôrazom na roly. Stvárniť spolu so spolužiakmi časť alebo celý dej vybraného literárneho textu použitím metód tvorivej dramatiky (pantomíma, rolová hra atď.). Sformulovať vlastné preferencie na text na čítanie podľa svojho záujmu (zvieratá, stroje, móda, príroda, a i.) alebo podľa účelu textu (zábava, informácie, poučenie, oddych, a i.). Orientovať sa v triednej, školskej a miestnej knižnici. Všímnúť si záujem iných o knihy a o témy sa inšpirovať tým pri vlastnom čítaní.	svojho záujmu a účelu čítania samostatne alebo s pomocou iných. Vyhľadať samostatne texty na čítanie pre zážitok alebo iný účel. Všímnúť si podobnosti a rozdiely medzi textami (obsah, forma, ilustrácie, téma). Porovnať rôzne texty z hľadiska ich obsahu, formy, ilustrácie a témy.
--	--	--	---	---	--

		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	1.ročník	2.ročník	3. ročník
		Čítanie s porozumením	- rozoznávanie slov a viet v počúvanom a v čítanom texte a uvedenie si, že na seba nadväzujú a vytvárajú text, odlíšenie textu od ilustrácie, - vytváranie predstáv o obsahu umeleckého textu	- predvídanie z počutého a prečítaného textu, - identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš), - odlíšenie poézie od prózy, - prerозprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu s pomocnými otázkami a nápovedami učiteľa.	- identifikovanie základných stavebných prvkov textu (názov, strofa, rým, verš, odsek), - odhadovanie významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu (prirovnania, frazémy, emocionálne slová, - vyvodenie významu neznámych slov,

			na základe ilustrácie alebo nadpisu , - identifikovanie slov a viet a ich významu v počúvanom a v čítanom umeleckom texte; - domýšľanie jednoduchého príbehu podľa ilustrácie a čítanie ilustrácie,		slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu: prirovnania, frazémy, emocionálne slová; - kladenie otázok k doslovným aj vyvođeným informáciám z počúvaného alebo čítaného umeleckého textu; - vyjadrenie pochopenia rozdielu medzi reálnym a imaginárnym svetom, uvádzanie príkladov na využitie fantázie.
		Čítanie pre zážitok	- stvárnienie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky pod vedením učiteľa, - formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a	sebapoznávanie, porovnávanie seba a vlastných skúsenosti s postavami a textami, hľadanie zhody a rozdielov, hľadanie riešení pre situácie v texte, vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom, formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch,	- rozpoznanie a identifikácia literárnych postáv, ich charakteru, vlastností, opis prostredia, situácie, a to s pomocou ilustrácie aj bez nej, - vyjadrovanie postoja k prečítanému a k počutému textu, k literárnym hrdinom a hrdinkám, k zobrazenej téme, formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného a počúvaného textu, spoznávanie vybraných tém v dielach slovenských a svetových autorov a v ľudovej slovesnej tvorbe, sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania

			časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia,	• sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia, porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor pri tvorení textu	textu v knihách a časopisoch, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia, porozumenie tomu, akú úlohu zohráva autor pri tvorení textu.
		Samostatný/s ebavedomý čitateľ	orientovanie sa v zdrojoch na čítanie, spoznávanie dostupných knižníc a ich využívanie (triedna knižnica, školská knižnica, mestská/obecná knižnica).	vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa, rozširovanie čitateľského teritória: vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie, spoznávanie čitateľských skúseností a literárnych znalostí v rodine a blízkom okolí .	vytváranie čitateľského portfólia, vedenie jednoduchých záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch, a to s pomocou učiteľa alebo samostatne, rozširovanie čitateľského teritória: vlastný, spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie.
		Metakognití v ne procesy pri recepcii literárneho textu	• monitorovanie kvality čítania a možných zdrojov pomoci (<i>Viem text prečítať?</i> , <i>Čo mi pritom môže pomôcť?</i>).	monitorovanie porozumenia prípadne neporozumenia obsahu a významu prečítaného textu (<i>Viem, čo text hovorí?</i>), kladenie otázok na porozumenie, riešenie úloh k textom, prepájanie tém s reálnym životom.	• uvedomenie si významu a potreby čítania literárnych textov a hodnotenie vlastných pokrokov v čítaní.
		Tematické okruhy	• tematické okruhy pre 1. cyklus: domov, rodina,	•tematické okruhy pre 1. cyklus: medziľudské vzťahy, zdravie, dobro,	• tematické okruhy pre 1. cyklus: medzigeneračné vzťahy a porozumenie,

		a textová realizácia	priateľstvo, hra, humor, príroda okolo nás, svet zvierat, čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: riekanka, hádanka, rozprávka.	zlo, pravda a lož, človek ako súčasť prírody, pomoc iným, čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov: ľudová pieseň, báseň, obrázkový príbeh.	prijatie a odmietanie, česť/čestnosť, človek ako súčasť prírody, moje mesto/obec, zvyky, spôsob života, miestne tradície a kultúra, záľuby a koníčky, čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (lyrické, epické, dramatické žánre) slovenskej a svetovej literatúry so zreteľom na detský aspekt a záujmy žiakov, bájka, povesť, bábková hra, komiks.
		Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	• kniha, časopis, knižnica, riekanka, hádanka, rozprávka.	• text, ilustrácia, autor, spisovateľ, ilustrátor, nadpis, ľudová pieseň, báseň, obrázkový príbeh.	• strofa, rým, verš, odsek, bájka, povesť, bábková hra.

Anglický jazyk

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Anglický jazyk
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vzdelávaciu podoblasť Jazyk a komunikácia – cudzie jazyky (ďalej aj JaK CJ) tvoria vyučovacie predmety: anglický, francúzsky, nemecký, ruský, španielsky a taliansky jazyk. Počas prvého a druhého cyklu sa vyučuje prvý cudzí jazyk. V treťom cykle sa vyučuje prvý a druhý cudzí jazyk v súlade s rámcovými učebnými plánmi.

Pri vyučovaní a učení sa cudzích jazykov sa uplatňuje model vzdelávania podľa komunikačných úrovní, ktorý vychádza z dokumentov Rady Európy s názvom Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (2017, ďalej aj ako Rámec) a dopĺňujúceho vydania k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky (2022). Všeobecná charakteristika a obsah komunikačných úrovní boli citlivo prispôsobené podmienkam edukačného kontextu na Slovensku a vývinovo-psychologickým osobitostiam žiakov mladšieho a staršieho školského veku. Osvojovanie si cudzieho jazyka má veľký význam pre komplexný rozvoj žiakov a ich ďalšie vzdelávanie. Pri rozvíjaní cudzojazyčnej komunikácie sa prehlbuje schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre, čo vytvára predpoklady pre ich flexibilitu a otvorenosť

svetu. Žiaci sa učia predchádzať vytváraniu stereotypov pri vnímaní iných kultúr, prípadne ich odbúravaní a byť otvorení kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Vzdelávacia podoblasť je zameraná prakticky a zdôrazňuje využívanie cudzích jazykov v kontexte každodenných situácií blízkyh životu žiakov. Vo vyučovaní sa uplatňuje prístup zameraný na žiaka, v ktorom je výučba prispôbovaná potrebám žiakov a rešpektujú sa ich vývinové a individuálne osobitosti. Prístup k učeniu sa jazykov a štruktúra vzdelávacích štandardov sú založené na princípoch činnostne zameraného prístupu definovaného v Rámci. Činnostne zameraný prístup považuje žiakov za aktívnych účastníkov procesu učenia sa a používateľov jazyka. Teda žiaci nie sú pasívnymi prijímateľmi informácií, ale osvojujú si jazyk vykonávaním zmysluplných úloh, ktoré reflektujú ich reálny život. Novozískavané vedomosti sa prepájajú s predchádzajúcimi a zároveň s poznatkami z iných predmetov. Žiaci sú vedení k tomu, aby vedeli kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a vytvárať si základy efektívnych stratégií učenia sa.

Cudzojazyčná výučba je usmerňovaná tak, aby žiaci dokázali úspešne komunikovať v cieľovom jazyku a realizovať svoj komunikačný zámer v každodenných situáciách. Na uskutočnenie tohto zámeru sa žiaci zapájajú do komunikačných jazykových činností (receptcia, produkcia, interakcia) a využívajú vhodné stratégie, aby ich komunikácia bola primeraná danej situácii a stanovenej úrovni ovládania cudzieho jazyka. Vzdelávacia podoblasť – cudzie jazyky, v súlade s ostatnými predmetmi vo vzdelávacej oblasti JaK, obsahuje tri základné komponenty: receptciu, produkciu a interakciu. Tieto sú navzájom úzko prepojené do jedného celku pod názvom Komunikačné jazykové činnosti a tvoria výkonový štandard.

Receptcia zahŕňa porozumenie rôznych druhov počúvaného a čítaného textu, t. j. získanie, spracovanie a vyhodnotenie informácií. Rozvíja schopnosť žiaka počúvať a čítať text a porozumieť mu. Produkcia zahŕňa tvorbu rôznych druhov hovoreného alebo písaného textu. Rozvíja schopnosť žiaka tvoriť text a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery. Interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu v ústnej alebo písomnej forme. Zámerom rozvíjania interakcie je efektívna komunikácia myšlienok, emócií, potrieb a názorov, kladenie otázok a aktívne počúvanie (čítanie). Rozvíja schopnosť žiaka primerane vstupovať do komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera. Osobitne dôležité v cudzojazyčnej komunikácii je aj rešpektovanie sociokultúrnych zvyklostí.

Výkonový štandard VO JaK – cudzie jazyky vymedzuje spôsobilosti, ktoré má žiak dosiahnuť. Ich napĺňanie je možné aj s využitím nástrojov AI, ktoré vstupujú do výučby cudzích jazykov nie ako nový cieľ vzdelávania, ale ako podporný prostriedok. Nástroje AI rozširujú možnosti

dosahovania vzdelávacích štandardov a umožňujú efektívne učenie sa. Vo vyučovaní jazykov je možné ich využívať na objasnenie významu neznámych slov, vedenie riadenej konverzácie s chatbotom v bezpečnom prostredí, personalizované prispôsobenie učebného obsahu, oboznamovanie sa s kultúrnym kontextom krajiny cieľového jazyka a pod. Rozsah a spôsob využívania nástrojov AI sa prispôsobuje komunikačnej úrovni žiaka a jeho jazykovým schopnostiam. Zmysluplné zapojenie AI do vyučovania a učenia sa cudzích jazykov vždy predpokladá vlastné úsilie žiaka. Úlohou žiaka je najskôr porozumieť textu, alebo ho samostatne vytvoriť a až následne môže využívať nástroje AI na overenie, úpravu textu alebo získanie ďalších informácií, pričom uvažuje nad ich spoľahlivosťou, transparentne uvádza spôsob ich využitia, identifikuje hlavné bezpečnostné riziká spojené s používaním AI a dodržiava zásady zodpovedného a etického zaobchádzania s digitálnymi nástrojmi. Obsahový štandard je rozdelený do štyroch zložiek: pragmatickej – funkcie jazyka, jazykovej – jazykové prostriedky, sociolingválnej a tematických okruhov. Pragmatická, jazyková a sociolingválna zložka komunikácie tvoria komunikačnú kompetenciu tak, ako je definovaná v Rámci. Tieto zložky sú neoddeliteľné a vzájomne prepojené pri používaní akéhokoľvek jazyka. Pragmatická zložka zahŕňa komunikačné funkcie jazyka, pričom na každej úrovni (predA1, A1, A2) je možné vyjadriť rovnakú funkciu jazyka inak (pomocou iných jazykových prostriedkov). Funkcie jazyka je možné voľne kombinovať a prispôbiť komunikačnej situácii alebo téme. Jazyková zložka zahŕňa jazykové prostriedky (slovná zásoba, výslovnosť a gramatické javy), s ktorými sa žiak oboznamuje v rámci odporúčaných tematických okruhov a funkcií jazyka. Sociolingválna zložka obsahuje stratégie, ktoré žiakovi umožňujú osvojovať si vhodné komunikačné nástroje. Súčasťou sociolingválnej zložky je aj rozvoj interkultúrneho povedomia, ktoré umožňuje vnímanie odlišností medzi vlastnou kultúrou a kultúrou cieľového jazyka. Tematické okruhy slúžia na vytváranie rôznych komunikačných situácií a tvoria kontext pre praktické používanie jazyka v každodenných situáciách žiakov s využívaním primeranej slovnej zásoby a gramatických javov. Tvoria iba širší rámec obsahového štandardu.

Ciele vzdelávacej podoblasti

1. Primerane používať cudzí jazyk na dosiahnutie komunikačného zámeru.
2. Porozumieť jednoduchému hovorenému a písanému textu.
3. Jednoducho komunikovať v ústnej a písomnej forme.
4. Jednoducho sprostredkovať informácie iným ľuďom.
5. Využívať cudzí jazyk ako prostriedok na získavanie poznatkov a informácií.
6. Byť motivovaný a mať pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.

7. Využívať vhodné stratégie učenia sa cudzieho jazyka.
8. Byť otvorený k jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je dosiahnuť úroveň počiatočného osvojenia si prvého cudzieho jazyka (pred-úroveň A1). V prvom cykle žiak dokáže vnímať nové zvuky, slová a informácie, ktoré mu cudzí jazyk prináša. Prostredníctvom počúvania a hovorenia sa učí používať známe výrazy a veľmi jednoduché slovné spojenia. Rozumie krátkym pokynom a jednoduchým vetám s vizuálnou oporou. Na základe poskytnutého vzoru používa veľmi jednoduché slovné spojenia v hovorenej a písomnej podobe. Je motivovaný k ďalšiemu objavovaniu cudzieho jazyka a učí sa vnímať základné podobnosti a rozdiely medzi vlastnou kultúrou a kultúrou iných krajín/ludí.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus
JAZYK A KOMUNIKÁCIA
Cudzie jazyky (Hravá angličtina, Anglický jazyk)

Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	Rozoznať bežné, známe slová (napr. farby, oblečenie, jedlá) za predpokladu, že sú vyslovené zreteľne a pomaly v známom kontexte.	Porozumieť krátkym, veľmi jednoduchým otázkam a vetám za predpokladu, že sú povedané pomaly a zreteľne a sú sprevádzané vizuálnymi prostriedkami alebo gestami.	Porozumieť ilustrovanému príbehu s jednoduchými každodennými slovami a jednoduchým informačným materiálom (napr. pozvánke na narodeninovú oslavu), Odhadnúť význam slova zo sprievodného obrázka.
	PRODUKCIA Ústny prejav	Zrozumiteľne vysloviť jednotlivé hlásky a obmedzený počet naučených slov a slovných spojení, Imitovať správnu výslovnosť a intonáciu	Podľa príkladu vytvoriť krátke vety o sebe, podľa príkladu opísať svoje bezprostredné okolie pomocou jednoduchých slov a viet.	Na niečo ukázať a opýtať sa, čo to je, reprodukovať krátku riekanku/pieseň.
	Písomný prejav		– podľa predlohy napísať bežné jednoduché slová a jednoduché krátke vety;	– napísať základné informácie o sebe a svojom okolí.
	INTERAKCIA Ústna interakcia	Porozumieť veľmi jednoduchým pozdravom a reagovať na ne	Porozumieť jednoduchým pozdravom a reagovať na ne.	Porozumieť zložitým pozdravom a reagovať na ne

		(dokáže pozdraviť, povedať svoje meno, opýtať sa druhých, ako sa volajú, a jednoduchým spôsobom sa rozlúčiť). V priamej komunikácii používať základné slová a slovné spojenia, ako sú „áno“, „nie“, „prepáčte“, „prosím“, „ďakujem“, „nie, ďakujem“.	Podľa vzoru klásť jednoduché otázky a porozumieť krátkym, jednoduchým odpovediam, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia (napr. farby, názvy niektorých živočíchov, potravín, oblečenia). Verbálny prejav môže byť sprevádzaný gestikuláciou.	Porozumieť zložitejším pokynom, ktoré učiteľ dáva v škole, a reagovať na ne (napr. „Otvor si knihu.“, „Pod' sem.“, „Vezmi si pero.“).
--	--	--	--	--

Obsahový štandard		1.ročník	2.ročník	3. ročník
	Funkcie jazyka	- Nadviazať kontakt pri stretnutí: pozdraviť sa /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa. - Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu. - Požiadat' o povolenie, súhlas	- Nadviazať kontakt pri stretnutí: osloviť niekoho, pozdraviť /odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa. - Požiadat' o informáciu, poskytnúť informáciu - Predstaviť záľuby a preferencie (čo mám rád)	- Požadovať a poskytnúť informácie - Predstaviť záľuby a preferencie - Zaujať postoj - Vyjadriť návrh a reagovať naň - Vyjadriť a zistiť želania, pocity - Reagovať na príbeh

Jazyková zložka, jazykové prostriedky	• Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are - Otázka “How many?” - Otázka “What color is it?” + odpoveď “It’s...” - Sloveso “like/don’t like” - Základné číslovky 0-10 - Sloveso “have got” v prítomnom čase	• Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are - osobné zámená: I, you, he, she, it. opytovacie zámená: who, what, how many - sloveso „have got“ v prítomnom čase - jednoduchom základné číslovky 0-20 predložky miesta: in, on	• Časovanie pomocného slovesa “to be” v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky a záporu • základné privlastňovacie zámená: my, your, his, her • opytovacie zámená: who, what, where, when, how • Ukazovacie zámená a väzba: this is/these are • väzby there is/there are – oznamovacia veta, otázka, zápor • Základné číslovky 0-20 • Časovanie slovesa “have got”, v jednotnom a množnom čísle, oznamovacia veta, otázka, zápor • sloveso „can“ v prítomnom čase jednoduchom • predložky miesta: in, on, under
Sociolingválna zložka	Oboznamovať sa so zvyklosťami vo verbálnej a neverbálnej komunikácii v cudzom jazyku Vedieť sa oslovovať v škole a mimo školy, pozdravy, gestá.	Vedieť reagovať na udalosť, blahoželať: meniny, Vianoce, Veľká noc.	• Reálie – škola v UK. • Príroda. • Halloween.
Tematické	Rodina a spoločnosť: ja a	Ľudské telo, starostlivosť o	Multikultúrna a viacjazyčná spoločnosť: sviatky v

	okruhy	ľudia okolo mňa, rodina, priatelia Domov a bývanie: môj domov, byt/dom, kde bývam Vzdelávanie: moja škola a trieda Príroda a životné prostredie: ročné obdobia, počasie, zvieratá a rastliny Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby, aktivity voľného času v mojom živote	zdravie: ľudské telo, jedlo a stravovanie – základné potraviny, zdravé potraviny, ovocie, zelenina Voľný čas a záľuby: záujmy a záľuby, aktivity voľného času	rodine a krajine, narodeniny, jazyky Obchod a služby: jedlo, oblečenie, farby, jednoduchá komunikácia pri nakupovaní Voľný čas a záľuby: aktivity voľného času v mojom živote
	Druhy textov	• Riekanky. • Pesničky. • Maľované čítanie.	• Riekanky. • Pesničky. • Maľované čítanie.	• Úryvky ilustrovaných rozprávok a príbehov. • Krátke opisy. • Piesne. • Básničky. • Riekanky. • Komiksy. • Plagáty, oznámenia, letáky a pod.

Vzdelávacia oblasť Matematika a informatika

Matematika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	Matematika
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. .ročník 132 hodín ročne - 4 hodiny týždenne 2. ročník 132 hodín ročne - 4 hodiny týždenne 3. ročník 132 hodín ročne - 4 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť **Matematika a informatika** umožňuje žiakom spoznávať svet prostredníctvom modelovania, logického uvažovania, analýzy dát, algoritmickej tvorby riešení problémov. Rozvíja myslenie, ktoré je presné, tvorivé, kritické a systematické. Obe disciplíny — **matematika** aj **informatika** — sú úzko prepojené schopnosťou vnímať štruktúry, vzťahy a závislosti a pretvárať ich do pochopiteľných modelov. Žiak sa prostredníctvom nich učí pozorovať, abstrahovať, generalizovať a vyvodzovať závery, ktoré dokáže prakticky uplatniť v každodennom živote aj v ďalšom vzdelávaní. Matematika a informatika vytvárajú spoločný základ pre rozvoj **matematickej a informatickej gramotnosti**. Žiaci sa učia premýšľať logicky, riešiť problémy krok po kroku, analyzovať situácie, hľadať súvislosti a formulovať riešenia v presnom a zrozumiteľnom jazyku. Rozvíjajú schopnosť interpretovať a využívať kvantitatívne, priestorové, dátové a informačné vzťahy v rôznych kontextoch. Rozvíjajú schopnosť matematizácie, schopnosť používania vhodných reprezentácií a schopnosť

čítať s porozumením texty slovných úloh. Učia sa porozumieť princípom, na ktorých fungujú technológie a digitálne systémy, a uvedomovať si ich prínosy i riziká pre spoločnosť. Vzdelávacia oblasť podporuje rozvoj **kritického, algoritmického a tvorivého myslenia**, ktoré umožňuje žiakom efektívne riešiť úlohy a problematické situácie. Zároveň pestuje precíznosť, argumentačné schopnosti, vytrvalosť, zodpovednosť a schopnosť spolupráce. Učenie sa matematike a informatike vedie žiakov k pochopeniu, že chyby sú prirodzenou súčasťou procesu poznávania a objavovania, a vedie ich k reflexii vlastného postupu a spôsobu myslenia. Pri budovaní a rozvíjaní matematickej a informatickej gramotnosti sa uplatňujú princípy STEAM vzdelávania, ktoré prepájajú Matematiku a Informatiku s technickými, inžinierskymi prístupmi, prírodnými vedami, umením a tvorivosťou. Tento prístup podporuje medzipredmetové vzťahy (najmä medzi Matematikou, Informatikou a inými oblasťami), rozvoj algoritmického, kritického a tvorivého myslenia, ako aj schopnosť aplikovať vedomosti a zručnosti pri riešení problémov a modelovaní reálnych situácií.

Súčasťou oblasti je aj rozvoj **digitálnych kompetencií, porozumenie umelej inteligencii (AI)** a jej vplyvu na spoločnosť. Žiaci sa učia chápať princípy fungovania inteligentných systémov, ich výhody i limity a rozvíjajú zodpovedný a etický prístup k ich používaniu. V súlade s princípmi **digitálneho wellbeingu** sa posilňuje schopnosť udržiavať rovnováhu medzi technológiami a osobným rozvojom, vedome používať digitálne nástroje a vytvárať prostredie, ktoré podporuje zdravý a bezpečný vzťah k technológiám.

Matematika a informatika sú zároveň nástrojmi na rozvoj ďalších gramotností — čitateľskej, prírodovednej, občianskej či finančnej. V spolupráci s ostatnými vzdelávacími oblasťami umožňujú žiakom **prepájať poznanie s realitou**, vytvárať interdisciplinárne vzťahy a vnímať súčasný svet ako prepojený systém údajov, modelov a vzťahov, ktoré možno skúmať, pochopiť a vylepšovať.

Charakteristika predmetu

Matematické vzdelávanie na základných školách má primárne vytvárať príležitosti na kultiváciu matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického obsahu. Integrácia matematických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých vlastností a návykov mysle, akými sú vytrvalosť či presnosť, ale aj rozvoju sociálnych kompetencií (spolupráca, komunikácia), sebarozvojových kompetencií a kritického myslenia.

Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej matematickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Matematická gramotnosť (zjednodušene) je súbor zručností, schopností a znalostí, ktoré umožňujú rozoznať matematickú podstatu problémov a riešiť ich pomocou matematiky. Matematicky gramotný jedinec disponuje kompetenciami, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť matematizácie, schopnosť používania vhodných reprezentácií, schopnosť logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnúť stratégiu riešenia problému, schopnosť používať symbolický matematický jazyk a schopnosť používať matematické nástroje pri riešení problémov.

Vo vzťahu k čitateľskej gramotnosti, ako jednej z prierezových gramotností, sa matematická gramotnosť prejavuje tým, že žiak vie čítať s porozumením texty slovných úloh.

Vzdelávacie štandardy predmetu matematika sú formulované technologicky neutrálne – ich napĺňanie je možné a žiaduce aj s využitím nástrojov AI. AI tu vstupuje nie ako nový cieľ vzdelávania, ale ako prostriedok, ktorý žiakovi umožňuje efektívnejšie rozvíjať jeho matematické spôsobilosti. Používanie AI pri napĺňaní štandardov matematiky vždy predpokladá vlastné kognitívne úsilie žiaka. Súčasťou práce s AI je kritické posúdenie správnosti jej výstupov, transparentnosť o spôsobe ich využitia a dodržiavanie zásad zodpovedného a etického zaobchádzania s digitálnymi nástrojmi.

Komponenty vyučovacieho predmetu

Matematický obsah je v tomto dokumente členený na tri obsahové komponenty: Čísla a operácie s číslami; Závislosti, vzťahy a práca s údajmi; Geometria, ktoré sa ďalej delia na menšie tematické oblasti.

Komponent: Čísla a operácie s číslami

Obsahový komponent *Čísla a operácie s číslami* poskytuje príležitosti na rozvíjanie rôznorodých predstáv o číslach a ich významoch na nadobudnutie skúseností s operáciami s číslami a s úpravou číselných výrazov, ako aj s riešením aplikačných úloh a problémov s využitím aritmetických operácií a vzťahov medzi nimi.

Komponent: Závislosti, vzťahy a práca s údajmi

Obsahový komponent *Závislosti, vzťahy a práca s údajmi* je zameraný na rozvíjanie schopností žiakov objavovať pravidlá, závislosti, vzťahy, vedieť ich opísať pomocou algebrických výrazov, rovníc a nerovníc a narábať s údajmi. Narábanie s údajmi znamená

vedieť ich vyhľadávať, nachádzať vzťahy a súvislosti medzi nimi, uskutočňovať zber údajov, zaznamenávať ich, usporadúvať a triediť, reprezentovať a interpretovať údaje.

Komponent: Geometria

Obsahový komponent *Geometria* je zameraný na rozvíjanie geometrického uvažovania žiakov s využitím geometrických reprezentácií. Komponent je zameraný na skúmanie rovinných a priestorových útvarov a vzťahov medzi nimi, na osvojovanie si princípov merania, rozvíjanie schopnosti odhadovať mieru a nadobudnúť praktické zručnosti pri riešení polohových a metrických geometrických úloh, ktoré majú svoje uplatnenie v mnohých profesiách.

Tematická oblasť každého obsahového komponentu v každom cykle obsahuje matematické praktiky, ktoré majú významný podiel na kultivovaní matematického a kritického uvažovania a na rozvíjaní dôležitých osobnostných vlastností, vrátane tzv. mäkkých zručností. V každom z vyššie uvedených obsahových komponentov je dôležité vykonávať také činnosti v matematike, ktoré umožňujú rozvíjať u žiakov tímovú spoluprácu, komunikačné, argumentačné a prezentačné zručnosti, tvorivé a kritické myslenie, ale zároveň aj vytrvalosť, presnosť, či zmysel pre používanie rôznorodých reprezentácií, techník, stratégií a spôsobov uvažovania. Sú príležitosťou pre vnímanie jedinečnosti a rozmanitosti ľudského myslenia. Matematické praktiky sú členené na tri činnostné jednotky: *matematické reprezentácie*; *matematické modelovanie* a *matematický jazyk, komunikácia a argumentácia*.

Matematické reprezentácie sú zamerané na rozvíjanie schopnosti vyberať, používať a interpretovať vhodné reprezentácie, resp. modely matematických objektov alebo situácií. Reprezentácie pojmov, vzťahov (väzby medzi pojmami) a postupov (návody, algoritmy, metódy riešenia problémov) majú rôzny stupeň abstrakcie (enaktívne, ikonické a symbolické). Na úrovni uvádzania do matematickej gramotnosti je vhodné používať enaktívne a ikonické reprezentácie založené na používaní konkrétnych predmetov, obrázkov, schém, tabuliek a iných znázornení, na úrovni rozvinutej gramotnosti majú formu symbolických reprezentácií v podobe výrazov, rovníc, vzorcov a podobne.

Matematické modelovanie zahŕňa návrh stratégie riešenia problému počnúc pochopením a analýzou problému, matematizáciou problému s využitím matematických reprezentácií, vyriešením matematického problému a reflexiou riešenia v kontexte pôvodnej úlohy.

Matematické modelovanie zároveň vyžaduje používanie matematických nástrojov, vrátane elektronických, či digitálnych nástrojov.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia vplývajú na rozvíjanie matematického a kritického uvažovania a sú závislé nielen od úrovne matematickej gramotnosti žiaka. Schopnosť žiakov používať matematický jazyk, komunikovať o hľadaní stratégií a riešení problémov a schopnosť argumentačne podporiť, resp. zamietnuť matematické myšlienky sú dôležitými predpokladmi na aktívne zapojenie sa do spoločenského života.

Ciele vyučovacieho predmetu

1. **Disponovať primeraným matematickým aparátom** – rozumieť matematickým pojmom, vzťahom a postupom na úrovni zodpovedajúcej edukačným potrebám a schopnostiam žiakov.
2. **Používať matematické reprezentácie** – používať vhodné modely a reprezentácie matematických pojmov, vzťahov a postupov v rôznych situáciách a interpretovať ich.
3. **Navrhnuť stratégie riešenia problémov** – transformovať jednoduché problémy reálnych situácií do matematickej podoby, matematizovať ich, navrhnúť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy riešenia problémov, prezentovať a posúdiť výsledky v kontexte pôvodného problému a ovládať postupy na kontrolu riešení.
4. **Kriticky uvažovať a argumentovať** – tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, kriticky vyhodnocovať a optimalizovať stratégie riešenia matematických problémov, vyvodzovať logické dôsledky a zdôvodňovať riešenie problému, vrátane identifikácie chyby, opravy chyby a jej vnímania ako nevyhnutnej súčasti učenia sa.
5. **Používať matematický jazyk a komunikovať** – počúvať s porozumením, vecne a presne komunikovať pomocou prirodzeného aj matematického vrátane symbolického jazyka, diskutovať o problémoch a tímovo spolupracovať pri riešení matematických úloh.
6. **Používať matematické nástroje** – zmysluplne vyberať a použiť vhodné matematické nástroje reálne, elektronické a digitálne pomôcky/nástroje vrátane nástrojov AI na reprezentáciu a riešenie problémov a posúdiť ich efektívnosť.

Hlavným cieľom 1. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci nadobudli matematickú gramotnosť na elementárnej úrovni, teda mali osvojený základný matematický obsah,

aktivované prvotné matematické kompetencie, vytvorené základy matematických praktík, matematickej identity a pozitívneho obrazu o význame matematiky.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

- 1.** Používať prirodzené čísla a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.
- 2.** Aplikovať rôzne spôsoby práce s údajmi pri riešení aplikačných úloh.
- 3.** Používať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy v kontextových úlohách.
- 4.** Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary.
- 5.** Riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy s využitím orientovania sa v rovine a v priestore.
- 6.** Tvoríť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov pri riešení problémov s použitím veku primeraného jednoduchého matematického jazyka.
- 7.** Používať priame logické úsudky pri riešení problémových úloh a kontexte svojho individuálneho života.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus

MATEMATIKA

Výkonový štandard	1. cieľ: Používať prirodzené čísla a ich vlastnosti na riešenie jednoduchých aplikačných a kontextových úloh.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Používať prirodzené čísla do 20 v rôznych kontextoch. Aplikovať poznatky z numerácie do 20 pri riešení úloh. Sčítovať a odčítavať prirodzené čísla v obore do 20 bez prechodu cez základ 10 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Sčítovať a odčítavať na modeloch (dynamický model, statický model).	Používať prirodzené čísla do 100 v rôznych kontextoch. Aplikovať poznatky z numerácie do 100 pri riešení úloh. Sčítovať a odčítavať prirodzené čísla v obore do 100 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Sčítovať a odčítavať celé desiatky. Sčítovať a odčítavať	Používať prirodzené čísla do 1000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 1000 pri riešení úloh. Používať prirodzené čísla do 10 000 v rôznych kontextoch a aplikovať poznatky z numerácie do 10 000 pri riešení úloh. Sčítovať a odčítavať prirodzené čísla v obore do 1000 s použitím pamäťových, písomných a elektronických algoritmov, s použitím vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Sčítovať a odčítavať celé desiatky, stovky, tisícky. Pričítavať celú desiatku, stovku, tisícku k trojčifernému (štvorčifernému) číslu. Odčítavať jednociferné číslo, celú desiatku, stovku, tisícku od trojčiferného (štvorčiferného) čísla. Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 aj mimo oboru násobilky využitím algoritmov, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi a pracovať so zlomkami na prípravnej úrovni. Vykonávať základné spoje násobenia a delenia v obore do 100 na úrovni automatizácie. Vykonávať delenie so zvyškom v obore do 100 na úrovni manipulácie s

<i>Sčítovať a odčítovať pomocou znázornenia. Sčítovať počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu. Sčítovať a odčítovať použitím zautomatizovaného spoja.</i>	<i>dvojciferné a jednociferné čísla bez prechodu cez základ 10. Sčítovať dvojciferné číslo a celú desiatku, odčítovať celú desiatku od dvojciferného čísla. Odčítovať jednociferné číslo od dvojciferného s prechodom cez základ 10.</i>	<i>predmetmi. Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 využitím pamäťových a elektronických algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 využitím písomných algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Vykonávať násobenie a delenie v obore do 100 mimo oboru násobilky využitím písomných algoritmov násobenia a delenia do 100, vlastností operácií a vzťahov medzi nimi. Pracovať so zlomkami na prípravnej úrovni.</i>
---	---	---

	2. cieľ: Aplikovať rôzne spôsoby práce s údajmi pri riešení aplikačných úloh.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Používať jednoduché tabuľky na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie v aplikačných úlohách.</i>	<i>Používať jednoduché tabuľky na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v aplikačných úlohách.</i>	<i>Používať jednoduché tabuľky a grafy na zber, triedenie, usporiadanie, zaznamenávanie a správnu interpretáciu údajov v reálnom živote a v aplikačných úlohách.</i>

	3.cieľ: Používať jednoduché pravidlá, závislosti a vzťahy v kontextových úlohách.
--	--

	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Identifikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti. Opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života. Pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie.	Opísať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti. Vysvetliť jednoduché pozorované závislosti z reálneho života. Opísať jednoduché pozorované závislosti z reálneho života, vysvetliť ich, modelovať a používať v každodennom živote. Navrhovať stratégie riešenia jednoduchých kombinatorických a pravdepodobnostných situácií a ich reprezentácií na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.	Identifikovať, opísať a aplikovať jednoduché pravidlá opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, slovami) a jednoduchej číselnej postupnosti a nachádzať ich reprezentácie v rôznych oblastiach života. Pochopiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie a ich reprezentácie, navrhovať a aplikovať stratégie ich riešenia na úrovni manipulácie s predmetmi a využívania jednoduchých pokusov a reprezentácií.

4.ciel': Rozlišovať jednoduché rovinné a priestorové geometrické útvary.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Rozlišovať, pomenovať a vymodelovať jednoduché rovinné útvary.</i> <i>Rozlišovať a pomenovať jednoduché priestorové útvary.</i>	Opísať jednoduché rovinné útvary. Nachádzať reprezentácie jednoduchých rovinných útvarov v realite. Opísať jednoduché priestorové útvary a nachádzať ich reprezentácie v realite.	<i>Skladať a rozkladať jednoduché rovinné útvary.</i> <i>Vykonávať jednoduché geometrické konštrukcie pomocou pravítka, kružidla alebo iných (vrátane digitálnych) nástrojov.</i> <i>Vymodelovať jednoduché priestorové útvary.</i> <i>Skladať a rozkladať priestorové útvary.</i>

5. cieľ: Riešiť jednoduché polohové a metrické geometrické úlohy s využitím orientovania sa v rovine a v priestore.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Orientovať sa v rovine.</i> <i>Rozoznávať jednoduché orientačné situácie.</i> <i>Rozlišovať súmerné útvary.</i>	<i>Používať prirodzený aj symbolický jazyk na hľadanie cesty.</i> <i>Rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie. Merat' a odhadovať dĺžku úsečky.</i> <i>Používať vlastné aj univerzálne jednotky dĺžky.</i> <i>Tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.</i>	Orientovať sa v rovine, priestore a používať prirodzený aj symbolický jazyk na určenie polohy a hľadanie cesty. Rozoznávať jednoduché reálne orientačné situácie a riešiť ich pomocou algoritmických postupov. Merat' a odhadovať dĺžku úsečky, používať vlastné aj univerzálne jednotky dĺžky a využívať ich v reálnom živote. Rozlišovať súmerné útvary, nachádzať ich v realite a

			<i>tvoriť jednoduché osovo súmerné rovinné útvary.</i>
--	--	--	--

6. cieľ: Tvoriť jednoduché reprezentácie matematických pojmov a vzťahov pri riešení problémov s použitím veku primeraného jednoduchého matematického jazyka.			
1.ročník	2.ročník	3.ročník	
<i>Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 20:</i> - určiť súčet, ak sú dané sčítance, - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek,	<i>Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 100:</i> - určiť súčet, ak sú dané sčítance, - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - určiť rozdiel dvoch čísel, - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - porovnať	<i>Riešiť jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej) a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií.</i> <i>Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 1 000:</i> - určiť súčet, ak sú dané sčítance, - zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - určiť rozdiel dvoch čísel, - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek. <i>Riešiť jednoduché slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií v obore do 100:</i> - porovnať rozdielom, - určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov, - zväčšiť dané číslo niekoľkokrát, - rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na	

- určiť rozdiel dvoch čísel, - zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, - porovnať rozdielom, - určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov.	- rozdielom, - určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov. Riešiť zložené slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií: $a + b + c$; $a - b - c$.	- rovnaké časti), - rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu), - zmenšiť dané číslo niekoľkokrát, - porovnať podielom. Riešiť zložené slovné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií: $a - (b + c)$; $(a + b) - c$; $a + (a + b)$; $a + (a - b)$; $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$. Riešiť jednoduché aplikačné úlohy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej) a s využitím vlastností a vzťahov aritmetických operácií.
---	---	--

	7. cieľ: Používať priame logické úsudky a riešiť problémy v situáciách a kontexte svojho individuálneho života.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Používať elementárne poznatky z logiky a množín v konkrétnych situáciách na riešenie jednoduchých matematických úloh na prípravnej úrovni.</i>		

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard Komponent: Číslooperáciečísłami	<i>Prírodné čísla v obore 10 000</i>	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, aspoň, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, jednociferné číslo, dvojciferné číslo, párne/nepárne číslo, porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší, usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, posledný, predposledný, číselná os (v obore do 20). Pasívne: rozklad; číselný rad (v obore do 20).	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí; číslo, číslica, cifra, dvojciferné číslo, jednotky, desiatky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; približne (v obore do 100). Pasívne: rozklad, číselný rad(v obore	Pojmy: Aktívne: pravda/nepravda, platí/neplatí, všetci, každý, niekto, nikto, aspoň, najviac, najmenej, práve, patrí/nepatrí, viacciferné číslo (dvoj-, troj-, štvor-), jednotky, desiatky, stovky, tisícky, párne/nepárne číslo; porovnávanie, väčší, menší, rovný, najväčší, najmenší; usporiadanie (od najmenšieho po najväčšie a naopak), pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, posledný, predposledný, číselná os; zaokrúhľovanie, približne(v obore do 1000). Pasívne: rozklad; číselný rad(v obore do 1000).
		Vzt'ahy:	do 100). Vzt'ahy:	Vzt'ahy:

	Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel (v obore do 20). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 20(vzostupné, zostupné), orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou(v obore do 20).	Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah (v obore do 100). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 100 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; riešenie jednoduchých nerovníc na prípravnej úrovni (v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 100 a modelovanie rôznych	Porovnávanie a usporiadanie prirodzených čísel, rád čísla a číslice a ich vzťah, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla a ich vzťah(v obore do 1000). Postupy: Práca s množinami a ich prvkami (tvorba, usporiadanie, triedenie, porovnávanie), číslo ako množstvo, číslo ako poradie, číslo ako predchodca alebo nasledovník, rozklady čísla; metódy porovnávania čísel a zápis výsledku porovnania, usporiadanie čísel v obore do 10 000 (vzostupné, zostupné), modelovanie párneho a nepárneho počtu prvkov; orientácia v číselnom rade (vzostupnom, zostupnom), práca s číselnou osou; zaokrúhľovanie na desiatky, stovky a tisíce, zaokrúhľovanie v reálnom kontexte (približne), riešenie jednoduchých nerovníc na prípravnej úrovni(v obore do 1000). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a
--	--	--	--

		Matematické praktiky: Matematické reprezentácie : používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok (v obore do 20). Matematické modelovanie: využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 20 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a	rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 100). Matematické modelovanie – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 100 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať (v obore do 100). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení	používanie rôznych reprezentácií čísel v obore do 10 000 a modelovanie rôznych rozkladov čísel; používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu usporiadania prirodzených čísel; používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov (v obore do 1000). Matematické modelovanie – využívanie poznatkov a postupov pri práci s množinami v matematizácii úloh; používanie poznatkov a modelov z numerácie do 10 000 (porovnávanie, usporiadanie, rozklady, zaokrúhľovanie) pri riešení jednoduchých slovných úloh a reálnych problémov, ktoré žiak dokáže opísať (v obore do 1000). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, rozlišovanie a formulovanie jednoduchých
--	--	--	---	--

		argumentácia: porozumenie jednoduchým výrokom (tvrdeniam) a ich používanie, rozhodovanie o ich pravdivosti, správne čítanie a písanie čísla do 20; používanie znakov porovnávania (v obore do 20).	problémov; správne čítanie a písanie čísla do 100; interpretovanie čísla do 100 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslic (cifier) v komunikácii a argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania (v obore do 100).	kvantifikovaných výrokov a ich používanie v diskusiách pri riešení problémov; správne čítanie a písanie čísla do 10 000; interpretovanie čísla do 10 000 v rôznych kontextoch (počet, poradie, adresa a iné); rozlišovanie čísel a číslic (cifier) v komunikácii a argumentácii; vysvetlenie významu pozičnej hodnoty číslice v čísle; používanie znakov porovnávania a zaokrúhľovania (v obore do 1000).
--	--	--	--	---

	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 1000	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac (v obore do 20). Pasívne: súčet, rozdiel. Vzt'ahy: Vzt'ah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania a vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom (v obore do	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac (v obore do 100). Pasívne: sčítanec, súčet, rozdiel. Vzt'ahy: Vzt'ah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a vlastnosti odčítania;	Pojmy: Aktívne: sčítanie, odčítanie, plus, mínus, o koľko menej/viac (v obore do 1000). Pasívne: sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel. Vzt'ahy: Vzt'ah sčítania a odčítania ako inverzných operácií; vlastnosti sčítania (komutatívnosť, asociatívnosť, neutrálnosť nuly) a
--	--	---	--	--

		20). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 20; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie	porovnávanie rozdielom (v obore do 100). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 100; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií sčítania a odčítania na usporiadaných aj	vlastnosti odčítania; porovnávanie rozdielom (v obore do 1000). Postupy: Kardinálny (počet prvkov množiny) a ordinálny (poradie prvku v usporiadanej množine) prístup k sčítaniu, prístupy k odčítaniu odoberaním a dopočítaním; základné spoje sčítania a odčítania na úrovni automatizácie; pamäťové, písomné a elektronické algoritmy sčítania a odčítania v obore do 1 000; objavovanie vlastností sčítania a odčítania pomocou modelov a ich používanie pri numerických výpočtoch; overovanie výsledkov (skúška správnosti) pomocou inverznej operácie. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – využívanie rôznych reprezentácií
--	--	--	---	---

	statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 20). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 20). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a	neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 100). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 100). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania; identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a	sčítania a odčítania na usporiadaných aj neusporiadaných množinách; znalosť a používanie statických a dynamických modelov sčítania a odčítania(v obore do 1000). Matematické modelovanie – používanie vzťahov medzi sčítaním a odčítaním pri matematizácii a riešení úloh; používanie vlastností sčítania a odčítania pri zjednodušovaní výpočtov, resp. pri overovaní výsledkov; využívanie rôznych matematických nástrojov pri riešení úloh na sčítanie a odčítanie(v obore do 1000). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie sčítania a odčítania; používanie symbolických znakov sčítania a odčítania; vysvetľovanie postupov sčítania a odčítania;
--	---	--	---

		overovanie výsledkov (v obore do 20).	odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov (v obore do 100).	identifikovanie a zdôvodnenie použitia sčítania a odčítania pri riešení úloh, interpretovanie a overovanie výsledkov (v obore do 1000).
--	--	---------------------------------------	--	---

	Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 100		Pojmy: Aktívne: násobenie, delenie, krát, delené, koľkokrát viac/menej. Pasívne: násobok, najbližší menší/väčší násobok; činiteľ, súčin; zvyšok po delení, delenec, deliteľ, podiel; zlomok. Vzt'ahy: Vzt'ah násobenia a delenia ako inverzných operácií; vlastnosti násobenia (komutatívnosť, asociatívnosť, 0 ako agresívny prvok, 1 ako neutrálny prvok násobenia) a delenia (význam 0 a 1 pri delení); porovnávanie podielom; vzt'ah medzi sčítaním a násobením, vzt'ah medzi delením a odčítaním; vzt'ah delenia a zlomku, porovnávanie zlomkov na rovnakých modeloch; poradie operácií. Postupy: Násobenie a delenie – násobenie ako zjednotenie rovnako početných disjunktných množín a ako karteziánsky súčin množín, delenie na rovnaké časti a delenie podľa obsahu; delenie so zvyškom na úrovni manipulácie s predmetmi; základné spoje násobenia a delenia na úrovni automatizácie; pamäťové (rozkladom, nie memorovaním), písomné a elektronické algoritmy násobenia a delenia do 100 aj mimo oboru násobilky; skúška správnosti pomocou inverznej operácie; zlomok – zlomok ako časť celku a počet prvkov časti celku na úrovni modelovania (obdĺžnikový, kruhový, úsečkový model); určenie časti celku vyjadrenej zlomkom, pomenovanie vyznačenej časti celku. Matematické praktiky:
--	--	--	---

			Matematické reprezentácie – znalosť a využívanie rôznych reprezentácií násobenia a delenia; používanie viacerých modelov na znázornenie zlomku. Matematické modelovanie – používanie vlastností násobenia a delenia pri riešení matematických úloh; používanie vzťahov medzi operáciami pri zjednodušovaní a optimalizácii výpočtov, resp. overovaní výsledkov; riešenie úloh na porovnávanie zlomkov na prípravnej úrovni (pomocou modelov). Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie násobenia a delenia; používanie symbolických znakov násobenia a delenia; vysvetľovanie postupu násobenia a delenia v obore do 100 pomocou konkrétnych modelov; identifikovanie a zdôvodnenie použitia násobenia a delenia v obore do 100 pri riešení jednoduchých úloh a interpretovanie výsledkov; identifikovanie výskytu zlomkov v bežnom živote a ich interpretovanie.
--	--	--	--

	Číselné výrazy v riešení úloh		Pojmy: Aktívne: zátvorky. Vzťahy: Vzťahy medzi aritmetickými operáciami v obore prirodzených čísel; poradie operácií. Postupy: Číselné výrazy – vykonávanie operácií s číselnými výrazmi (aj so zátvorkami) a ich optimalizácia; rovnice a nerovnice – určenie neznámeho čísla vo vzťahu rovnosti alebo nerovnosti vyjadreného symbolom alebo obrázkom (metódou pokus-omyl alebo postupným dosadzovaním čísel), overovanie správnosti riešenia jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia písmena ako neznámej) pomocou inverzných operácií alebo kalkulačky; slovné úlohy – riešenie jednoduchých slovných úloh (zväčšenie/zmenšenie čísla o niekoľko jednotiek, porovnávanie rozdielom); riešenie nepriamo

			formulovaných slovných úloh na sčítanie a odčítanie; riešenie jednoduchých slovných úloh na násobenie a delenie (zväčšenie/zmenšenie čísla niekoľkokrát, porovnávanie podielom); riešenie zložených slovných úloh. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie pomôcok, matematických reprezentácií a nástrojov (vrátane digitálnych) na modelovanie a riešenie jednoduchých problémov a slovných úloh. Matematické modelovanie – analyzovanie a navrhovanie stratégie riešenia jednoduchej reálnej situácie; dodržiavanie štandardných postupov riešenia slovných úloh a znalosť metód ich riešenia; posúdenie reálnosti výsledkov.
			Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – určovanie a vysvetľovanie správneho poradia aritmetických operácií; diskutovanie o počte riešení jednoduchých rovníc a nerovníc (bez použitia neznámej); vysvetľovanie a zdôvodňovanie výberu metódy riešenia aplikačnej slovnej úlohy; zdôvodňovanie a overovanie výsledkov; formulovanie jednoduchých úloh, v ktorých sa aplikujú a modelujú aritmetické operácie; používanie osvojenej jednoduchej matematickej terminológie z numerácie a operácií.

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
--	--	-----------------	-----------------	-----------------

Obsahový štandard: Komponent: Závislosti, vzťahy a s údajmi	Základy práce so vzormi a postupnosťami	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 20). Vzt'ahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 20). Postupy: Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 20). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie –	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 100). Vzt'ahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 100). Postupy: Identifikácia prvkov/členov a pravidla opakujúceho sa vzoru (tvoreného znakmi, symbolmi, obrázkami, číslami, napr. typu "ab", "abb", "aabb", "abc", "abbb"); určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností.	Pojmy: Pasívne: vzor/rad (znakov, symbolov, obrázkov, čísel), rytmus; pravidlo; číselná postupnosť (v obore do 1000). Vzt'ahy: Pravidlo opakujúceho sa vzoru a pravidlo číselnej postupnosti (v obore do 1000). Postupy: Určenie a doplnenie chýbajúcich členov vo vzore a v číselnej postupnosti (v obore do 1000); identifikácia vzorov prítomných v reálnom živote (v prírode, v kultúre, v športe a umení). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a aplikovanie auditívnych, vizuálnych, kinestetických reprezentácií jednoduchých lineárnych opakujúcich sa vzorov a číselných postupností. Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo
--	---	---	--	---

		objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach.	Matematické modelovanie – objavenie jednoduchého pravidla vo vytvorenom vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.	vytvorením vzore alebo postupnosti a jeho aplikovanie; vyhľadanie chyby vo vzore/postupnosti a navrhnutie jej opravy. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – identifikovanie prvkov a opísanie pravidiel aplikovaných vo vzoroch/postupnostiach; identifikovanie chyby vo vzore/postupnosti, diskutovanie a zdôvodnenie spôsobu jej opravy.
--	--	---	--	--

Základy práce s jednoduchými i závislosťami a vzťahmi	Pojmy: Aktívne: euro, minca, bankovka; hodina, deň, týždeň, víkend, mesiac, rok. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy:	Pojmy: Aktívne: cent, minúta, polhodina, kalendár, vek. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota; vzťah medzi časom	Pojmy: Aktívne: sekunda, štvrt'hodina, trištvrt' hodina. Pasívne: ručičkové a digitálne hodiny. Vzťahy: Peňažné vzťahy – vzťahy medzi
--	--	---	--

		Peňažné vzťahy – vzťahy medzi peňažnými jednotkami a ich hodnota. Postupy: Znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 20). Matematické praktiky Matematické reprezentácie – znalosť a používanie národnej meny (platidlo). Matematické modelovanie - aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými	zapísaným digitálne a z ručičkových hodín. Postupy: Doplnenie chýbajúcich hodnôt do tabuľky priamej úmernosti; peniaze – rozmieňanie bankoviek a mincí, premeny peňažných jednotiek (eurá a centy), porovnávanie a usporiadanie peňažných jednotiek pomocou peňažných modelov; čas – označovanie a pomenovanie jednotiek času, určovanie (čítanie, zapisovanie) a znázornenie času na ručičkových a digitálnych hodinách, zapísanie času z ručičkových do digitálnych hodín a naopak, objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec v obore do 100). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie –	peňažnými jednotkami a ich hodnota; časové vzťahy – vzťahy medzi časovými jednotkami, vzťah medzi časom zapísaným digitálne a z ručičkových hodín; priama úmernosť – závislosti medzi dvomi veličinami v priamej úmernosti na prípravnej úrovni. Postupy: Priama úmernosť – objavovanie a identifikácia pravidiel v priamej úmernosti, orientácia v časových intervaloch (od – do); premeny susedných jednotiek času pomocou modelov ručičkových hodín; iné jednoduché vzťahy – objavovanie iných, netradičných vzťahov a závislostí v štvorcovej sieti (napr. magický štvorec, sudoku v obore do 1000). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie tabuľky ako reprezentácie priamej úmernosti;
--	--	---	---	--

		jednotkami. používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky, používanie reprezentácie pre základné a odvodené časové jednotky. Matematické modelovanie – riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.	používanie reprezentácie pre základné a odvodené peňažné jednotky. Matematické modelovanie – modelovanie a riešenie jednoduchých prípravných úloh s priamou úmernosťou; riešenie úloh súvisiacich s orientáciou v čase; aplikovanie úvodných poznatkov z finančnej gramotnosti o hodnote peňazí pri riešení jednoduchých úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o vzťahoch a závislostiach medzi číslami; používanie jednotiek času a vzťahov medzi nimi v každodennej komunikácii; diskutovanie o hodnote peňazí a o vzťahoch medzi peňažnými jednotkami.
--	--	---	--

Základy riešenia jednoduchých kombinatorických situácií	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností. Vzt'ahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania dvoch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania dvojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslíc); vytvorenie rôznych dvojciferných čísel z množiny číslíc (čísllice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchkej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností, systém. Vzt'ahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania, troch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania trojprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslíc); vytvorenie rôznych trojciferných čísel z množiny číslíc (čísllice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchkej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na	Pojmy: Pasívne: možnosť, počet možností, systém. Vzt'ahy: Organizačný princíp (systém) usporiadania štyroch prvkov. Postupy: Objavenie a dodržanie systému usporiadania štvorprvkových množín (predmetov, znakov, symbolov, číslíc); vytvorenie rôznych štvorciferných čísel z množiny číslíc (čísllice sa môžu opakovať); hľadanie všetkých spôsobov a určenie počtu možností v jednoduchkej kombinatorickej situácii. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť, používanie a tvorba rôznych reprezentácií na znázornenie systému usporiadania (konkrétne grafy). Matematické modelovanie –
---	---	---	---

		(konkrétne predmety). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní dvoch predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	znázornenie systému usporiadania (konkrétne tabuľky). Matematické modelovanie – riešenie problémov o usporiadaní troch, predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie.	riešenie problémov o usporiadaní štyroch predmetov, znakov, symbolov a číslíc (aj s opakovaním prvkov) manipulačnou činnosťou; využívanie skúsenosti s usporiadaním prvkov pri riešení jednoduchých slovných úloh s kombinatorickou situáciou. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – opísanie, vysvetlenie a zaznamenanie jednoduchej kombinatorickej situácie a jej riešenie; komunikovanie a zdôvodňovanie využitia usporiadania prvkov v reálnom živote.
--	--	---	--	--

Pozorovanie jednoduchých pravdepodobnostných	Pojmy: Pasívne: určite áno/nie. Vzt'ahy:	Pojmy: Pasívne: isté, možné, nemožné. Vzt'ahy:	Pojmy: Pasívne: isté, možné, nemožné. Vzt'ahy:
--	--	--	--

	situácií Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie o istej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých	Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej, možnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, možnej a nemožnej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie o istej, možnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.	Porovnanie výsledkov v jednoduchých pravdepodobnostných situáciách. Postupy: Rozlišovanie istej, možnej a nemožnej konkrétnej udalosti vytvorenej pomocou konkrétnych predmetov. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba jednoduchých reprezentácií istej, možnej a nemožnej situácie. Matematické modelovanie – vykonávanie jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – rozhodovanie a diskutovanie o istej, možnej a nemožnej udalosti v jednoduchých a konkrétnych
--	--	---	---

		hrách.		pravdepodobnostných situáciách a jednoduchých hrách.
--	--	--------	--	--

	Základy práce s údajmi	Pojmy: Aktívne: tabuľka, riadok, stĺpec. Pasívne: údaj. Vzt'ahy: Súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka) a orientácia v nich.	Pojmy: Aktívne: tabuľka. Pasívne: údaj. Vzt'ahy: Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov numericky rôznymi spôsobmi (tabuľka, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií	Pojmy: Aktívne: tabuľka. Pasívne: údaj, graf, stĺpcový graf. Vzt'ahy: Početnosti údajov a ich porovnávanie; súvislosti medzi údajmi a ich interpretácia; súradnice v súradnicovom systéme. Postupy: Orientácia a interpretácia údajov z jednoduchých tabuliek, grafov a diagramov; zber, triedenie, usporiadanie a zaznamenávanie údajov (graficky, numericky) rôznymi spôsobmi (tabuľka, graf, diagram, piktogram, početnosti vyjadrené sčítacími čiarkami a numericky); doplnenie chýbajúcich údajov do tabuliek a grafov; určovanie súradníc objektov a
--	-------------------------------	---	--	--

		Matematické modelovanie – používanie jednoduchej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	údajov (tabuľka, piktogram) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie jednoduchej tabuľky ako nástroja na riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek, diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi.	umiestňovanie objektov podľa daných súradníc do tabuliek a štvorcových sietí. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií údajov (tabuľka, graf, piktogram) a orientácia v nich. Matematické modelovanie – simulovanie jednoduchých pokusov, zaznamenávanie a vyhodnocovanie výsledkov; používanie jednoduchej tabuľky alebo grafu ako nástroja na riešenie aplikačných úloh s kvantitatívnymi aj kvalitatívnymi údajmi v rôznych oblastiach života. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – interpretovanie údajov v konkrétnych kontextoch a situáciách; zaznamenávanie údajov pomocou tabuliek a diagramov; diskutovanie o riešení jednoduchých aplikačných úloh s údajmi; využívanie súradníc štvorcovej siete pri
--	--	--	--	--

				komunikácii počas jednoduchých hier.
--	--	--	--	--------------------------------------

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard: Geometria	Orientácia v rovine a priestore	Pojmy: Aktívne: smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzt'ahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov	Pojmy: Aktívne: smer, hore, dole, vpravo, vľavo, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzt'ahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie	Pojmy: Aktívne: medzi, šípka (symbol ukazujúci smer). Pasívne: súradnice bodu/štvorca v štvorcovej sieti. Vzt'ahy: Určovanie polohy objektov vzhľadom k sebe, k inému objektu a dvoch objektov navzájom. Postupy: Určovanie polohy objektov v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti , resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu;

		v rovine a priestore; orientácia v priestore, opis (slovný/šípkami) a zaznamenávanie pohybu v rovine (v štvorcovej sieti), hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine	pohybu v rovine (v štvorcovej sieti a jednoduchej mape), resp. vykonávanie pohybu podľa záznamu alebo slovného opisu; hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a	hľadanie a opisovanie cesty v labyrinte, v štvorcovej sieti alebo na mape; určovanie súradníc štvorcov alebo mrežových bodov v štvorcovej sieti, vyznačovanie štvorcov alebo (mrežových) bodov v štvorcovej sieti. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie jednoduchých reprezentácií na orientáciu v rovine a priestore (určovanie polohy, opis a realizácia pohybu). Matematické modelovanie – používanie algoritmických postupov pri riešení úloh a problémov na určovanie polohy a orientáciu v rovine a priestore; riešenie úloh o hľadaní cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie
--	--	---	--	--

		a priestore; riešenie úloh o hľadani cesty a uvažovanie o jej dĺžke. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke.	argumentácia – znalosť a používanie jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.	jednoduchých symbolov na orientáciu v štvorcovej sieti alebo inej podložke; aplikovanie algoritmického uvažovania pri komunikácii o polohe alebo pohybe v rovine a priestore; interpretovanie jednoduchých záznamov pohybu/cesty.
--	--	--	---	--

Základy skúmania geometrických útvarov v rovine	Pojmy: Aktívne: rovná/krivá čiara, trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh.	Pojmy: Aktívne: bod, úsečka, polpriamka, priamka, trojuholník, štvorec, obdĺžnik,	Pojmy: Aktívne: stred úsečky, kružnica, kruh, stred, polomer.
	Pasívne: lomená čiara, uzavretá čiara, otvorená čiara. Vzt'ahy: Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží).	vrchol, strana, Pasívne: krajné body úsečky, začiatok polpriamky, štvoruholník, mnohouholník. Vzt'ahy: Leží medzi dvomi bodmi, patrí/nepatrí (leží/neleží),	Pasívne: rovina, štvoruholník, mnohouholník. Vzt'ahy: Trojuholníková nerovnosť na úrovni manipulácie. Postupy: Určenie a vyznačenie bodov, ktoré

	Postupy: Rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií). Matematické modelovanie – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán), Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých	zhodnosť úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek podľa dĺžky. Postupy: Určenie a vyznačenie bodov, ktoré patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útware); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), rysovanie štvorcov, obdĺžnikov a trojuholníkov v štvorcovej sieti a vyznačovanie ich vrcholov; skladanie a rozkladanie jednoduchých rovinných útvarov (štvorcov, obdĺžnikov, trojuholníkov a iných mnohoúhelníkov). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou rozličných	patria/nepatria útvaru (ležia/neležia na útware); rozlišovanie a triedenie rovinných útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); rysovanie a označovanie rovinných útvarov (úsečka, polpriamka, priamka), objavovanie trojuholníkovej nerovnosti manipuláciou s predmetmi; rysovanie kružníc (s ľubovoľným/daným stredom, s ľubovoľným/daným polomerom a prechádzajúcich daným bodom); prenášanie úsečiek, porovnávanie a usporiadanie úsečiek na úrovni manipulácie s predmetmi; modelovanie a určovanie stredu úsečky. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a tvorba modelov základných a odvodených rovinných geometrických útvarov (v rôznych polohách, veľkostiach a podľa ďalších kritérií) pomocou
--	--	--	--

	geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických vzťahoch.	nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami). Matematické modelovanie – použitie vlastností rovinných útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet strán, vrcholov, strany rovnakej/rôznej dĺžky a pod.); aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických	rozličných nástrojov (aj rysovacích potrieb) za dodržiavania zásad rysovania (vrátane bezpečnosti práce s rysovacími pomôckami); používanie modelov mnohouholníkov na skladanie a rozkladanie útvarov. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; overovanie správnosti jednoduchej geometrickej konštrukcie. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na opis geometrických útvarov v rovine a ich významných prvkov a vlastností; pomenovanie a symbolické označenie rovinných geometrických útvarov bez ohľadu na ich polohu a veľkosť; zdôvodňovanie identifikácie, triedenia rovinných útvarov a diskutovanie o ďalších jednoduchých geometrických
--	---	--	---

		vzťahoch.	vzťahoch.
--	--	-----------	-----------

Základy skúmania geometrických útvarov v priestore	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, valec. Pasívne: stavba z telies/kociek. Vzt'ahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi. Postupy: Rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov; stavanie stavieb z telies alebo z kociek. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, kváder, valec. Pasívne: stavba z telies/kociek Vzt'ahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. Postupy: Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu. Matematické praktiky:	Pojmy: Aktívne: kocka, guľa, kváder, valec, stena, hrana. Pasívne: ihlan, kužeľ; stavba z telies/kociek, plán stavby z kociek. Vzt'ahy: Súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi; vzťah medzi plánom stavby a počtom kociek v stavbe. Postupy: Určovanie významných prvkov priestorových útvarov (vrcholy, hrany, steny); rozlišovanie a triedenie priestorových útvarov (podľa významných prvkov a vlastností); stavanie stavieb z telies alebo z kociek podľa vzoru (reálna stavba alebo stavba na obrázku), podľa plánu alebo podľa slovného opisu, tvorba jednoduchého plánu stavby z kociek; tvorba modelov priestorových útvarov z danej siete. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a

		priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich	Matematické reprezentácie – znalosť a používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov, riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v	používanie rôznych techník na modelovanie priestorových geometrických útvarov; znalosť, tvorba a používanie jednoduchej reprezentácie stavieb z kociek a iných telies. Matematické modelovanie – aplikovanie geometrických postupov pri riešení jednoduchých praktických situácií a problémov; používanie vlastností priestorových útvarov pri ich triedení podľa vybraných kritérií (počet stien, vrcholov, hrán, stien rovnakého tvaru a pod.); používanie skladania a rozkladania priestorových útvarov pri riešení jednoduchých geometrických úloh; riešenie problémových úloh so stavbami z kociek/telies; korigovanie a kontrolovanie postupu a správnosť riešení; identifikovanie chyby v stavbe alebo pláne a jej oprava Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých geometrických pojmov na pomenovanie a opis geometrických útvarov v priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia
--	--	--	---	---

		významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov.	priestore a ich významných prvkov a vlastností; zdôvodňovanie identifikácie a triedenia priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek.	priestorových útvarov; opisovanie stavby z kociek; interpretovanie symbolických záznamov stavieb z kociek/telies.
--	--	---	--	---

Jednoduché postupy merania a určovania miery	Pojmy: Aktívne: dĺžka, najkratší/najdlhší, kratší/dlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší Pasívne: vzdialenosť, šírka, výška. Vzt'ahy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). Postupy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie	Pojmy: Aktívne: dĺžka, kratší/dlhší, najkratší/najdlhší, nižší/vyšší, najnižší/najvyšší, užší/širší, najužší/najširší Pasívne: vzdialenosť, šírka, výška. Vzt'ahy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (bez premieňania). Postupy: Porovnávanie a usporiadanie jednotiek dĺžky (kratšie v mm a cm, dlhšie v dm, m a km) na základe porozumenia (bez premieňania); určovanie dĺžky meraním, odhadovanie dĺžky, vzdialenosti, šírky, výšky a overovanie odhadu meraním; zostrojenie úsečky s danou dĺžkou s presnosťou na centimetre. Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – znalosť a používanie
---	---	--

		konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky (vlastné jednotky: ceruzka, dlaň, lakeť, palec, stopa, krok a pod., univerzálne jednotky: mm, cm). Matematické modelovanie – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.	konkrétnych pomôcok ako reprezentácie miery úsečky, univerzálne jednotky: mm, cm, dm, m, km. Matematické modelovanie – používanie vhodných nástrojov na meranie dĺžky úsečky; určenie/odmeranie dĺžky úsečky (lomenej čiary) a vyjadrenie (zapísanie) výsledku merania pomocou vlastných a univerzálnych jednotiek; využívanie odhadu a merania v riešení geometrických úloh a v reálnom živote. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednotiek dĺžky v komunikácii, diskutovanie o dĺžkach, vzdialenostiach, šírkach a výškach; odhadovanie dĺžky pomocou vhodných vlastných a univerzálnych jednotiek.
--	--	--	---

Základy skúmania a tvorby súmerných útvarov	Pojmy: Pasívne: súmerný. Vzt'ahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzt'ah vzor – obraz). Postupy:	Pojmy: Pasívne: súmerný. Vzt'ahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzt'ah vzor – obraz). Postupy:	Pojmy: Pasívne: súmerný, nesúmerný. Vzt'ahy: Vlastnosti osovo súmerného útvaru na intuitívnej úrovni (vzt'ah vzor – obraz). Postupy:
---	---	---	--

	Dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o	Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a diskutovanie o postupe tvorby	Rozlišovanie a modelovanie osovo súmerných a nesúmerných útvarov; skúmanie osovo súmerných útvarov a ich vlastností, modelovanie osi súmernosti; dokreslenie osovo súmerných útvarov v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej a zvislej osi súmernosti). Matematické praktiky: Matematické reprezentácie – tvorba modelov osovo súmerných útvarov pomocou skladania a strihania papiera, v štvorcovej sieti, alebo pomocou iných nástrojov. Matematické modelovanie – skladanie jednoduchých osovo súmerných útvarov alebo mozaiky a manipulačné overovanie súmernosti. Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zdôvodňovanie súmernosti útvarov; zdôvodňovanie a
--	--	--	--

		postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.	jednoduchých súmerných útvarov.	diskutovanie o postupe tvorby jednoduchých súmerných útvarov.
--	--	---	---------------------------------	--

Informatika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	Informatika
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	3. ročník 33 hodín ročne -1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Informatické vzdelávanie má vytvárať príležitosti na **osvojenie si informatického obsahu a kultivovať aj informatické činnosti**, akými sú napríklad objavovanie a zovšeobecňovanie vzťahov, zákonitostí a postupov, kvantitatívne i abstraktné uvažovanie a správna argumentácia. Integrácia informatických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých osobnostných vlastností, akými sú presnosť, vytrvalosť, tvorivé a kritické myslenie, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií, akými sú spolupráca a komunikácia.

Cieľom informatického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej informatickej gramotnosti, ale aj ďalších doménových a prierezových gramotností žiakov. **Rozvíjanie informatickej gramotnosti** znamená osvojenie si informatického obsahu a informatických postupov, ktoré umožňujú riešiť problémy pomocou nástrojov informatiky a žiak ich dokáže primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií. Predmet informatika zároveň rozvíja schopnosť žiaka porozumieť digitálnemu svetu, jeho princípom, nástrojom a procesom a vedie ho k pochopeniu, že **digitálne technológie** nie sú

len prostriedkom na spracovanie informácií, ale aj nástrojom poznania, tvorby, spolupráce a inovácií.

Súčasťou informatického vzdelávania je aj rozvoj porozumenia najnovším technológiám, hlavne princípom umelej inteligencie (AI) a jej využitiu v každodennom živote. Žiaci sa učia chápať, ako systémy na báze umelej inteligencie pracujú s údajmi, ako môžu podporiť učenie, tvorivosť a riešenie problémov, ale aj aké riziká prinášajú. Cieľom je, aby rozvíjali **kritický a etický prístup k AI** – dokázali ju využívať zodpovedne, reflektovali jej limity a dôsledky pre spoločnosť. Zároveň sa rozvíja aj téma **digitálneho wellbeingu**, teda schopnosť udržiavať zdravú rovnováhu medzi využívaním technológií, osobnými potrebami a medziľudskými vzťahmi, a rozvíjať vedomý, bezpečný a pozitívny vzťah k digitálnemu svetu. Pri budovaní a rozvíjaní informatickej gramotnosti sa reflektujú princípy STEAM vzdelávania, ktoré prepájajú informatiku s technologickými a mechanickými základmi, prírodnými vedami, umením a tvorivosťou.

Predmet zároveň vedie žiaka k bezpečnému, etickému a zodpovednému používaniu digitálnych technológií, k rozvíjaniu mediálnej a informačnej gramotnosti a k porozumeniu sociálnym, kultúrnym a environmentálnym dôsledkom digitalizácie spoločnosti. Informatika spája poznávanie so skúsenosťou, experimentom a spoluprácou, čím prispieva k formovaniu autonómneho, sebavedomého a hodnotovo orientovaného jednotlivca pripraveného pre život v digitálnej dobe.

Tučným písmom (boldom) sú zvýraznené pojmy, ktoré si žiak osvojuje tak, aby rozumel ich významu, vedel ich primerane veku a potenciálu vysvetliť a používal ich správne v kontexte učiva. Požadovanú úroveň zvládnutia týchto pojmov špecifikuje výkonový štandard. Pre pojmy označené boldom platí, že sa neočakáva výlučne reprodukcia formálnych definícií, ale ich funkčné porozumenie a používanie.

Komponenty vyučovacieho predmetu

Obsah predmetu informatika je členený do **troch základných komponentov: Programovanie, Údaje a Technológie**. Každý komponent predstavuje osobitnú oblasť poznávania, zároveň však všetky spolu tvoria jeden funkčný celok.

Programovanie rozvíja schopnosť žiakov analyzovať problém, formulovať algoritmus a vyjadriť ho prostredníctvom vhodných nástrojov. Žiaci tvoria a upravujú programy, testujú ich, hľadajú a odstraňujú chyby, porovnávajú rôzne riešenia a hodnotia ich efektívnosť. Učia sa

využívať programovanie ako prostriedok algoritmického myslenia, modelovania situácií a tvorivého riešenia úloh.

Údaje zahŕňajú prácu s informáciami, ich vyhľadávanie, zhromažďovanie, organizovanie, analyzovanie a vizualizáciu. Žiaci spoznávajú rôzne formy údajov a ich reprezentácie, učia sa interpretovať informácie, overovať ich vierohodnosť a pracovať s nimi v súlade s etickými princípmi. Tento komponent podporuje analytické myslenie, schopnosť čítať a interpretovať údaje a využívať ich pri rozhodovaní.

Technológie predstavujú praktickú zložku informatického vzdelávania. Žiaci získavajú poznatky o fungovaní hardvéru, softvéru a počítačových sietí, učia sa efektívne používať digitálne zariadenia a služby, komunikovať a spolupracovať online, tvoriť digitálny obsah a chrániť svoje (osobné) údaje. Sú vedení k uvedomelej práci s technológiami, vrátane AI, ku kritickému vnímaniu ich vplyvu a k aktívnemu, zodpovednému digitálnemu občianstvu.

Tieto tri komponenty sa vzájomne prelínajú a dopĺňajú, pričom spoločne umožňujú rozvoj AI a digitálnej gramotnosti ako schopnosti žiaka **porozumieť, tvoriť a reflektovať digitálny svet**.

V 1. cykle sa informatické vzdelávanie zameriava na intuitívne a hravé zoznamovanie sa s digitálnymi zariadeniami a prostrediami. U žiakov sa prostredníctvom jednoduchých úloh rozvíja ich zmysel pre informatické myslenie, logiku a sledovanie postupnosti krokov. Učia sa základné operácie s počítačom, tabletom a ďalšími zariadeniami, poznávajú ich význam a funkcie. Získavajú základy bezpečného správania sa v digitálnom prostredí, učia sa rešpektovať pravidlá a pracovať zodpovedne s technológiami, získavajú základné povedomie o princípoch AI, učia sa rozpoznávať výstupy AI a budujú si základné postoje voči AI.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Získať základné zručnosti v práci s počítačom a jednoduchými aplikáciami.
2. Riešiť jednoduché problémy aplikovaním elementárnej logiky a programovaním postupnosti príkazov.
3. Orientovať sa v spôsobe získavania a spracovania informácií.
4. Vnímať vplyv a riziká digitálnych technológií, osobitne AI.
5. Rozlišovať základné vlastnosti a schopnosti rôznych aplikácií vrátane AI.
6. Poznať základné pravidlá bezpečnej interakcie s digitálnymi technológiami a AI.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus INFORMATIKA		
	3.ročník	
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Programovanie • Rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia. • Na intuitívnej úrovni skúmať a hodnotiť riešenie. • Riešiť problém priamym riadením vykonávateľa. • Vytvoriť program skladaním príkazov do postupnosti. • Interpretovať program. • Opraviť chybu v programe.
		Údaje • Použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a textov. • Získať informácie z lineárnej a tabuľkovej štruktúry podľa zadaných kritérií. • Organizovať podľa zadania informácie do štruktúr. • Vysvetliť na jednoduchom príklade, že AI sa učí rozpoznávať vzory v údajoch rôznych typov.

Obsahový štandard	Komponenty	3.ročník	
	Programovanie	Analýza problému	• pravda/nepravda, platí/neplatí, a/alebo/nie - neformálne, elementárna logika; • idea sekvencie príkazov; • navrhovanie riešenia, vyjadrenie plánu riešenia ako postupnosti krokov; • riešenie problémov, v ktorých sa treba rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti jednoduchého tvrdenia; • riešenie problémov, v ktorých treba vybrať prvky/možnosti podľa pravdivosti tvrdenia; – rozhovor o plánovanom riešení.
		Konštrukcie jazyka	• príkaz, postupnosť príkazov; • súvis medzi príkazom/poradím príkazov a výsledkom; • riadenie vykonávateľa v priamom režime; • používanie jazyka vykonávateľa; • zostavenie a upravenie príkazu/príkazov.
		Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	• spustenie programu; • simulovanie činnosti vykonávateľa; • krokovanie riešenia s postupnosťou príkazov; • chyba ako nesprávny výsledok, chyba v postupnosti príkazov, rozpoznanie chyby; • vyhľadanie a oprava chyby v zápise riešenia; – diskusia o vlastných riešeniach.

	Údaje	Práca s	• znak, slovo, písmo - typ, veľkosť, farba;
--	-------	----------------	---

		údajmi rôznych typov	• základná práca so znakom, slovom a textom, kreslenie v rastrovej grafike; • nastavenie základných grafických parametrov útvaru/obrázka – základné typy údajov (text, obrázok, zvuk).
		Údajové štruktúry	• postupnosť, tabuľka, riadok, stĺpec, údaj, dáta; • pozícia v postupnosti a v tabuľke; • usporiadanie údajov do jednoduchých štruktúr podľa zadania, • vyhľadávanie a interpretovanie informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií; • manipulácia so štruktúrami údajov podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel.
	Technológie	Hardvér a softvér	• aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha; • ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu; • spustenie aplikácie na pracovnej ploche, ukončenie bežiackej aplikácie; • rôzne spôsoby prihlasovania do programu/aplikácie; • ovládanie programov pohybom, klikaním, ťahaním myšou a dotykovými gestami; • práca s klávesnicou, zadávanie jednoduchých textov;
		Počítačové siete	• internet, webová stránka, prehliadač; • adresa stránky a jej súvis s obsahom; • odkazy ako prepojenia na webové stránky; • vyhľadávanie textov a obrázkov na zadaných stránkach; • rozhovor o výsledkoch vyhľadávania; • bezpečné správanie sa na internete – riziko prezerania neznámych webových stránok, otvárania odkazov a inštalovania neznámych aplikácií; – význam prihlasovania sa, prihlasovacieho mena a

			<i>hesla, – bezpečné používanie AI.</i>
		<i>Digitálna spoločnosť</i>	• <i>robot, umelá inteligencia (AI), senzor;</i> • <i>digitálne technológie a AI okolo nás, doma a v škole;</i> • <i>primerané a zdravé používanie digitálnych nástrojov na komunikáciu, vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie;</i> • <i>prínosy a riziká digitálnych technológií a digitálnej komunikácie vrátane AI; – formulácia jednoduchého slovného zadania pre AI v spolupráci s učiteľom; – senzor ako zdroj vstupu informácie.</i>

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Vyučovací predmet	Človek a príroda
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznaním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa zameriava na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Prírodovedná gramotnosť je charakterizovaná ako spôsobilosť používať prírodovedné poznatky, identifikovať a formulovať otázky a hľadať odpovede v podobe dôkazmi podložených záverov pre pochopenie sveta a tvorbu rozhodnutí o svete, v ktorom žijeme, prírode a zmenách, ktoré v našom prostredí samovoľne aj v dôsledku ľudskej aktivity nastali a nastávajú. Zahŕňa porozumenie princípom objektivizovaného a systematického skúmania, ako aj úlohe prírodných vied v našej spoločnosti. Pri budovaní a rozvíjaní prírodovednej gramotnosti sa zároveň uplatňujú princípy STEAM vzdelávania, ktoré prepájajú prírodné vedy s technológiami, technickými a inžinierskymi prístupmi, matematikou, umením a tvorivosťou. Tento prístup podporuje medzipredmetové vzťahy, rozvoj kritického a tvorivého myslenia, ako aj schopnosť aplikovať vedomosti a zručnosti v praktických situáciách a reálnom živote.

Prírodovedné vzdelávanie rozvíja schopnosť žiakov logicky uvažovať, modelovať problémy, pracovať s údajmi a argumentovať o riešeniach. Do tohto procesu môže AI vstupovať ako pracovný nástroj a kognitívny pomocník, ktorý rozširuje možnosti dosahovania štandardov. Žiak ju môže využiť na vizualizáciu vzťahov a závislostí, na overovanie výsledkov a postupov, na spracovanie a interpretáciu väčšieho objemu štatistických dát, alebo na modelovanie prírodovedných situácií, vrátane práce s odhadmi.

V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu prírodovedne zameraného integrovaného predmetu. V treťom cykle má škola možnosť pokračovať úplnou, prípadne čiastočnou integráciou prírodovedných disciplín alebo výučbou samostatných predmetov. Rozvoj prírodovednej gramotnosti pozostáva z troch zložiek: tvorby a rozvoja prírodovedných predstáv (obsahový rámec), tvorby a rozvoja postoja k okolitému prostrediu (postojový rámec) a spôsobilostí vedeckej práce, postupov a stratégií objektivizovaného poznávania (procesuálny rámec).

Procesuálny rámec predstavuje osvojenie si nástrojov vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás. Reprezentuje ovládanie a využívanie typických prírodovedných spôsobov myslenia a pracovných postupov, ktoré majú svoje vzory v mechanizmoch objektivizovaného poznávania. Cieľom je, aby si žiaci osvojili prvky poznávania dominujúce v prírodných vedách a zároveň reflektovali vlastné poznávacie činnosti. Okrem špecifických činností jednotlivých prírodovedných disciplín (biologické, fyzikálne, chemické a geologické výskumné postupy) existujú spoločné postupy v poznávacej činnosti jednotlivých prírodovedných disciplín. Vyučovací proces má viesť k budovaniu spôsobilostí, ktoré nazývame spôsobilosti vedeckej práce a je súčasťou výkonového štandardu. Postojový rámec sa prejavuje záujmom žiakov o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú, aktívnym a angažovaným prístupom k prírodným zdrojom, ochrane životného prostredia, klímy a zdravia človeka, tendenciou/snahou konať zodpovedne, napr. vo vzťahu k prírodným zdrojom, životnému prostrediu, ale aj záujmom o výskumné aktivity či prírodné vedy. Zasahuje postojovú sféru osobnosti žiaka v sociálnej oblasti, v oblasti sebarozvoja a osobnostného rastu. Žiak je vedený k uvedomovaniu si toho, že svojou činnosťou môže ovplyvňovať jednotlivé zložky prírodného, resp. životného prostredia. Snaží sa orientovať v množstve informácií, ktoré sú dnes bezprostredne dostupné a využívať ich v argumentácii. Skúsenosti z vlastnej poznávacej činnosti, reflektujúce postupy vedeckého poznávania, sprostredkujú žiakovi postupy kritického uvažovania. Umožnia mu chápať zmeny a postupne zdokonaľovať porozumenie prírodovedným pojmom a teóriám. Uvedené postupy sú predpokladom pre vnímanie úplne nového, dnes ešte neznámeho sveta. Týka sa to aj poznatkov

a informácií, ktoré sú s ohľadom na aktuálnu úroveň psychických možností žiaka základnej školy alebo rozsah základného vzdelania preňho zatiaľ nedostupné.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Disponovať rozvinutými prírodovednými predstavami o vybraných prírodných javoch a procesoch.
2. Spoznávať životné prostredie a zmeny, ktoré sa v ňom dejú, s dôrazom na identifikáciu súvislostí.
3. Disponovať spôsobilosťami vedeckej práce. Navrhovať jednoduché postupy objektívneho a systematického skúmania okolitého sveta. Skúmania zrealizovať, zaznamenať údaje a formulovať záver. Vhodne využívať relevantný matematický aparát a dostupné technológie. Zároveň v procese prírodovedného poznávania používať vhodné (technické) zariadenia.
4. Diskutovať o vybraných prírodovedných javoch a objektoch, argumentovať a vplyvom argumentácie meniť svoje predstavy a vysvetlenia.
5. Vnímať výsledky svojej výskumnej/učebnej činnosti ako dôveryhodný zdroj informácií. Vyhľadávať chýbajúce informácie v rôznych informačných zdrojoch a uvažovať o ich dôveryhodnosti.
6. V rámci komunikácie získať a následne komunikovať údaje usporiadané do rôznych systematizovaných súborov (tabuľky, grafy, schémy a pod.).
7. Chápať, že veda tvorí poznanie, pričom vysvetlenia, teórie a modely vyjadrujú porozumenie, ktoré najlepšie korešponduje s výsledkami skúmania známymi v danom čase.
8. Akceptovať význam vedeckého skúmania v každodennom živote a zároveň identifikovať niektoré etické, sociálne, environmentálne a ekonomické dôsledky vedeckého výskumu.
9. Aktívne sa zapájať do identifikácie a riešenia environmentálnych problémov a ochrany prírody. Identifikovať lokálne i globálne problémy a témy rôzneho charakteru, vedieť sa k nim adekvátne vyjadriť a reflektovať ich. Uvedomovať si, že svojou činnosťou ovplyvňujú jednotlivé zložky životného prostredia i seba samého.
10. Zodpovedne pristupovať k vlastnému zdraviu a zdraviu ostatných, k živej i neživej prírode a životnému prostrediu.

Hlavným cieľom 1. cyklu je elementárny rozvoj prírodovednej gramotnosti. V rámci prvého cyklu sa očakáva, že žiak na tejto úrovni rozvoja prírodovednej gramotnosti disponuje určitými čiastočne rozvinutými prírodovednými predstavami a v známych situáciách vie poskytnúť možné vysvetlenia alebo formulovať závery z jednoduchých pozorovaní a riadených jednoduchých výskumných aktivít. Žiak je schopný jednoduchého uvažovania a vysvetlenia výsledkov svojho empirického poznávania. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojový rámec prírodovednej gramotnosti.

**Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus
ČLOVEK A PRÍRODA**

Výkonový štandard	1. cieľ: 1. cieľ: Prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania rozvíjať svoje aktuálne prírodovedné poznanie.		
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Opísať vlastnými slovami, čo pozoruje, čo nové zistil. Uvedomiť si, že výskumná otázka určuje to, čo má byť skúmané. Porozumieť, že predpoklad nie je tip, predpoklad vyplýva z predchádzajúceho poznania. Pozorovať precízne podľa stanoveného postupu skúmania. Porovnať výsledky pozorovania so spolužiakmi so snahou overiť, či bolo pozorovanie dostatočne spoľahlivé. Vyhýbať sa chybám pri práci s údajmi.	Sústrediť sa na detaily pozorovanej situácie tak, aby vedel na konci pozorovania/skúmania odpovedať na otázku, ktorá skúmanie iniciovala. Diskutovať o predpokladoch so spolužiakmi a vnímať že predpoklad môžu formulovať rôzne skúmajúce osoby rôzne. Identifikovať situácie, v ktorých je potrebné pozorovanie opakovať. Navrhovať čiastočné obmeny v postupe pozorovania, aby bolo možné získať spoľahlivejšie údaje. Navrhnuť jednoduché vlastné meradlá. Používať jednoduché štandardné meradlá.	Na základe formulovanej jednoduchej výskumnej otázky pozorovať tak, aby získal informácie potrebné na zodpovedanie danej otázky. Formulovať predpoklad a zdôvodniť ho skúsenosťou. Pri pozorovaní získať presné a spoľahlivé údaje, a ak je to potrebné, pozorovanie opakovať. Zdôvodniť triedenie objektov do určeného počtu špecifikovaných skupín. Identifikovať znaky triedenia porovnaním podobností a odlišností objektov. Vnímať nepotvrdený predpoklad ako novú informáciu, nie ako chybu.

2. cieľ: Vyjadrovať a diskutovať o svojich prírodovedných predstavách.

	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Zdôvodniť tvrdenie predchádzajúcou skúsenosťou a/alebo získanými údajmi zo skúmania na podnet učiteľa</i>	<i>Formulovať záver v podobe odpovede na výskumnú otázku s odvolaním sa na údaje získané skúmaním.</i>	<i>Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami vrstovníkov.</i>

3. cieľ: Po vzore učiteľa systematicky a objektívne pracovať s údajmi.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Podľa pokynov učiteľa Zaznamenať získané údaje do poskytnutej tabuľky alebo vopred pripraveného diagramu. Vedieť vyhodnotiť proces a výsledky získané skúmaním. Uvedomiť si, že existujú rôzne informačné zdroje s rôznou mierou dôveryhodnosti. Uvedomiť si, že tvrdenia musia z niečoho vyplývať. Vysloviť záver v podobe vyjadrenia toho, čo nové žiak sám pre seba zistil, čo ho prekvapilo.</i>	<i>Vedieť posúdiť, ktoré z poskytnutého súboru výrokov vyjadria to, čo zo získaných údajov vyplýva a čo nie. Vytvárať logické úsudky z údajov získaných skúmaním. Vyhľadať konkrétne informácie na základe poskytnutého postupu. Ústne vyhodnotiť proces a výsledky získané skúmaním.</i>	<i>Vedieť samostatne zaznamenať získané údaje do poskytnutej tabuľky alebo vopred pripraveného diagramu.. Ústne a písomne vyhodnotiť proces a výsledky získané skúmaním. Vytvárať logické úsudky z údajov získaných skúmaním. Vyhľadať konkrétne informácie na základe poskytnutého postupu.</i>

4. cieľ: Kooperatívne pracovať na riešení čiastkových prírodovedných problémov.

	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Zaujímať sa o spoluprácu pri riešení problému.</i> <i>Rešpektovať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi.</i>	<i>Dokázať spolupracovať s cieľom zefektívniť prácu a/alebo nájsť lepšie riešenie.</i> <i>Porovnať výsledky svojho skúmania s výsledkami iných a zdôvodniť prípadné rozdiely.</i>	<i>Dokázať spolupracovať s cieľom zefektívniť prácu a/alebo nájsť lepšie riešenie, či viac riešení.</i> <i>Zaujímať sa o spoluprácu pri riešení problému a spoločne vyriešiť problém.</i>

5. cieľ: Dôverovať výsledkom svojej vlastnej výskumnej činnosti.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Prejaviť záujem o skúmanie okolitého prírodného prostredia.</i>	<i>Vnímať svoju výskumnú činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov.</i> <i>Hodnotiť svoju výskumnú prácu pomocou učiteľa.</i>	<i>Skúmať okolité prírodné prostredie.</i> <i>Samostatne zhodnotiť svoju výskumnú prácu.</i>

6. cieľ: Správať sa zodpovedne voči prírode a životnému prostrediu a vlastnému zdraviu.			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Prejaviť rešpekt voči prírode.</i> <i>Uvedomovať si potrebu chrániť prírodu.</i> <i>Citlivo manipulovať so živými organizmami.</i>	<i>Vnímať prejavy a dôsledky nezodpovedného správania sa v prírode s ohľadom na ochranu vlastného zdravia, zdravia iných, prírodných zdrojov a životného prostredia.</i> <i>Uvedomovať si vplyv prostredia na zdravie človeka.</i>	<i>Starat' sa o svoje telo a chrániť svoje zdravie.</i> <i>Na základe podnetu učiteľa sa angažovať v riešení lokálnych problémov životného prostredia a v ochrane prírody.</i> <i>Citlivo manipulovať so živými organizmami.</i>

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
--	--	----------	----------	----------

Obsahový štandard	Látky	- Všetky objekty zaberajú priestor, - to, či objekt na vode pláva alebo nepláva, závisí od materiálu/látky, z ktorej je objekt vyrobený, - nie všetky látky sa vo vode rozpúšťajú. - Topenie a rozpúšťanie sú dva odlišné procesy.	- Všetky objekty zaberajú priestor, majú <u>svoj objem</u> a svoju hmotnosť, - objekty s rovnakým objemom nemusia mať rovnakú hmotnosť a objekty s rovnakou hmotnosťou nemusia mať rovnaký objem, - všetky materiály/látky môžu byť tuhého, kvapalného alebo plyného skupenstva, v závislosti na vonkajších podmienkach, - proces rozpúšťania látok vo vode (rozpúšťadle) je možné urýchliť.	- Materiály/látky môžu meniť skupenstvo. Topenie predstavuje premenu tuhého skupenstva na kvapalné. Tuhnutie predstavuje premenu kvapalného na tuhé skupenstvo. Vyparovanie predstavuje premenu kvapalného na plyné skupenstvo. Kondenzácia predstavuje premenu plyného na kvapalné skupenstvo, - nie všetky zložky zmesi je možné oddeliť filtráciou, - výsledok filtrácie závisí od toho, aký hustý filter použijeme.
	Činnosti	- Porovnávanie hmotnosti objektov, objavovanie princípu merania hmotnosti, - skúmanie plávania objektov na vode vzhľadom na ich tvar, hmotnosť, objem, materiál, z ktorého sú vyrobené, - skúmanie rozpúšťania látok vo vode.	- Porovnávanie objemu a hmotnosti objektov, objavovanie princípu merania hmotnosti a objemu objektov, - porovnávanie hmotnosti objektov, ktoré majú rovnaký objem a porovnávanie objemu objektov, ktoré majú rovnakú hmotnosť, - porovnávanie vlastností materiálov/látok v tuhom, kvapalnom a plynom skupenstve, - dokazovanie prítomnosti rozpustených látok vo vode. Skúmanie urýchlenia rozpúšťania materiálov/látok vo vode.	- Skúmanie zmeny skupenstva vody v súvislosti s meniacou sa teplotou (topenie, tuhnutie, vyparovanie, kondenzácia), - identifikácia teploty topenia a varu vody, - odlíšenie procesu topenia a rozpúšťania, - identifikácia zložiek zmesi, ktoré je možné oddeliť filtráciou, - porovnávanie výsledkov filtrácie pri použití rôznych filtrov/sietiek.

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Interakcie Ľudiaak vie, že:	● Podľa toho, koľko svetla objekt prepúšťa, môžu vznikáť rôzne tmavé a rôzne farebné tieň ● Rôzne objekty/materiály prepúšťajú rôzne množstvo svetla, niektoré svetlo vôbec neprepúšťajú. ● magnety sa vzájomne odlišujú svojimi magnetickými vlastnosťami.	● Magnetom sú priťahované len kovy, avšak nie všetky, ● na každom magnetu je možné identifikovať dva póly, severný a južný. ● tmavé a rôzne farebné tieň, dĺžka a smerovanie tieňa závisí od vzájomnej pozície svetelného zdroja, objektu a plochy, na ktorej sa tieň zobrazuje	● Pri vzájomnej interakcii magnetov sa súhlasné póly dvoch magnetov odpudzujú a nesúhlasné priťahujú, ● Dĺžka a smerovanie tieňa závisí od vzájomnej pozície svetelného zdroja, objektu a plochy, na ktorej sa tieň zobrazuje. • Zdanlivý pohyb Slnka počas dňa a roka spôsobuje zmenu smerovania a dĺžky tieňov objektov upevnených v zemi.
	Činnosti	• Skúmanie priepustnosti svetla rôznymi objektmi/materiálmi.	● Skúmanie správania sa magnetov voči nekovovým a rôznym kovovým predmetom, ● Porovnávanie magnetických vlastností rôznych magnetov.	● Skúmanie tvorby tieňa, porovnávanie dĺžky tieňa v závislosti od pozície svetelného zdroja a objektu, ktorý tieň vytvára, ● skúmanie súvislosti tieňov a zdanlivého pohybu Slnka po oblohe.
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Obsahový štandard	Energia	● Zahrievanie a ochladzovanie objektov je proces, ktorý sa vyskytuje všade okolo nás, ● dodaním tepla (tepelnej energie) je možné zvýšiť teplotu telesa. ● Zdrojom tepla (tepelnej energie) sú aj mnohé organizmy, vrátane človeka,	● Ľudské telo si udržiava stálu telesnú teplotu, ktorá je u všetkých ľudí približne rovnaká. ● Ľudské telo si udržiava stálu telesnú teplotu, ktorá je u všetkých ľudí približne rovnaká.	● vzduch s vyššou teplotou stúpa hore, vzduch s nižšou teplotou klesá dolu. ● Subjektívne posudzovanie teploty môže byť zavádzajúce, je potrebné použiť objektívne meranie.
	Činnosti	● Porovnávanie teploty objektov pred a po zahrievaní. ● Porovnávanie teploty ľudského tela rôznych ľudí,	● subjektívne (pocitové) a objektívne (s použitím teplomera) posudzovanie teploty objektov.	● Identifikácia zdrojov tepla (vrátane živých organizmov) v pozorovateľnom okolí, ● skúmanie zmien teploty tela človeka počas dňa, ● skúmanie prúdenia teplého a studeného vzduchu.

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Zem	● Voda a vzduch sú dôležitými súčasťami pôdy a vplývajú na jej úrodnosť. ● Voda je súčasťou tela organizmov. ● Voda je podmienkou života organizmov. ● Pitie vody z neoverených	● Pôda obsahuje živé a neživé zložky, pričom časť neživých zložiek pochádza z odumretých organizmov. ● Humus ako zložka pôdy predstavuje materiál tvorený odumretými zvyškami organizmov, ktorý je dôležitý pre	● Pod vrstvou pôdy sa nachádzajú horniny. ● Nerasty sa od seba odlišujú rôznymi vlastnosťami. ● Prítomnosť vzduchu s dostatočným množstvom kyslíka je podmienkou života človeka. ● Vzduch je plyn, ktorý vyplňa aj

		zdrojov môže byť pre zdravie a život človeka nebezpečné. ● Pitnú vodu od nepitnej nie je možné rozpoznať zmyslami.	úrodnosť pôdy. ● Voda sa v prírode nachádza v rôznych formách a to v kvapalnom, tuhom a plynnom skupenstve.	priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne.
	Činnosti	● Porovnávanie vody z rôznych lokálnych zdrojov, identifikácia prítomnosti vody v rastlinách a v pôde. ● porovnávanie a špecifikácia pitnej a nepitnej vody, (ne)identifikovateľnosť prítomnosti rôznych materiálov/látok/ objektov vo vode,	● Skúmanie zloženia vzoriek pôdy, identifikácia živých, neživých zložiek, a zložiek, ktoré majú pôvod v živých organizmoch (odumreté).	● Porovnávanie vlastností rôznych druhov pôd a hornín, ● triedenie rôznych minerálov a hornín na základe jednoznačne pozorovateľných znakov (tvrdosť, farba, lesk, vryp, pórovitosť, skúška s octom), ● identifikácia prítomnosti vzduchu v prostredí

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Vesmír Žiak vie, že:	● Najbližšou hviezdou k planéte Zem je Slnko. Okrem Slnka je možné na oblohe v noci pozorovať aj ďalšie hviezdy, ● Okrem Slnka je možné na oblohe v noci pozorovať aj ďalšie hviezdy. ● Slnko sa každý deň zdá byť ● niektoré hviezdy je možné vidieť na nočnej oblohe počas celého roka, napríklad Polárku.	● Na nočnej oblohe je možné pozorovať rôzne stále zoskupenia hviezd, ktoré nazývame súhvezdia, ● medzi najznámejšie, na Slovensku pozorovateľné súhvezdia, patria: Veľký voz (Veľká medvedica), Labuť, Kasiopea, Orión, ● v rôznych ročných obdobiach	● Mesiac je prirodzená družica Zeme, na oblohe počas roka pozorujeme jej rôzne veľkú osvetlenú časť, ● tvar osvetlenej časti Mesiaca na oblohe sa z dňa na deň mení, pričom sa pravidelne striedajú fázy nov, prvá štvrť, spln a posledná štvrť.

			dominujú na nočnej oblohe rôzne súhvezdia,	
	Činnosti	● Pozorovanie zdanlivého pohybu Slnka po oblohe počas dňa a počas roka v reálnych a modelových situáciách.	● Rozpoznávanie známych súhvezdí nočnej oblohy	● Pozorovanie zmien mesačných fáz (nov, prvá štvrt', spln, posledná štvrt') počas mesiaca a roka

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Organizmus Žiak vie, že:	● Základnými orgánmi rastlín sú koreň, stonka, list, kvet a plod, ktorý obsahuje semená. ● Rôzne druhy ovocia a zeleniny pochádzajú z rôznych častí rastlín. ● Každý orgán má pre život rastliny dôležitú funkciu. Koreň, stonka a listy zabezpečujú upevnenie v pôde, príjem dôležitých látok z prostredia a vylučovanie nepotrebných látok do prostredia. Kvety a plody so semenami zabezpečujú rozmnožovanie rastliny. ● Pravidelný pohyb je pre rozvoj svalov a zdravie	● Mnohé rastliny sa rozmnožujú semenami, ktoré sa často nachádzajú v rôznych plodoch. ● Plody obsahujúce semená vznikajú z kvetov. ● Nie z každého kvetu vznikne plod obsahujúci semená, jednou z podmienok je prenos peľu z jedného kvetu na iný. ● Rastliny sa môžu rozmnožovať nielen semenami, ale aj pomocou iných rastlinných častí. ● Semená rastlín potrebujú na klíčenie vodu, vzduch a vhodnú teplotu. ● Po vyklíčení rastlina potrebuje pre svoj rast okrem vody, vzduchu a vhodnej teploty aj svetlo a živiny z pôdy.	● Životný cyklus rastliny začína klíčením semien a je ukončený odumretím rastliny, ktorá priniesla semená pre vznik novej generácie. ● Životný cyklus rastlín sa od životného cyklu húb odlišuje, ale je možné identifikovať určité podobnosti. ● Základnými orgánmi obehovej sústavy človeka sú srdce a cievy. ● Srdce človeka funguje ako pumpa na krv, ktorá je cievami rozvádzaná po celom tele. ● Prostredníctvom krvi sú po tele rozvádzané všetky dôležité látky, napríklad tie, ktoré človek prijíma potravou, či dýchaním. ● Základnými orgánmi oporno-pohybovej sústavy sú kostra a svaly, ktoré zabezpečujú všetky vedomé aj

		organizmu veľmi dôležitý. – Poznatky o fungovaní vlastného tela nám pomáhajú porozumieť tomu, ako je potrebné sa starať o svoje zdravie.	● Človek získava informácie z prostredia prostredníctvom zmyslov: zrakom, sluchom, hmatom, čuchom a chuťou. ● Zmyslové orgány majú pre človeka dôležitý význam pre zachovanie zdravia a života.	podvedomé pohyby tela. ● Základným orgánom dýchacej sústavy človeka sú pľúca. Prostredníctvom pľúc získava človek zo vzduchu kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný. Zároveň sa pomocou pľúc človek pri výdychu zbavuje oxidu uhličitého.
--	--	---	--	---

	Činnosti ● Skúmanie vlastného tela - Pozorovanie dýchania pomocou zrkadla - Skúmanie tela rastlín a ich častí ● Starostlivosť o rastliny	● Pozorovanie rôznych zložiek prírody a identifikácia životných prejavov rôznych druhov živočíchov, rastlín a húb (pohyb, rozmnožovanie, príjem potravy, rast, vývin, dýchanie, reakcia na podnety z prostredia), ● skúmanie podmienok klíčenia rastlín (a ich rastu), porovnávanie podmienok klíčenia (a rastu) rôznych rastlín, ● porovnávanie rastlinných plodov a semien rôznych rastlín vzhľadom na ich spôsob rozširovania v prostredí, ● skúmanie vegetatívneho rozmnožovania rastlín, ● porovnávanie životného cyklu živočíchov so životným cyklom rastlín a húb.	● Identifikácia základných orgánov dýchacej, obehovej, opornej a pohybovej sústavy človeka, ● skúmanie vonkajších prejavov fungovania dýchacej, obehovej a oporno-pohybovej sústavy človeka, ● uvažovanie o význame krvi v tele človeka v súvislosti s príjmom potravy a dýchaním, ● identifikácia princípov starostlivosti o vlastné zdravie na základe poznatkov o fungovaní vybraných orgánových sústav. ● Skúmanie významu zmyslových orgánov pre život človeka, identifikácia, z ktorej časti rastliny pochádza určitý druh ovocia/zeleniny.
--	---	---	---

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Ekosystém	● Všetky živé organizmy potrebujú potravu a líšia sa nárokmi na potravu. ● Život človeka je od rastlín, húb a živočíchov závislý, využíva ich nielen ako potravu, ale aj ako zdroj surovín na výrobu rôznych predmetov dennej potreby. ● Niektoré druhy rastlín, húb a živočíchov môžu byť pre človeka nebezpečné.	● Potrava väčšiny živočíchov je pomerne pestrá, živočíchy žijúce na určitom území si môžu potravovo konkurovať ● Rastliny produkujú kyslík, ktorý je pre život človeka nevyhnutný. ● Rovnako, ako je človek závislý od rastlín a živočíchov, je závislý aj od neživej prírody.	● Rôzne organizmy žijú v rôznom prostredí, podľa toho, aké podmienky pre život potrebujú, napríklad vyžadujú rôzne množstvo a kvalitu vody, vzduchu, pôdy a prítomnosť iných organizmov. ● Rozpoznať lokálne poľnohospodárske, liečivé a jedovaté rastliny, huby a živočíchy.
	Činnosti	- Zisťovanie potravy živočíchov pozorovaním - Produkty zo zvierat, demonštrácia, rozhovor - Rastliny a huby – jedlé a nejedlé- demonštrácia, obrázky, rozhovor	● porovnávanie prostredí, v ktorých žijú rôzne rastliny vzhľadom na množstvo vody, tepla a svetla, ako aj kvality substrátu (živnej pôdy), ● porovnávanie živočíchov podľa zloženia ich potravy.	● porovnávanie zloženia potravy rôznych druhov živočíchov, identifikácia potravných konkurentov, ● rozpoznávanie vybraných poľnohospodárskych, liečivých a jedovatých rastlín a húb blízkeho okolia, hospodárskych a jedovatých živočíchov, ● skúmanie závislosti človeka od rastlín, živočíchov a neživej zložky ekosystému.

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Dedičnosť	● Pre určitý typ rastliny je typický konkrétny tvar, veľkosť, farba rastlinného orgánu a odlišuje sa tým od iných rastlín.	● Zo semena určitej rastliny vyrastie rastlina rovnakého druhu	● Mláďatá určitých druhov živočíchov sa na svojich rodičov podobajú viac ako na iné jedince rovnakého druhu, čo je spôsobené dedičnosťou.
	Činnosti	● Porovnávanie mláďat a dospelých jedincov	● Rozpoznávanie rastlinných druhov podľa identifikačných znakov uvedených v atlase rastlín ● skúmanie rastu rastlín rovnakého druhu a identifikácia podobností (dedičnosť) a odlišností (premenlivosť), ● skúmanie podobností a odlišností rastlín rovnakého druhu a rôznych druhov (druhovú rozmanitosť).	● Porovnávanie mláďat a dospelých jedincov, ktoré mláďatá sa na dospelé jedince podobajú a ktoré nie,

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	● Spôsob života rôznych druhov rastlín, húb a živočíchov je jedinečný ● Niektoré živočíchy sa chránia výstražným alebo maskovacím sfarbením.	● Rôzne skupiny organizmov sa prispôbili rôznemu spôsobu života a podľa podobností ich vieme zaradiť do rôznych skupín a podskupín. ● Rôzne sfarbenie mláďat a	● Podľa miery ich vzájomnej príbuznosti triedime živočíchy do skupín: bezstavovce, ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce. – Na základe rozpoznania typických znakov organizmov ich vieme zaradiť

			dospelých jedincov rôznych živočíšnych druhov má význam v snahe o prežitie. ● Spoločenský aj samotársky spôsob života rôznych živočíchov má svoje výhody i nevýhody.	do skupiny a pomenovať. ● Niektoré organizmy sa dnes na Zemi nevyskytujú, vyhynuli, zachovali sa ich zvyšky a stopy po ich živote.
	Činnosti	● Skúmanie prispôsobenia sa rastlín a živočíchov životu v konkrétnych podmienkach. ● Porovnávanie tvaru časti tiel živočíchov vzhľadom na ich spôsob života. ● Porovnávanie sfarbenia samcov a samíc rôznych živočíšnych druhov, porovnávanie sfarbenia mláďat a dospelých jedincov vzhľadom na snahu prežiť v prostredí.	● Rozpoznávanie a pomenúvanie vybraných lokálnych druhov rastlín, húb a živočíchov. ● Porovnávanie výhod a nevýhod spoločenského a samotárskeho spôsobu života živočíchov. ●	● Porovnávanie a zoskupovanie živočíchov a rastlín podľa miery ich vzájomnej podobnosti/príbuznosti. ● Porovnávanie súčasných a vyhynutých organizmov, uvažovanie o prispôbovaní sa prostrediu. ● Skúmanie výstražného a maskovacieho zafarbenia rôznych druhov živočíchov a uvažovanie o ich význame pre prežitie organizmov v prostredí.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Človek a spoločnosť
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť pripravuje žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali svoje práva a naplňali svoje povinnosti. Umožňuje porozumieť základným geografickým, historickým, sociálnym, kultúrnym, náboženským, hospodárskym, politickým a environmentálnym špecifikám v rôznych častiach sveta, čo vedie k rešpektu a ohľaduplnosti voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám, ako aj voči sebe. U žiakov rozvíja pozitívny vzťah k spoločnosti, krajine a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Posilňuje ich aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov. Rozvíja uvedomenie si vlastnej identity v globalizovanom svete. Okrem vedomostí rozvíja u žiakov aj spôsobilosti získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe. Žiaci z nich vyvodzujú logicky správne závery a dokážu ich argumentačne podložiť a odprezentovať.

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť rozvíja u žiakov schopnosť kriticky vnímať spoločnosť, v ktorej žijú, vrátane jej digitálneho rozmeru a vplyvu AI na fungovanie spoločnosti. Žiaci sa učia posudzovať kvalitu informácií vrátane výstupov AI, identifikovať manipulatívne obsahy a kriticky hodnotiť prínosy a riziká AI, pričom si uvedomujú hodnoty,

ktoré AI nedokáže nahradiť. Zároveň sa učia využívať AI ako nástroj učenia – s vlastným úsudkom a zreteľom na etické aspekty jej používania – s cieľom stať sa samostatnými a kriticky mysliacimi občanmi.

V rámci vyučovacieho procesu sa v národnostných školách prihliada aj na Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostnom školstve. **Vzdelávacia oblasť pozostáva zo štyroch komponentov – geografický komponent, dejepisný komponent, občiansky komponent a eticko-osobnostný komponent.**

Pomocou komponentov sú vymedzené obsahové štandardy jednotlivých zložiek spoločenskovednej gramotnosti, ktorá v sebe zahŕňa geografické, dejepisné, občianske a eticko-osobnostné spôsobilosti. Komponenty vystupujú vo vzájomnom prepojení, ktoré je posilnené začlenením vybraných prierezových gramotností do ich obsahu.

V prvom cykle má vzdelávacia oblasť podobu integrovaného predmetu Človek a spoločnosť ako predmet náboženská výchova.

Geografický komponent objasňuje špecifiká rôznych regiónov, rozmiestnenie obyvateľov a ich činností, vzájomné vzťahy medzi javmi a procesmi, ktoré sa na Zemi odohrávajú a vyvíjajú. Žiaci skúmajú interakcie medzi prírodnými zložkami a zároveň vzťahy medzi nimi a človekom. Rozvíjajú svoju schopnosť myslieť v súvislostiach a porozumieť problémom na rôznych úrovniach, od lokálnej po globálnu. Rôzne aspekty priestoru skúmajú pomocou širokej škály prameňov a metód, čo im umožňuje sa v ňom orientovať, a zároveň v ňom konať spôsobom, ktorý je zodpovedný voči životnému prostrediu a potrebám druhých. V procese poznávania priestoru sa žiaci učia klásť a odpovedať otázky (Čo to je?, Kde to je?, Prečo je to tam?, Ako to vzniklo, Aký to má vplyv? a pod.), ktoré sú kľúčové pre formovanie ich priestorového myslenia. Dejepisný komponent rozvíja a kultivuje objektívne poznanie minulosti a jej prepojenosti s prítomnosťou. Žiaci si rozvíjajú historickú gramotnosť, spoznávajú historické fakty, súvislosti, javy a procesy v širšom spoločenskom kontexte. Prostredníctvom bádateľských otázok a kritickej analýzy historických prameňov, identifikovania príčin a dôsledkov rôznorodých javov a procesov rozlišujú ich historický význam a rôzne uhly pohľadov. Na základe poznania minulosti žiaci reflektujú vlastnú príslušnosť k lokalite a regiónu, národnosti, národu a európskemu spoločenstvu. Komponent u žiakov rozvíja aj hodnoty a kompetencie demokratickej kultúry a vzťah ku kultúrnemu a historickému dedičstvu.

Občiansky komponent približuje fungovanie spoločnosti. Žiaci spoznávajú medziľudské vzťahy, budujú si postoj k ľudskej rozmanitosti a vnímajú prínos jej pozitívnych prvkov.

Rovnako vnímajú úlohu hodnôt a sociálnych noriem, význam a chod rôznych inštitúcií. Zároveň vnímajú vplyv sociálnych a ekonomických faktorov na rozhodnutia v spoločnosti, nielen v prítomnosti, ale aj minulosti. Reflektujú princípy trvalo udržateľného života, význam obchodných vzťahov i úlohu štátu v hospodárskych vzťahoch. Významnou súčasťou tohto komponentu je výchova k aktívnemu občianstvu, ako aj k ochrane ľudských práv. Osobnostný komponent prispieva k osobnostnému, sociálnemu a morálnemu rozvoju žiakov, s dôrazom na uvedomovanie si, prijatie a rozvíjanie vlastnej identity vo vzťahu k druhým ľuďom a všetkému živému na našej planéte. Neoddeliteľnou súčasťou týchto procesov je kultivovanie sebapoznania a seba prijatia, charakteru, duchovných kvalít žiakov, ich religiózneho a kultúrneho vedomia.

Obsahové štandardy komponentu sa delia **na všeobecné a špecifické**. Všeobecné štandardy sú určené pre všetkých žiakov, realizujú sa na vyučovaní celej vzdelávacej oblasti – naprieč všetkými témami, prípadne predmetmi.

Vzdelávacie štandardy je potrebné vnímať ako celok, nie ako súbor jednotlivých, od seba nezávislých častí. Je žiaduce, aby sa vzdelávacie štandardy vo výučbe vhodne kombinovali, prepájali a vzájomne doplňovali. Poradie, v akom sú obsahové štandardy v jednotlivých cykloch a komponentoch pod sebou uvedené, neuvádza záväznú časovú postupnosť, v ktorej majú byť v danom vzdelávacom cykle napĺňané.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú odstupňované pre jednotlivé vzdelávacie cykly. K cieľom sa v jednotlivých cykloch viažu výkonové štandardy, ktoré majú žiaci zvládnuť na konci príslušného cyklu. Spôsobilosti uvedené vo výkonových štandardoch sa dosahujú prostredníctvom viacerých obsahových štandardov, niekedy aj z rôznych komponentov.

Vzájomným prepájaním vzdelávacích štandardov v rámci vzdelávacej oblasti aj medzi vzdelávacími oblasťami sa zabezpečí celistvosť a hĺbka poznania, ako aj jeho využitie v ďalšom vzdelávaní a živote.

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Disponovať znalosťami o vybraných spoločenských, geografických a historických procesoch a javoch v rôznych kontextoch a situáciách.
2. Využívať rôzne metódy získavania, spracovávanía, interpretácie informácií a prezentácie výsledkov vlastného bádania o krajine a ľudskej spoločnosti.
3. Porozumieť súvislostiam, príčinám a dôsledkom historických a spoločenských procesov a javov.
4. Porozumieť vzťahom v rámci prírodných zložiek krajiny a vzájomným vzťahom medzi životným prostredím a činnosťou človeka od lokálnej po globálnu úroveň, vrátane základných princípov udržateľnosti.
5. Rozpoznať rôzne vrstvy svojej identity, rešpektovať rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete.
6. Rešpektujúco komunikovať a konštruktívne spolupracovať s druhými, zdravo a bezpečne regulovať svoje emócie.
7. Mať rozvinuté charakterové vlastnosti a snažiť sa konať dobro nezištne a nevynútené. Uplatňovať práva a povinnosti, pravidlá a normy života v demokratickej spoločnosti s vedomím zodpovednosti za vlastné rozhodnutia.
9. Orientovať sa v zdrojoch informácií, uplatňovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám a AI, správať sa bezpečne a eticky v online prostredí.
10. Prejavovať záujem o dianie vo svojom okolí a vo svete, participovať na veku primeraných prospešných aktivitách

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 1.: Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.

Žiak vie/dokáže:

Používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine.

Orientovať sa v známom prostredí na základe poznania polohy orientačných bodov a priestorových vzťahov medzi nimi.

Určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky.

Mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí.

Stručne opísať význam kľúčových osôb, úradov, inštitúcií, iniciatív a udalostí v komunite a obci.

Identifikovať jednoduché príklady vplyvu AI na život ľudí.

Orientovať sa v čase pomocou konvenčných prostriedkov určovania času.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 2: Využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií pre poznávanie svojho najbližšieho okolia

Žiak vie/dokáže:

Klást' jednoduché bádateľské otázky.

Viesť rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme.

Interpretovať informácie získané pozorovaním okolia, z rôznorodých obrazových zdrojov a vekuprimeraných textov vecnej a umel.lit.

Pracovať s informáciami tak, že ich zapisuje, porovnáva, triedi a prezentuje slovne aj graficky.

Podieľať sa na spoločnom riešení úlohy podľa predpísaného postupu.

Prezentovať výsledky svojej práce verbálne a vizuálne.

Používať jednoduché mapové reprezentácie na orientáciu a vyjadrenie základných priestorových informácií.

Uskutočniť jednoduchý prieskum o názoroch na vybraný problém v škole alebo jej okolí.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

3. cieľ: Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí

Žiak vie/dokáže:

Rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok.

Ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny.

Porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti.

Prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu.

Opísať dôvody, spôsoby a ciele cestovania ľudí v známom prostredí.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 4: Skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni vrátane príkladov starostlivosti o životné prostredie.

Žiak vie/dokáže:

Rozpoznať vzájomné vzťahy medzi človekom a prostredím v miestnej krajine.

Opísať zmeny počasia a jeho vplyv na krajinu a život ľudí v priebehu dňa a roka.

Uplatňovať šetrný vzťah k prírodným zdrojom a životnému prostrediu vo svojom okolí

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 5: Oceniť jedinečnosť seba samého a druhých.

Žiak vie/dokáže:

Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých.

Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách.

Identifikovať to spoločné, čo ho spája s ostatnými.

Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí.

Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 6: Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.

Žiak vie/dokáže:

Používať elementárne pravidlá slušnej a rešpektujúcej komunikácie, vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni.

Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli v súlade s dohodnutými pravidlami.

Vnímať myšlienky a názory druhých.

Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v blízkej komunite.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 7: Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní

Žiak vie/dokáže:

Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny.

Oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých.

Vytvoriť si predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov.

Pomenovať príčiny a dôsledky správania sa ľudí vo svojom okolí.

Pomenovať svoje hodnotové priority.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 8: Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote a v spolužití s inými.

Žiak vie/dokáže:

Rešpektovať dohodnuté pravidlá platné v triede a v škole.

Vnímať existenciu práv a povinností v rôznych životných situáciách.

Vysvetliť na jednoduchých príkladoch základné ekonomické vzťahy.

Dodržiavať základné pravidlá bezpečného správania účastníka cestnej premávky.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 9: Rozumieť základnej úlohe médií a AI a zásadám bezpečnosti v online prostredí.

Žiak vie/dokáže:

Rozpoznať rôzne druhy médií.

Opísať médiá a AI ako zdroj informácií, poučenia alebo zábavy.

Pomenovať základné pravidlá bezpečnosti a wellbeingu v online prostredí.

Rozlíšiť medzi obsahom, ktorý je vhodný alebo nevhodný pre deti.

Vzdelávacie štandardy vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť pre 1. cyklus

Výkonový štandard

Cieľ č. 10: Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

Žiak vie/dokáže:

Byť všímvavý voči daniu v najbližšom okolí.

Podieľať sa na uskutočnení aktivity na zlepšenie života alebo prostredia v triede a škole.

Výkonový štandard: všetky komponenty

2.ročník

3.ročník

<i>Uviesť príklady vybraných prírodných, historických a kultúrnych prvkov v blízkom okolí.</i> <i>Jednoducho opísať a určiť, na čo slúžia vybrané prírodné, historické alebo kultúrne prvky v okolí.</i> <i>Popisovať základné charakteristiky pozorovaných objektov, ako sú farba, tvar, veľkosť, pohyb, zvuky a pod.</i> <i>Pozorovať svoje okolie s cieľom získať informácie potrebné na riešenie jednoduchej zadanej úlohy.</i> <i>Stanoviť si cieľ, objekt alebo tému jednoduchého pozorovania na základe toho, čo chce zistiť / čo sa chce dozvedieť. Vecne odpovedať na otázky týkajúce sa určenej témy.</i> <i>Klást' vecné otázky týkajúce sa určenej témy v dvojici alebo v malej skupine.</i> <i>Požiadat' o informáciu týkajúcu sa určenej témy pri práci v dvojici alebo v malej skupine.</i> <i>Popísať dianie na obrázku/fotografii/ilustrácii/videu.</i> <i>Využiť informácie získané z obrázkov, fotografií, ilustrácií a krátkych textov na zodpovedanie otázok.</i> <i>Odpovedať na jednoduché otázky k zobrazeniu na obrázku/fotografii/ilustrácii/videu.</i> <i>Podieľať sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy</i>	<i>Mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí.(C1)</i> <i>Získať informácie pozorovaním vo svojom okolí.(C2)</i> <i>Rozlíšiť podstatné a nepodstatné informácie získané z pozorovania.</i> <i>Graficky alebo písomne zaznamenať informácie získané z jednoduchého pozorovania.</i> <i>Viesť rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme.(C2)</i> <i>Poskytnúť informáciu týkajúcu sa určenej témy.</i> <i>Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry.(C2)</i> <i>Sformulovať jednoduchý predpoklad na základe obrazových zdrojov a textov (napr. čo môže byť mimo fotografie, čo by sa stalo keby..., ako bude príbeh pokračovať, čo je treba zmeniť, aby...?).</i> <i>Prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu.(C2)</i> <i>Čítať obsah jednoduchej mapy s porozumením významu v nej použitých farieb a základných mapových znakov.(C2)</i> <i>Riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.(C7)</i>
---	--

	<i>podľa predpísaného postupu.(C2)</i>	
--	--	--

Výkonový štandard: geografický komponent		
	2.ročník	3.ročník
	<i>Pomenovať prvky a objekty vo svojom okolí.</i> <i>Určiť polohu a vzdialenosť prvkov a objektov v okolí.</i> <i>Orientovať sa v miestnej krajine používaním pojmov.</i> <i>Identifikovať orientačné body v blízkom okolí.</i> <i>Samostatne používať pojmy označujúce polohu a smer.</i> <i>Správne reagovať na pokyn o smere pohybu.</i> <i>Správne opísať polohu zadaného prvku/objektu v blízkom okolí zo svojej pozície.</i> <i>Zostrojiť nákres triedy z vertikálnej polohy.</i> <i>Označiť polohu objektov v nákrese/pláne triedy s jeho otočením alebo pootočením.</i> <i>Identifikovať rôzne miesta, kam cestujú ľudia z jeho rodiny alebo blízkeho okolia, ako sú škola, práca, nákupy, návštevy úradov, lekárov, príbuzných alebo miesta výletov a dovoleníek.</i> <i>Opísať rôzne spôsoby cestovania, ako sú pešia</i>	<i>Používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine.(C1)</i> <i>Určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky.(C1)</i> <i>Určiť polohu Slovenska na jednoduchkej mape Európy.</i> <i>Pomenovať svetadiely na jednoduchkej mape sveta alebo glóbose.</i> <i>Identifikuje svetadiely na jednoduchkej mape sveta alebo na glóbose.</i> <i>Orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov.(C2)</i> <i>Správne opísať polohu zadaného prvku/objektu v blízkom okolí z pozície zadaného prvku/objektu.</i> <i>Opísať známu trasu k určitému cieľu pomocou orientačných bodov zo svojej pozície.</i> <i>Opísať známu trasu k určitému cieľu pomocou orientačných bodov z pozície cieľa.</i> <i>Orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape.(C2)</i> <i>Zostrojiť plán školy a časti obce (s vybranými prvkami, resp. prispôsobený štruktúre budov).</i>

	chôdza, jazda na bicykli, autom, verejná doprava autobusom, električkou, vlakom, loďou alebo preprava lietadlom a vysvetliť, kedy a prečo sú viac a menej vhodné. Zhodnotiť jednoduché bezpečnostné aspekty cestovania, ako sú dodržiavanie pravidiel cestnej premávky alebo opatrenia na ochranu pred možnými rizikami. Rozpoznať vzájomné vzťahy medzi človekom a krajinou na príkladoch z miestnej krajiny.(C4) Opísať vplyv počasia na krajinu a život ľudí v priebehu dňa a roka.(C4) Prejavovať starostlivosť o zachovávanie čistoty vo svojom okolí. Uviesť príklady dôležitosti vody v krajine a šetrného vzťahu k nej (pitie, umývanie, zavlažovanie). Jednoducho opísať dôvody ochrany prírody na príkladoch zo svojho okolia.	Porovnať zostrojené plány s leteckou snímku rôznych mierok. Nájsť cielené miesto podľa jednoduchkej mapy. Opísať kam, ako a prečo cestujú ľudia z rodiny alebo blízkeho okolia.(C3) Určiť rozdiely v pravidelnosti cestovania za rôznym účelom (pravidelné – denné, týždenné / nepravidelné) na jednoduchých príkladoch zo života. Naplánovať jednoduchú cestu na základe poznatkov o cestovaní členov jeho rodiny alebo blízkeho okolia, zahrňujúc cieľ cesty, spôsob dopravy a dôvody cestovania. Uplatňovať šetrný vzťah k prírodným zdrojom a životnému prostrediu vo svojom okolí.(C4) Uviesť základné dôvody a spôsoby triedenia odpadu a riadiť sa nimi vo svojom bezprostrednom okolí (rodina, škola).
--	---	---

Výkonový štandard: geografický komponent		
	2.ročník	3.ročník
Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí Žiak vie:	Vytvárať predstavy o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí; Orientovať sa podľa svetových strán v teréne; Dokázať opísať prírodnú a človekom vytvorenú krajinu pomocou jednoduchých pojmov; Vyjadriť predstavy o krajine mimo zorného poľa.	<i>Určiť vzájomnú polohu vybraných objektov v teréne a navigácia na trase medzi nimi s využitím orientačných bodov;</i> Identifikovať a pracovať s turistickým značením ako s pomôckou pri plánovaní výletov a orientácii v teréne; opísať a vyznačiť vybrané prírodné a historické prvky obce a jej okolia;
Obsahový štandard: geografický komponent		
Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí	Pojmy: Miestna krajina, orientácia, poloha v priestore. Činnosti: Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vyhľadávanie vybraných objektov, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí. Určovanie relatívnej polohy vybraného objektu voči inému objektu (rovno, vpravo, vľavo, hore, dole, blízko, ďaleko, pred, za a i.)	Pojmy: Prírodné a historické prvky, turistické značenie. Činnosti: Určovanie relatívnej polohy v teréne alebo na mape (v pláne) a navigácia na trase medzi nimi s využitím orientačných bodov. Využívanie turistického značenia pri plánovaní výletov a orientácii v teréne. Rozlišovanie pojmov podľa podmienok obce (napríklad dolina, údolie, vrch, pohorie, tiesňava, rovina, rieka, potok, jazero, rybník, breh, ostrov, les, pole, kameňolom, námestie, ulica).

	Orientovanie sa podľa svetových strán v teréne. Hľadanie odpovedí na otázky o krajine mimo nášho zorného poľa – „Čo je za tým vrchom? Kam vedie táto cesta? Odkiaľ a kam tečie potok?“ a pod. Opis a zaznamenávanie cesty do školy alebo k inému objektu v obci a miestnej krajine.	Spoznávanie prírodných a historických prvkov obce a jej okolia podľa miestnych daností (napríklad park, les, chránený strom, prírodná rezervácia, potok, rieka, rybník, vrch, kostol, socha, fontána, brána, hrad), vrátane posúdenia ich stavu (udržiavaný, neudržiavaný, bezpečný, nebezpečný a i.).
--	--	---

	Výkonový štandard: geografický komponent	
	2.ročník	3.ročník
Orientácia v pláne a na mape: Žiak vie:	Vnímať priestorové rozmiestnenie objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu; Vytvoriť jednoduchý orientačný plán obce určovaním hlavných orientačných bodov; Opísať určovanie svetových strán v pláne a na mape. Pomenovať svetadiely a oceány na glóbose na jednoduchej mape sveta.	Odhadnúť skutočnú vzdialenosť medzi bodmi na jednoduchom pláne pomocou grafickej mierky; Lokalizovať vybrané objekty na leteckej snímke a mape veľkej mierky; Vymenovať základné prvky mapy a glóbusu – symboly, farby, názvy – a ich vyjadrenie v legende mapy; Určiť polohu obce na mape Slovenska a polohy Slovenska na mape Európy;
	Obsahový štandard: geografický komponent	
Orientácia v pláne a na	Pojmy: Plán, mapa, mapové znaky, legenda.	Pojmy: Grafická mierka, vzdialenosť, svetové strany, poloha na

	mape	Činnosti: Vyjadrovanie žiackych predstáv o priestorovom rozmiestnení objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu (vtáčej perspektívy) formou jednoduchých modelov alebo náčrtkov. Tvorba jednoduchého orientačného plánu (mapového náčrtku) obce alebo jej časti na základe leteckej snímky. Určovanie svetových strán na mape. Pomenovanie svetadielov a oceánov na glóbose na jednoduchej mape sveta.	mape, letecká snímka, glóbus, svetadiely a oceány. Činnosti: Orientácia plánu a orientácia v pláne. Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Odhadovanie skutočnej vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou grafickej mierky. Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky. Určovanie polohy obce na mape Slovenska

	Výkonový štandard: geografický komponent		
		2.ročník	3.ročník
	Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie	Popísať vplyv rôzneho prostredia na človeka – prírodné a umelé, tiché a hlučné, upravené a neupravené, čisté a znečistené; Vedieť pozorovať počasie a jeho grafické zaznamenávanie; Vymenovať základné pravidlá správania sa pri extrémnych prejavoch počasia; Spoznať a poznať dôvody a spôsoby cestovania;	Pomenovať druhy dopravy a ich vplyv na životné prostredie; Vyjadriť detailné a presné porovnanie mestskej a vidieckej obce na známych príkladoch

	Žiak vie:	Porovnať znaky mestskej a vidieckej obce na známych príkladoch	
--	------------------	--	--

	Obsahový štandard: geografický komponent		
	Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie	Pojmy: Prírodné a umelé prostredie, počasie, cestovanie, doprava, mesto a vidiek, spôsob života. Činnosti: Posudzovanie vplyvu rôzneho prostredia na človeka – prírodné a umelé, tiché a hlučné, upravené a neupravené, nové a staré, čisté a znečistené, jednotné a rôznorodé. Identifikovanie dôvodu (za prácou, vzdelaním, službami, oddychom, poznaním, priateľmi), cieľa (blízka obec, okresné mesto, krajské mesto, zahraničie) a pravidelnosti (denne, týždenne, mesačne, ročne) cestovania ľudí vo svojej rodine a v rodinách spolužiakov. Hľadanie rozdielov medzi mestom a vidieckou obcou na žiakom známych príkladoch. Uvažovanie nad výhodami a nevýhodami bývania vo veľkom meste, malom meste, vidieckej obci alebo satelite.	Pojmy: Prírodné a umelé prostredie, počasie, cestovanie, doprava, mesto a vidiek, spôsob života. Pozorovanie počasia a jeho vplyvu na prírodu a ľudí počas dňa a roka spojené s grafickým zaznamenávaním oblačnosti a jednoduchým zápisom nameraných hodnôt teploty vzduchu. Porovnávanie vhodnosti jednotlivých druhov dopravy v obci spojené s posúdením ich vplyvu na životné prostredie. Identifikovanie základných podobností a odlišností svojej obce (prírodné prostredie, architektúra, spôsob života) a vybranej obce zo zahraničia.
	Výkonový štandard: dejepisný komponent		

	2.ročník	3.ročník
	<i>Orientovať sa v čase pomocou konvenčných prostriedkov určovania času.(C1)</i> <i>Rozvrhnúť si čas na prácu, učenie, zábavu a odpočinok.(C3)</i>	<i>Porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti.(C3)</i> <i>Prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu.(C3)</i>

Výkonový štandard: dejepisný komponent		
	2.ročník	3.ročník
<i>Orientácia v čase</i> Žiak vie:	Rozlíšiť vzájomné vzťahy medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov; Personalizovať ciele, vytvoriť priority a ich zdôvodnenie, Rozlíšiť činností podľa osobnej dôležitosti;	Zoradiť časovú postupnosť udalostí; Vytvoriť kalendár jedného mesiaca, porovnať radenie dní v mesiaci aktuálneho a minulého roka; Vedieť používať konvenčné a prírodné merače času.

Obsahový štandard: dejepisný komponent
--

	Orientácia v čase	Pojmy: Časová postupnosť, plánovanie času, kalendár. Činnosti: Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov (deň, týždeň, mesiac, rok). Tvorba vlastného kalendára jedného týždňa podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v mesiaci aktuálneho roka. Personalizácia cieľov, vytváranie priorít a ich zdôvodnenie, odlišenie činností podľa osobnej dôležitosti (povinností, užitočných a oddychových aktivít). Tvorba časového harmonogramu dňa a týždňa.	Pojmy: Časová postupnosť, plánovanie času, meranie času, kalendár. Činnosti: Zoraďovanie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, nedávno, dávno, dnes, včera, predvčerom, zajtra, pozajtra...). Tvorba vlastného kalendára jedného mesiaca podľa aktuálneho roka, porovnanie radenia dní v minulom minulého roku. Porovnanie a zdôvodnenie používania rôznych spôsobov merania času (rytmus dňa, prírody, konvenčné merače). Určovanie času na hodinách.
		Výkonový štandard: dejepisný komponent	
Pozorovanie zmien v čase Žiak vie:	2.ročník		3.ročník
	Znázorniť vzťahy medzi členmi rodiny z pozície žiaka a z pozície iného člena. Vypátrať a pomenovať najstaršie pamiatky a miesta pamäti v obci.		Rozprávať povesti a legendy spojeného s obcou alebo jej okolím Opísať zmeny v čase na príklade ľudí, krajiny, budov a artefaktov; Porovnať spôsob života ľudí v súčasnosti a minulosti na vybraných príkladoch;

Obsahový štandard: dejepisný komponent			
	Pozorovani e zmien v čase	Pojmy: Rodostrom, vzájomné rodinné vzťahy. Činnosti: Určovanie základných vzťahov medzi členmi rodiny z pozície žiaka aj z pozície iného člena. Zostavovanie trojgeneračného rodostromu ako vizualizácie rodinných vzťahov. Pátranie po najstarších pamiatkach v obci, miestach pamäti (najstarší hrob na cintoríne, artefakty v rodine, historické budovy, pamätníky, staré stromy a pod.).	Pojmy: Povešť, pamiatky. Činnosti: Prerozprávanie alebo stvárnenie príbehu (povešť, legenda) spojeného s obcou alebo jej okolím. Pozorovanie zmien v čase na príklade ľudí, krajiny, budov a artefaktov. Porovnávanie spôsobu života ľudí v súčasnosti a minulosti (škola, hračky, práca a zamestnania, odev, obchod) na základe informácií získaných z rôznych prameňov.

Výkonový štandard: občiansky komponent		
Žiak vie, dokáže:	2.ročník	3.ročník
	Vysvetliť, za čo zodpovedá riaditeľ školy a starosta obce / miestnej časti alebo primátor mesta. Opísať účel úradov a služieb v obci. Ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny.(C3) Uviesť príklady najstarších artefaktov (budov, pamiatok, prvkov, objektov a pod.) v obci. Rozlíšiť rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické). Opísať rôzne typy informačných zdrojov (tlačené, zvukové, obrazové, elektronické). Identifikovať rôzne druhy médií (tlačené: publikácie, billboardy, plagáty a i., elektronické: televízia, rozhlas, DVD, USB, internet a i.). Zistiť, ktoré druhy médií sa používajú vo svojom okolí. Opísať predstavy o svojom budúcom povolání. Uviesť príklady rôznych zamestnaní s náplňou činnosti. Uviesť príklady rôznych profesií participujúcich na výrobe	Stručne opísať význam klúčových osôb, úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív a udalostí v komunite a obci.(C1) Uviesť príklad aktivít, ktoré realizujú združenia občanov v obci. Identifikovať významné kultúrne a športové podujatia v obci alebo jej okolí. Uskutočniť jednoduchý prieskum o názoroch na vybraný problém v škole alebo jej okolí.(C2) Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania.(C8) Posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.(C8) Vysvetliť význam deľby práce na vybranom príklade. Identifikovať výhody a nevýhody zamestnaní/povolání svojich príbuzných/blízkyh ľudí. Pomenovať rôzne zdroje informácií.(C9) Uviesť jednoduché príklady situácií, v ktorých potrebujem vypátrať informáciu. Popísať jednoduchý postup v situáciách, v ktorých potrebujem nájsť informáciu. . Zvažovať spoľahlivosť rôznych zdrojov informácií.

	vybraného produktu/poskytnutí služby. Zdôvodniť prečo pracujú príbuzní/blízki ľudia žiaka. Zdôvodniť výber svojho vysnívaného budúceho zamestnania/povolania (prečo chce byť tým, čím chce). Uviesť príklady tovarov s miestom ich kúpy. Vysvetliť rozdiel medzi tovarom a službou.	Rozpoznať druhy a základnú úlohu médií.(C9) Na príklade vysvetliť rozdiel medzi novinami a časopismi, televíziou a rozhlasom s tematickým zameraním. Uviesť príklady situácií potreby televízie a novín. Uviesť príklad média ako zdroja oznamov, správ, zábavy, reklamy. Identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou. (C9)
--	--	---

Výkonový štandard: Občiansky komponent		
Spoločný život v triede	2.ročník	3.ročník
Žiak vie:	Vedieť opísať svoju rolu ako rolu žiaka Opísať svoju triedu- vzťahy, komunikácia, pravidlá;	Vyjadriť zmysel pravidiel pre život; Zdôvodniť konkrétne pravidlá v školskom poriadku alebo v obci;
Obsahový štandard: Občiansky komponent		
Spoločný život v triede	Počas ranných kruhov viesť rozhovor o spoločnom živote v triede , opisovanie triedy, vzťahov medzi spolužiakmi, Určenie si pravidiel triedy, rešpektovanie pravidiel základnej školy a školského poriadku.	

Výkonový štandard: Občiansky komponent		
Život v blízkom okolí Žiak vie:	2.ročník	3.ročník
	Rozlišovať súkromný a verejný priestor na vybraných príkladoch; Pomenovať významné osoby, miesta, inštitúcie, služby a podujatia v obci a ich funkcia pre život komunity; Spoznať pôvod obyčají, spôsoby slávania sviatkov a zachovávaní tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti	Vhodne formulovať zhodnotenie využitia a udržiavania verejných priestorov na príklade žiakom známeho verejného priestoru; Vedieť vysvetliť význam používania obecných a štátnych symbolov a vlajok; Poznať pôvod obyčají, spôsoby slávania sviatkov a zachovávaní tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti a vhodne tieto informácie prezentovať
Obsahový štandard: Občiansky komponent		
	Život v blízkom okolí	
	Pojmy: Obec, inštitúcie, sviatky, tradície, rozmanitosť. Činnosti: Identifikovanie významných inštitúcií a služieb v obci s posúdením ich funkcie pre život komunity podľa podmienok obce (obecný úrad, obchody, služby, kostol, pošta, policajná a hasičská stanica, lekáreň, ambulancia, železničná a	Pojmy: Obec, inštitúcie, komunita, súkromný a verejný priestor, symboly. Činnosti: Zhodnotenie využitia a udržiavania verejných priestorov na príklade žiakom známeho verejného priestoru. Identifikovanie miest náboženského charakteru v obci a

	autobusová stanica alebo zastávka, kultúrne centrum, zberný dvor, útulok, čistiareň odpadových vôd, výrobný podnik, poľnohospodárske družstvo). Rozlišovanie súkromného a verejného priestoru na konkrétnych príkladoch v obci a jej okolí. Oboznamovanie sa s pôvodom a rôznymi spôsobmi slávenia sviatkov a dodržiavania tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti. Spoznávanie rozmanitosti kultúrnych prejavov a preukazovanie citlivosti voči druhým v okolí (triede, škole, susedstve, obci).	ich významu pre spoločnosť veriacich. Rozpoznávanie príkladov používania identifikačných znakov, symbolov a vlajok (štátne a obecné symboly, symboly EÚ, logá). Opakovanie a opätovné oboznamovanie sa s pôvodom a rôznymi spôsobmi slávenia sviatkov a dodržiavania tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti.
--	--	---

Výkonový štandard: Občiansky komponent		
	2.ročník	3.ročník
Zodpovedný a aktívny žiak Žiak vie:	Identifikovať potrebu deľby práce na príkladoch v rodine, v komunite a v obci; Vytvoriť aktivity smerujúce k šetrnému zaobchádzaniu so svojimi zdrojmi, prírodnými zdrojmi a životným prostredím a činnosti, ktoré zlepšujú a zhoršujú kvalitu prostredia a zdravie ľudí v obci; prejavy pomoci a solidarity k ľuďom s rôznymi životnými	tovary a služby v najbližšom okolí, odhad a porovnanie cien vybraných tovarov a služieb; jednoduchý prieskum o možnostiach zlepšenia života a prostredia v triede, škole, obci a jej blízkom okolí;

	podmienkami vo svojom okolí; modelové situácie požiadania a poskytnutia pomoci v prípade ohrozenia.	
Obsahový štandard: Občiansky komponent		
	Zodpovedný a aktívny žiak Pojmy: Povolania, tovary a služby, cena, peniaze, Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. Činnosti: Oboznamovanie sa s deľbou práce na konkrétnych príkladoch v komunite a v obci. Spoznávanie rôznych povolání so základným opisom ich pracovnej náplne. Rozlíšenie ponuky tovarov a služieb v najbližšom okolí. Osvojovanie si návykov smerujúcich k šetrnému zaobchádzaniu so svojimi zdrojmi, prírodnými zdrojmi a životným prostredím (predchádzanie vzniku odpadu a jeho separovanie, šetrenie spotreby vody a elektrickej energie). Identifikovanie činností, ktoré zlepšujú kvalitu prostredia a zdravie ľudí v obci a činností, ktoré sú pre prostredie a zdravie ľudí škodlivé. Identifikovanie konkrétnych potrieb solidarity v škole a okolí alebo	Pojmy: Povolania, tovary a služby, cena, peniaze, šetrenie. Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť. Činnosti: Odhad, zistenie a porovnanie cien vybraných tovarov a služieb. Diskutovanie o potrebe starostlivosti o svoje, o zverené či zdieľané veci a statky. Skúmanie vybraného problému v obci a jej okolí, ktorý je spôsobený nevhodnou činnosťou človeka (napr. nevhodné zaobchádzanie so zvieratami, vandalizmus, znečistenie verejných priestorov, nelegálna skládka, spaľovanie odpadu, parkovanie na

		doma a okolí (napr. vo vzťahu k novým spolužiakom z iných oblastí a krajín, k ľuďom so špeciálnymi a inými potrebami a znevýhodnením, k starším a chorým osobám). Riešenie modelových situácií (napr. koho a ako požiadať o pomoc, tiesňové linky).	chodníkoch, vizuálny smog). Realizácia jednoduchého prieskumu s cieľom identifikovať možnosti zlepšenia života a prostredia v triede, škole, obci a jej blízkom okolí.
--	--	--	---

Výkonový štandard: Občiansky komponent			
		2.ročník	3.ročník
	Médiá a online priestor Žiak vie:	Identifikovať rôzne podoby šírenia informácií Poznať zásady veku primeraného využívania rôznych médií vrátane AI a etického a bezpečného správania sa v online priestore; Vedieť o dôsledkoch nepravdivej informácie; Poznať vplyv reklamy na naše túžby a správanie.	Rozlíšiť druhy a typy médií a dôvody ich využívania Vedieť použiť zásady veku primeraného využívania rôznych médií vrátane AI a etického a bezpečného správania sa v online priestore; Rozlíšiť dôsledky pravdivej a nepravdivej informácie; Dokázať identifikovať vplyv reklamy na naše túžby a správanie na základe názorných ukážok.
	Obsahový štandard: Občiansky komponent		
	Základy práce s mediálnym obsahom	Pojmy: Médiá Činnosti: Identifikovanie druhov médií a dôvody ich	Pojmy: Zdroje informácií, médiá, reklama. Činnosti: Identifikovanie spôsobov vzniku a rôznych podôb šírenia

		využívania (zdroj informácií a zábavy). Pomenovanie vplyvu reklamy na naše túžby a správanie	informácií. Rozlišovanie fikcie a reality, zdrojov informácií (kniha, správy, youtube, televízia, rozprávka). Navrhovanie zásad veku primeraného využívania rôznych médií a neubližujúceho správania v online priestore voči iným. Odlíšenie pravdivej a nepravdivej (zavádzajúcej) informácie a pomenovanie jej dôsledkov na konkrétnych príkladoch.
--	--	--	--

2.ročník	3. ročník
<i>Uviesť príklad situácie stretnutia sa s klamstvom.</i> <i>Identifikovať dôsledky šírenia nepravdy /klamstva.</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity iba na vyzvanie, zjednodušene a v uzavretých schémach (páči sa mi – nepáči sa mi, súhlasím – nesúhlasím).</i> <i>Jednoducho sformulovať svoje myšlienky a pocity bez reflexie ich dopadu na druhých (egocentrický prístup).</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity tak, že si všíma, ako pôsobia na druhých.</i> <i>Vhodne, slušne a zdvorilo reagovať na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej témy.</i> <i>Pomenovať emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).</i> <i>Pomenovať prejavy emócií (úsmev, plač, zaťaté päsťe, sčervenanie, pokoj, nepokoj a pod.).</i> <i>Vhodne a slušne verbálne vyjadriť svoje bežné emócie (radosť, smútok, strach, hnev, dôvera, znechutenie, očakávanie, prekvapenie).</i> <i>Vyjadriť svoje emócie v súlade s tým, čo aktuálne cíti.</i> <i>Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine.</i>	<i>Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých.(C5)</i> <i>Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách.(C5)</i> <i>Pomenovať svoju rolu v rodine či triede abstraktnejším pojmom (zabávač, vodca, mysliteľ, tichý pomocník, rebel, obranca slabších a pod.).</i> <i>Vývodiť dôsledky svojej role v rodine a triede pre svoj ďalší rozvoj (výhody a nevýhody, zodpovednosť).</i> <i>Pomenovať, čo ho spája s ostatnými.(C5)</i> <i>Pomenovať nielen okolnosti skupiny a vzťahy v skupine, ale aj vyššie ľudské hodnoty (dodržiavame pravidlá, máme k sebe vzájomnú úctu, vieme sa otvorene porozprávať, povzbudzujeme sa navzájom, pomáhame druhým a pod.).</i> <i>Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom).(C5)</i> <i>Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí.(C5)</i> <i>Vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni.(C6)</i> <i>Opísať reakcie spolužiakov (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie svojich myšlienok a</i>

Opísať vonkajšie znaky, ktorými sa žiaci odlišujú (oblečenie, farba vlasov, farba očí). Opísať vonkajšie i vnútorné vlastnosti, ktorými sa ľudia odlišujú (výška, pohlavie, materinský jazyk, povahové vlastnosti). Opísať rozlišujúce znaky medzi spolužiakmi, kamarátmi, inými známymi ľuďmi. Pomenovať príbuzenské vzťahy (syn/dcéra, brat/sestra) resp. uviesť mená spolužiakov a opísať, čo kto zvyčajne robí. Okrem popisu príbuzenských vzťahov a typického konania členov rodiny alebo spolužiakov pomenovať aj ich osobné vlastnosti s opisom toho, ako sa prejavujú. Opísať na príkladoch, aký má osobitý vzťah k jednotlivým členom rodiny, resp. k jednotlivým spolužiakom a ako sa prejavuje navonok. Pomenovať vonkajšie okolnosti vzájomného spojenia s ostatnými (sme spolužiaci, členovia jednej rodiny, kamaráti v ŠKD/krúžku a pod.). Pomenovať vzájomné vzťahy v skupine (je nám spolu dobre, sme zábavná partia, vzájomne si pomáhame, spolu sa staráme o kvety, chceme spolu vyhrať súťaž a pod.). Identifikovať možnosti zlepšenia života v triede/škole.	pocitov, vyplývajúcich z určenej témy. Opísať svoje reakcie (prekvapenie, súhlas/nesúhlas, záujem/nezáujem a pod.) na vyjadrenie myšlienok a pocitov spolužiakov, k určenej téme. Pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli bezpečné, rešpektujúce k dohodnutým pravidlám a podporné. (C6) Viesť jednoduchý dialóg na zistenie svojich aktuálnych emócií a aktuálnych emócií svojho spolužiaka. Primerane vyjadriť svoje emócie a zároveň ich regulovať tak, aby rešpektoval dohodnuté pravidlá komunikácie. Autenticky vyjadriť svoje emócie s ohľadom na druhých tak, aby ich nezranil. Diskutovať v skupine o návrhoch regulácie emócií a prezentovať ich pred ostatnými. Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.(C6) Opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny.(C7) Opísať predstavy o svojom budúcom živote. Opísať svoju najväčšiu túžbu alebo sen. Oceňiť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať.(C7)
---	--

<i>V práci v skupine navrhnúť možné riešenia.</i> <i>Hlasovaním vybrať prezentované návrhy na zlepšenie života v triede/škole.</i> <i>Opísať svoje charakterové vlastnosti.</i> <i>Opísať svoje záľuby.</i> <i>Pomenovať a oceniť dobré charakterové vlastnosti a schopnosti spolužiakov. Pomenovať a oceniť svoje dobré charakterové vlastnosti a schopnosti.</i> <i>Identifikovať kladného hrdinu v príbehu.</i> <i>Vlastnými slovami opísať, čo hrdinské hrdina v príbehu vykonal.</i> <i>Výjadriť svoj súhlas/nesúhlas s konaním rôznych postáv príbehu.</i> <i>Identifikovať koho vo svojom okolí považuje za hrdinu a prečo.</i>	Vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov.(C7) <i>Diskutovať v skupine o hlavných znakoch hrdinského konania.</i> <i>Identifikovať konkrétnu/fiktívnu osobu ako svoj vzor.</i> <i>Zdôvodniť výber konkrétnej/fiktívnej osoby ako svojho vzoru.</i> Uviesť príklad nepravdivej správy.(C9) <i>Navrhnúť možnosti overenia nepravdivej informácie.</i> <i>Potvrdiť pravdivosť/nepravdivosť uvedenej informácie jednoduchým argumentom.</i> Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.(C10) <i>Aplikovať návrhy na zlepšenie života v triede/škole.</i> <i>Vyhodnotiť výsledky zavedeného opatrenia (s odstupom času).</i>
---	---

Výkonový štandard: Eticko-osobnostný komponent			
		2.ročník	3.ročník

	Zdvorilosť ako znak úcty Žiak vie:	Vedieť slušne a rešpektujúco komunikovať; Dokázať vymenovať prejavy zdvorilosti a úcty, a vysvetliť dôsledky ich aktívneho (ne)používania;	Vedieť slušne a rešpektujúco komunikovať a rozlišovať komunikáciu s rôznymi ľuďmi (riaditeľ, učiteľ, rodič...) Dokázať vymenovať prejavy zdvorilosti a úcty, a vysvetliť dôsledky ich aktívneho (ne)používania, vedieť ich použiť v komunikácii a vedieť sa prispôbiť situácii
	Obsahový štandard: eticko-osobnostný komponent		
	Zdvorilosť ako znak úcty	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie,. Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov.	Pojmy: Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie. Činnosti: Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov.

Výkonový štandard: Eticko-osobnostný komponent		
	Sebapoznávanie	Dokázať opísať vlastné dobré Dokázať opísať vlastné dobré charakterové vlastností a schopností a

e a vnímanie jedinečnosti v každom človeku Žiak vie:	charakterové vlastností a schopností a možnosti ich rozvíjania; Identifikovať jedinečné, zaujímavé a vzácne čry druhého človeka.	možnosti ich rozvíjania a dokázať Identifikovať jedinečné, zaujímavé a vzácne črty druhého človeka, pomenovať ich a vedieť ich vyjadť.
Obsahový štandard: eticko-osobnostný komponent		
Sebapoznávani e a vnímanie jedinečnosti v každom človeku	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány. Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. Tvorivé vyjadrovanie želaní a túžob a plánu na ich realizáciu. Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka.	Pojmy: Túžby, sny, osobné plány, vlastnosti, možnosti rozvíjania. Obdarovanie, ocenenie, rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť. Činnosti: Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností. Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností v budúcom konaní. Rozprávanie o vlastných záľubách a o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými. Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Vnímanie kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce.

	Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom.	Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých. Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.
--	---	--

Výkonový štandard: Eticko-osobnostný komponent			
		2.ročník	3.ročník
	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií, sebariadenie Žiak vie:	Rozlišovať a pomenovať základné emócie: radosť, strach, hnev, smútok, prekvapenie; Pomenovať rôzne spôsoby vyjadrovania emócií a spoznávanie ich dosahov na seba a druhých v rozličných situáciách; Vnímať vlastné potreby a potreby druhých;	Pomenovať rôzne spôsoby vyjadrovania emócií a spoznávanie ich dosahov na seba a druhých v rozličných situáciách, situácie vysvetliť; Detailne vnímať vlastné potreby a potreby druhých a dokázať ich reflektovať Pochopiť význam sebaovládania a sebariadenia – spôsoby zdravého zvládania emócií v rôznych situáciách.
	Obsahový štandard: eticko-osobnostný komponent		
	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií, sebariadenie	Pojmy: Emócie (nadšenie, radosť, strach, hnev, prekvapenie a i.), vyjadrenie citov, reakcie,	Pojmy: Emócie (hrdosť, súcit, dôvera, rozrušenie, a i.), vyjadrenie citov, reakcie, zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. Činnosti:

		zvládanie emócií, emócie vo vzťahoch. Činnosti: Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných.	Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách. Vnímanie potrieb druhých/iných. Pojmy: Túžby, potreby, sebaovládanie, rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť. Činnosti: Rozpoznávanie významu sebaovládania a sebariadenia – nie každú túžbu je dobré ihneď uspokojiť. Určovanie priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.
--	--	--	--

Výkonový štandard: Eticko-osobnostný komponent			
	Konanie dobra Žiak vie:	Poznať dôsledky pravdivosti a klamstva; Poznať príbehy prosociálnych a morálnych hrdinov a ich posolstvo pre život človeka a spoločnosti;	Hovoriť pravdu aj napriek nepríjemným dôsledkom; Diskutovať o vlastných vzoroch a ich dobrých vlastnostiach. Rozprávať príbehy prosociálnych a morálnych hrdinov a ich posolstvo pre život človeka a spoločnosti;
Obsahový štandard: eticko-osobnostný komponent			
	Konanie dobra	Pojmy: Čestnosť a pravdivosť, dobré vlastnosti.	Pojmy: Odvaha, hrdinstvo, dobré činy, dobré vlastnosti.

	Činnosti: Rozpoznávanie dôsledkov pravdovravnosti a klamstva na život. Identifikovanie kladných vlastností hrdinu.	Činnosti: Posilňovanie odvahy hovoriť pravdu aj napriek nepríjemným dôsledkom. Diskusia o vlastných vzoroch. Zoznamovanie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi prosociálnych a morálnych hrdinov.
--	--	--

Výkonový štandard: Eticko-osobnostný komponent			
	Vzťahy v rodine a v komunite Žiak vie:	Poznať bezpečné miesto pre život a vzťahy v rodine a komunite; Identifikovať a pomenovať členov rodiny, blízkych osôb ich rôznych rolí, úloh a zodpovedností.	Vnímať a popísať bezpečné miesto pre život a vzťahy v rodine a komunite; Identifikovať a pomenovať všetkých členov rodiny, blízkych aj vzdialených osôb ich rôznych rolí, úloh a zodpovedností.
Obsahový štandard: eticko-osobnostný komponent			
	Vzťahy v rodine a v komunite	Pojmy: Domov, rodina, príbuzní a blízki. Činnosti: Zamýšľanie sa nad hodnotou domova. Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v rodine. Preukazovanie vďačnosti rodičom, starým rodičom a blízkym osobám.	Pojmy: Komunita, inšpiratívni ľudia. Činnosti: Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v komunite. Preukazovanie vďačnosti blízkym osobám a inšpiratívnym ľuďom.

	Identifikovanie a pomenovanie členov rodiny.	
--	--	--

Vzdelávacia oblasť Človek a hodnoty-

Náboženská výchova Rímskokatolícka

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Náboženská výchova Rímskokatolícka /NAV RK/
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznaním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Cyklus	1.cyklus
Časový rozsah výučby	1. ročník 66 hodín ročne – 2 hodiny týždenne 2. ročník 66 hodín ročne – 2 hodiny týždenne 3. ročník 66 hodín ročne – 2 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike, náboženská výchova/náboženstvo Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku a náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike.

Vyučovací predmet náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva. Na náboženskej výchove žiak rozvíja svoju náboženskú gramotnosť a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a náboženským presvedčením iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju osobnú vieru. Náboženská výchova/náboženstvo zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový

rozmer žiakov, ktorý je spoločný s predmetom etická výchova, prispieva tak k integrálnej edukácii na základných školách.

Náboženská výchova/náboženstvo je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru svedectvom života. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie, cez náboženskú komunikáciu, tvorbu náboženského úsudku, rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie.

Vyučovací predmet náboženská výchova/náboženstvo rozvíja náboženskú gramotnosť cez nasledovné obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované v komponentoch: Boh a človek, Ježiš Kristus, Sväté Písmo, Cirkvi a sviatosti a Kresťanský život.

Ciele vyučovacieho predmetu

C1. Pozorovať a vnímať náboženskú skutočnosť.

Žiaci sú citliví na okolitý svet a vedia rozpoznať, vnímať náboženské fenomény. Schopnosť vnímať je základom náboženského poznania. Nábožensky pozorovať a vnímať znamená:

- všímať si krásu sveta a vnímať vlastnú osobu so svojimi schopnosťami a hranicami,
- objaviť základné náboženské znaky a symboly a pomenovať ich význam,
- vnímať sakrálny priestor ako miesto oslavy Boha, modlitby a spoločenstva,
- pozorovať náboženské správanie a vysvetliť ho.

C2. Nadobudnúť náboženské vedomosti a poznanie.

Žiaci sa oboznamujú so základným posolstvom kresťanskej viery, zaoberajú sa podstatnými pojmami a textami, náboženskou tradíciou, ako aj historickým pôsobením cirkvi. Žiaci poznaním dávajú význam a zmysel tomu, čo získali vnímaním a pochopením, a vytvárajú súvis medzi poznanou náboženskou skúsenosťou a vlastným životom. Nábožensky poznávať znamená:

- identifikovať základné ľudské otázky ako náboženské,
- spoznať a prehĺbiť základné otázky kresťanskej viery v Boha,
- osvojovať si kresťanskú vieru v Trojjediného Boha,
- pomenovať hlavné prvky Ježišovho posolstva,
- náboženské poznatky usporiadať a primerane vyjadriť.

C3. Chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním.

Žiaci sa učia klásť otázky a argumentovať, pochopiť rôzne spôsoby náboženského jazyka a komunikácie, vyjadriť svoju vlastnú religiozitu a svoj osobný vzťah k svetu a Bohu.

Nábožensky komunikovať znamená:

- porozumieť základným kresťanským a biblickým slovám, výrazom, pojmom a primerane ich použiť,
- rozumieť významu základných náboženských znakov, symbolov, obrazov a prvkov a dať ich do vzťahu s vlastným životom,
- spoznať spoločné znaky a rozdiely jednotlivých náboženstiev,
- otvorene hovoriť s inými o náboženských témach,
- použiť rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života.

C4. Uvažovať a konať podľa vlastného náboženského presvedčenia.

Skúsenosti a poznatky učia žiakov získať svoj pohľad na základe uvažovania a kritického myslenia, ale aj získať schopnosť robiť vlastné rozhodnutia. Nábožensky usudzovať znamená:

- spoznať, pomenovať rôzne spôsoby morálneho správania sa ľudí a hodnotiť ich dôsledky,
- klásť existenciálne a transcendentálne otázky a chápať význam náboženských odpovedí na otázky o zmysle života, existencii Boha, života po smrti a pod.,
- kriticky reflektovať náboženské predsudky, zaujať vlastné stanovisko voči morálnym dilemám a zdôvodniť ho.

C5. Vyjadriť svoju vieru nábožensky motivovaným konaním a životom.

Žiaci sa učia rozhodnúť sa pre zodpovedné konanie voči sebe i voči druhým, a zapájať sa do spoločenského, sociálneho a cirkevného života. Nábožensky konať znamená:

- prevziať zodpovednosť za svoje konanie,
- pomenovať a osvojiť si základné pravidlá správneho morálneho života,
- konať podľa vlastného náboženského a morálneho úsudku.

Obsahové komponenty

Komponent A: Boh a človek

Obsahový komponent *Boh a človek* reflektuje predovšetkým otázky o zmysle života a o Bohu, oboznamuje so základnými prejavmi viery a náboženstva, poskytuje možnosť pochopiť základy vlastnej kresťanskej viery v Trojjediného Boha, ktorý stvoril svet i človeka.

Komponent B: Ježiš Kristus

Obsahový komponent *Ježiš Kristus* umožňuje žiakom poznať blahozvesť o živote, účinkovaní, smrti a zmŕtvychvstaní Ježiša Krista a vytvoriť si k nemu osobný vzťah.

Komponent C: Sväté písmo

Obsahový komponent *Sväté Písmo* otvára žiakom prístup k pochopeniu Božieho slova v biblických textoch a uvedomiť si jeho oslobodzujúcu silu a význam pre vlastný život.

Komponent D: Cirkev a sviatosti

Obsahový komponent *Cirkev a sviatosti* pozýva ku stretnutiu s kresťanmi v cirkvi a v spoločenstve, predstavuje univerzálnosť cirkvi i jej spásonosné poslanie poskytovať vo sviatostiach znaky spásy pre každého veriaceho človeka.

Komponent E: Kresťanský život

Obsahový komponent *Kresťanský život* ponúka žiakom priestor zaoberať sa konkrétnymi formami osobného i spoločného prežívania viery, poskytuje kritériá pre etické a morálne konanie a správanie sa človeka, motivuje k zodpovednému angažovaniu sa pre spravodlivosť, mier a starostlivosť o stvorenie a prispieva k výchove k hodnotám. Ponúka tiež možnosť spoznávať iné vierovyznania a konfrontovať život kresťana s nimi.

Hlavný cieľom 1. cyklu je uviesť žiakov do náboženskej gramotnosti. Žiaci vnímajú jedinečnosť človeka a svoje miesto v rodine, vedia vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k nemu s rešpektom a úctou. Poznajú dôležité etapy života Ježiša Krista, ktorého vnímajú ako Spasiteľa a ako priateľa a porovnávajú svoje správanie s Božími prikázaniami. Žiaci chápu modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom, vedia formulovať jednoduché modlitby, vnímajú chrám ako priestor modlitby, úcty a slávenia Bohoslužby.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Pomenovať jedinečnosť človeka.
2. Porozumieť základným otázkam kresťanskej viery v Boha.
3. Poznávať a osvojiť si kresťanskú vieru v trojjediného Boha. 4. Komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k nemu.
5. Opísať a pochopiť príbeh o Ježišovom narodení, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní.
6. Prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna.
7. Chápať Cirkev ako miestne spoločenstvo a porozumieť bohoslužbám primeraným spôsobom.
8. Pomenovať základné pravidlá života a aplikovať vo svojom živote vzájomné odpustenie, pochopenie, porozumenie.

Komponent 1: Boh a človek				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Vnímať svoju jedinečnosť a využívať pravidlá dobrej komunikácie pri budovaní vzťahov v rodine a spoločenstve Vyjadriť radosť z Božieho stvorenia, vnímať jeho rozmanitosť a správať sa k nemu s rešpektom a úctou Byť pozorný k potrebám svojich blízkych a aplikovať prvky vzájomnej pomoci a solidarity v každodenných situáciách	Chápať modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom a objavovať spôsoby komunikácie medzi Bohom a ľuďmi - na základe Desatora rozlišovať medzi dobrom a zlom a prehodnocovať svoje správanie.	Vnímať vieru ako súčasť života človeka a charakterizovať jej prejavy v skutočnosti - opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany,
Obsahový štandard		Svet, v ktorom žijeme, budovanie vzťahov v rodine, v škole, vzájomná komunikácia ▪ Ja a moja rodina ▪ Ja a škola ▪ Svet, v ktorom žijem Boh – stvoriteľ a Otec ▪ Boh je Stvoriteľ ▪ Boh je nebeský Otec ▪ Oslavujem Otca Jedinečnosť Božieho dieťaťa, dary, schopnosti a zručnosti ▪ Som jedinečné stvorenie ▪ Rozprávam sa so svojím nebeským Otcom	Komunikácia Boha s ľuďmi rôznymi spôsobmi ▪ Boh k nám hovorí rozličným spôsobom ▪ Boh k nám hovorí cez Sväté písmo Komunikácia s Bohom v modlitbe ▪ Ježiš nás učí hovoriť s Bohom ako Otcom ▪ Modlitba Komunikácia Boha s ľuďmi v dejinách prostredníctvom biblických príbehov ▪ Prví ľudia v raji ▪ Prví ľudia neposlúchli Boha ▪ Povolanie Abraháma ▪ Boh oslovuje Mojžiša	Viera ako dôležitá súčasť ľudského života, viera prirodzená a nadprirodzená ▪ Potrebujem vieru? ▪ V akého Boha verím ▪ Vyznanie viery Božie pôsobenie cez sviatosti ▪ Sedem sviatostí ▪ Som Božie dieťa - krst Stručné dejiny izraelského

		Božia starostlivosť a skutky lásky ▪ Boh mi dáva pomocníka ▪ Boh nás učí rozdávať lásku	▪ Boh sa prihovára k vyvolenému národu Prikázania ako pravidlá pre život.	národa a jeho záchrany.
--	--	---	--	-------------------------

Komponent 2: Ježiš Kristus				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah	Poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie	vnímať prítomnosť zla a hriechu vo svete a vo svojom živote, prehodnotiť svoje správanie a uvedomovať si dôležitosť odpustenia.
Obsahový štandard		Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia ▪ Ježiš koná zázraky ▪ Ježiš uzdravuje ▪ Ježiš kriesi mŕtvych Udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania ▪ Ježiš za nás trpel ▪ Veľká noc - zmŕtvychvstanie ▪ Veľká noc v našej rodine	Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet ▪ Ján Krstiteľ ▪ Zvestovanie príchodu Ježiša ▪ Narodenie Mesiáša Začiatky Ježišovho verejného účinkovania ▪ Ježišov krst v Jordáne Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišovo učenie v podobenstvách ▪ Ježiš učí v podobenstvách ▪ Božie kráľovstvo je vzácné ▪ Ježiš je dobrý pastier	Zlo a hriech ako dôsledok neposlušnosti voči Bohu. Božie milosrdenstvo voči ľuďom, spytovanie svedomia a ľútosť nad hriechmi. Dôležitosť odpustenia ako súčasť uzdravenia človeka. Sviatosť zmierenia – prostriedok odpustenia hriechov.

Komponent 3 : Sväté písmo				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	prostredníctvom biblických príbehov odhaliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna,		opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany.
Obsahový štandard		Ježiš – Boží Syn vo svetle biblických príbehov,		Stručné dejiny izraelského národa a jeho záchrany.

Komponent 4: Cirkev a sviatosti				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka,	osvojiť si základné časti Svätej omše a porozumieť významu Eucharistie pre život kresťana,	oboznámiť sa so základnými kritériami kresťanského života.
Obsahový štandard		Cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako „Deň Pána.“ Udalosti Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania a ich význam pre život človeka a cirkvi. Pokračovanie Ježišovho diela aj po jeho nanebovstúpení, vznik cirkvi.	Náš život ako súčasť cirkvi, začlenenie sa do cirkevného spoločenstva. Hostina v príbehoch; spojitosť medzi Poslednou večerou a svätou omšou. Obeta a hostina, základné časti svätej omše a význam Eucharistie	Dôležitosť života s Ježišom – základné kritéria kresťanského života.

Komponent 5: Kresťanský život				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Byť pozorný k potrebám druhých a aplikovať prvky vzájomnej pomoci, úcty a solidarity v každodenných situáciách.	Porovnávať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých ako morálnych vzorov a aplikovať Zlaté pravidlo vo svojom živote,	
Obsahový štandard		Princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným. Príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra.	Vzťah s Ježišom v každodennom živote. Ježiš Kristus ako vzor pre život kresťana. Dôsledky odmietnutia Ježišovho učenia pre život človeka.	

Náboženská výchova Rímskokatolícka

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Náboženská výchova Rímskokatolícka /NAV RK/
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelávanie
Cyklus	1.cyklus
Časový rozsah výučby	
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike, náboženská výchova/náboženstvo Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku a náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike.

Vyučovací predmet náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva. Na náboženskej výchove žiak rozvíja svoju náboženskú gramotnosť a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a náboženským presvedčením iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju osobnú vieru. Náboženská výchova/náboženstvo zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový rozmer žiakov, ktorý je spoločný s predmetom etická výchova, prispieva tak k integrálnej edukácii na základných školách.

Náboženská výchova/náboženstvo je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru svedectvom života. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie, cez náboženskú komunikáciu, tvorbu náboženského úsudku, rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie.

Vyučovací predmet náboženská výchova/náboženstvo rozvíja náboženskú gramotnosť cez nasledovné obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované v komponentoch: Boh a človek, Ježiš Kristus, Sväté Písmo, Cirkev a sviatosti a Kresťanský život.

Ciele vyučovacieho predmetu

C1. Pozorovať a vnímať náboženskú skutočnosť.

Žiaci sú citliví na okolitý svet a vedia rozpoznať, vnímať náboženské fenomény. Schopnosť vnímať je základom náboženského poznania. Nábožensky pozorovať a vnímať znamená:

- všímať si krásu sveta a vnímať vlastnú osobu so svojimi schopnosťami a hranicami,
- objaviť základné náboženské znaky a symboly a pomenovať ich význam,
- vnímať sakrálny priestor ako miesto oslavy Boha, modlitby a spoločenstva,
- pozorovať náboženské správanie a vysvetliť ho.

C2. Nadobudnúť náboženské vedomosti a poznanie.

Žiaci sa oboznamujú so základným posolstvom kresťanskej viery, zaoberajú sa podstatnými pojmi a textami, náboženskou tradíciou, ako aj historickým pôsobením cirkvi. Žiaci poznaním dávajú význam a zmysel tomu, čo získali vnímaním a pochopením, a vytvárajú súvis medzi poznanou náboženskou skúsenosťou a vlastným životom. Nábožensky poznávať znamená:

- identifikovať základné ľudské otázky ako náboženské,
- spoznať a prehĺbiť základné otázky kresťanskej viery v Boha,
- osvojovať si kresťanskú vieru v Trojjediného Boha,
- pomenovať hlavné prvky Ježišovho posolstva,
- náboženské poznatky usporiadať a primerane vyjadriť.

C3. Chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním.

Žiaci sa učia klásť otázky a argumentovať, pochopiť rôzne spôsoby náboženského jazyka a komunikácie, vyjadriť svoju vlastnú religiozitu a svoj osobný vzťah k svetu a Bohu.

Nábožensky komunikovať znamená:

- porozumieť základným kresťanským a biblickým slovám, výrazom, pojmom a primerane ich použiť,
- rozumieť významu základných náboženských znakov, symbolov, obrazov a prvkov a dať ich do vzťahu s vlastným životom,
- spoznať spoločné znaky a rozdiely jednotlivých náboženstiev,
- otvorene hovoriť s inými o náboženských témach,
- použiť rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života.

C4. Uvažovať a konať podľa vlastného náboženského presvedčenia.

Skúsenosti a poznatky učia žiakov získať svoj pohľad na základe uvažovania a kritického myslenia, ale aj získať schopnosť robiť vlastné rozhodnutia. Nábožensky usudzovať znamená:

- spoznať, pomenovať rôzne spôsoby morálneho správania sa ľudí a hodnotiť ich dôsledky,
- klásť existenciálne a transcendentálne otázky a chápať význam náboženských odpovedí na otázky o zmysle života, existencii Boha, života po smrti a pod.,
- kriticky reflektovať náboženské predsudky, zaujať vlastné stanovisko voči morálnym dilemám a zdôvodniť ho.

C5. Vyjadriť svoju vieru nábožensky motivovaným konaním a životom.

Žiaci sa učia rozhodnúť sa pre zodpovedné konanie voči sebe i voči druhým, a zapájať sa do spoločenského, sociálneho a cirkevného života. Nábožensky konať znamená:

- prevziať zodpovednosť za svoje konanie,
- pomenovať a osvojiť si základné pravidlá správneho morálneho života,
- konať podľa vlastného náboženského a morálneho úsudku.

Obsahové komponenty

Komponent A: Boh a človek

Obsahový komponent *Boh a človek* reflektuje predovšetkým otázky o zmysle života a o Bohu, oboznamuje so základnými prejavmi viery a náboženstva, poskytuje možnosť pochopiť základy vlastnej kresťanskej viery v Trojjediného Boha, ktorý stvoril svet i človeka.

Komponent B: Ježiš Kristus

Obsahový komponent *Ježiš Kristus* umožňuje žiakom poznať blahozvest' o živote, účinkovaní, smrti a zmŕtvychvstaní Ježiša Krista a vytvoriť si k nemu osobný vzťah.

Komponent C: Sväté písmo

Obsahový komponent *Sväté Písmo* otvára žiakom prístup k pochopeniu Božieho slova v biblických textoch a uvedomiť si jeho oslobodzujúcu silu a význam pre vlastný život.

Komponent D: Cirkev a sviatosti

Obsahový komponent *Cirkev a sviatosti* pozýva ku stretnutiu s kresťanmi v cirkvi a v spoločenstve, predstavuje univerzálnosť cirkvi i jej spásanosné poslanie poskytovať vo sviatostiach znaky spásy pre každého veriaceho človeka.

Komponent E: Kresťanský život

Obsahový komponent *Kresťanský život* ponúka žiakom priestor zaoberať sa konkrétnymi formami osobného i spoločného prežívania viery, poskytuje kritériá pre etické a morálne konanie a správanie sa človeka, motivuje k zodpovednému angažovaniu sa pre spravodlivosť, mier a starostlivosť o stvorenie a prispieva k výchove k hodnotám. Ponúka tiež možnosť spoznávať iné vierovyznania a konfrontovať život kresťana s nimi.

Hlavný cieľom 1. cyklu je uviesť žiakov do náboženskej gramotnosti. Žiaci vnímajú jedinečnosť človeka a svoje miesto v rodine, vedia vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k nemu s rešpektom a úctou. Poznajú dôležité etapy života Ježiša Krista, ktorého vnímajú ako Spasiteľa a ako priateľa a porovnávajú svoje správanie s Božími prikázaniami. Žiaci chápu modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom, vedia formulovať jednoduché modlitby, vnímajú chrám ako priestor modlitby, úcty a slávenia Bohoslužby.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Pomenovať jedinečnosť človeka.
2. Porozumieť základným otázkam kresťanskej viery v Boha.
3. Poznávať a osvojiť si kresťanskú vieru v trojjediného Boha.
4. Komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k nemu.
4. Opísať a pochopiť príbeh o Ježišovom narodení, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní.
5. Prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna.
6. Chápať Cirkev ako miestne spoločenstvo a porozumieť bohoslužbám primeraným spôsobom.

7. Pomenovať základné pravidlá života a aplikovať vo svojom živote vzájomné odpustenie, pochopenie, porozumenie.

Komponent 1: Boh a človek				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Vnímať svoju jedinečnosť a využívať pravidlá dobrej komunikácie pri budovaní vzťahov v rodine a spoločenstve Vyjadriť radosť z Božieho stvorenia, vnímať jeho rozmanitosť a správať sa k nemu s rešpektom a úctou Byť pozorný k potrebám svojich blízkych a aplikovať prvky vzájomnej pomoci a solidarity v každodenných situáciách	Chápať modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom a objavovať spôsoby komunikácie medzi Bohom a ľuďmi - na základe Desatora rozlišovať medzi zlom a prehodnocovať svoje správanie.	Vnímať vieru ako súčasť života človeka a charakterizovať jej prejavy v konkrétnych situáciách - opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany,
Obsahový štandard		Svet, v ktorom žijeme, budovanie vzťahov v rodine, v škole, vzájomná komunikácia ▪ Ja a moja rodina ▪ Ja a škola ▪ Svet, v ktorom žijem Boh – stvoriteľ a Otec ▪ Boh je Stvoriteľ ▪ Boh je nebeský Otec ▪ Oslavujem Otca Jedinečnosť Božieho dieťaťa, dary, schopnosti a zručnosti ▪ Som jedinečné stvorenie ▪ Rozprávam sa so svojím nebeským Otcom	Komunikácia Boha s ľuďmi rôznymi spôsobmi ▪ Boh k nám hovorí rozličným spôsobom ▪ Boh k nám hovorí cez Sväté písmo Komunikácia s Bohom v modlitbe ▪ Ježiš nás učí hovoriť s Bohom ako Otcom ▪ Modlitba Komunikácia Boha s ľuďmi v dejinách prostredníctvom biblických príbehov ▪ Prví ľudia v raji ▪ Prví ľudia neposlúchli Boha ▪ Povolanie Abraháma ▪ Boh oslovuje Mojžiša	Viera ako dôležitá súčasť ľudského života, viera prirodzená a nadprirodzená ▪ Potrebujem vieru? ▪ V akého Boha verím ▪ Vyznanie viery Božie pôsobenie cez sviatosti ▪ Sedem sviatostí ▪ Som Božie dieťa - krst Stručné dejiny izraelského národa a jeho záchrany.

		Božia starostlivosť a skutky lásky ▪ Boh mi dáva pomocníka ▪ Boh nás učí rozdávať lásku	▪ Boh sa prihovára k vyvolenému národu Príkázania ako pravidlá pre život.	
--	--	---	--	--

Komponent 2: Ježiš Kristus				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah	Poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie	vnímať prítomnosť zla a hriechu vo svete a vo svojom živote, prehodnotiť svoje správanie a uvedomovať si dôležitosť odpustenia.
Obsahový štandard		Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia ▪ Ježiš koná zázraky ▪ Ježiš uzdravuje ▪ Ježiš kriesi mŕtvych Udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania ▪ Ježiš za nás trpel ▪ Veľká noc - zmŕtvychvstanie ▪ Veľká noc v našej rodine	Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet ▪ Ján Krstiteľ ▪ Zvestovanie príchodu Ježiša ▪ Narodenie Mesiáša Začiatky Ježišovho verejného účinkovania ▪ Ježišov krst v Jordáne Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišovo učenie v podobenstvách ▪ Ježiš učí v podobenstvách ▪ Božie kráľovstvo je vzácne ▪ Ježiš je dobrý pastier	Zlo a hriech ako dôsledok neposlušnosti voči Bohu. Božie milosrdenstvo voči ľuďom, spytovanie svedomia a ľútosť nad hriechmi. Dôležitosť odpustenia ako súčasť uzdravenia človeka. Svätosť zmierenia – prostriedok odpustenia hriechov.

Komponent 3 : Sväté písmo				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonov štanda y	Žiak vie, rd dokáže	prostredníctvom biblických príbehov odhaliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna,		opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany.
Obsahov štanda rd		Ježiš – Boží Syn vo svetle biblických príbehov,		Stručné dejiny izraelského národa a jeho záchrany.

Komponent 4: Cirkev a sviatosti				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonov štanda y	Žiak vie, rd dokáže	Chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka,	osvojiť si základné časti Svätej omše a porozumieť významu Eucharistie pre život kresťana,	oboznámiť sa so základnými kritériami kresťanského života.
Obsahov štanda rd		Cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako „Deň Pána.“ Udalosti Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania a ich význam pre život človeka a cirkvi. Pokračovanie Ježišovho diela aj po jeho nanebovstúpení, vznik cirkvi.	Náš život ako súčasť cirkvi, začlenenie sa do cirkevného spoločenstva. Hostina v príbehoch; spojitosť medzi Poslednou večerou a svätou omšou. Obeta a hostina, základné časti svätej omše a význam Eucharistie	Dôležitosť života s Ježišom – základné kritéria kresťanského života.

Komponent 5: Kresťanský život				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	Byť pozorný k potrebám druhých a aplikovať prvky vzájomnej pomoci, úcty a solidarity v každodenných situáciách.	Porovnávať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých ako morálnych vzorov a aplikovať Zlaté pravidlo vo svojom živote,	
Obsahový štandard		Princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným. Príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra.	Vzťah s Ježišom v každodennom živote. Ježiš Kristus ako vzor pre život kresťana. Dôsledky odmietnutia Ježišovho učenia pre život človeka.	

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Vyučovací predmet	Človek a svet práce
Škola (názov, adresa)	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznaním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. .ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Základnými stavebnými prvkami oblasti Človek a svet práce sú tri komponenty: Technika, Podnikavosť a iniciatívnosť, Kariérová výchova. Všetky tri komponenty sú navzájom prepojené tak, aby bol dôraz kladený na rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov. Pojem technická gramotnosť sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincem, mal by pochopiť, čo je technika a technológia, vrátane nástrojov AI, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť. Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť jeho vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru. Súčasťou technickej gramotnosti je rozvoj AI

gramotnosti, kde žiak chápe AI ako nástroj, ktorý mu umožňuje efektívnejšie analyzovať problémy a optimalizovať technické riešenia. Vo všeobecnej rovine sa profesijná gramotnosť označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné a slabé stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia aj s ohľadom na meniaci sa trh práce vplyvom automatizácie a AI. Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese.

Komponenty VO Človek a svet práce spájajú princípy tvoriť/konštruovať a interpretovať/prezentovať, ktoré vedú žiakov k rozvoju tvorivosti a schopnosti vyjadriť vlastné riešenia. Technická gramotnosť sa buduje aj prostredníctvom STEAM vzdelávania, prepájajúceho technológie, inžinierstvo a praktické konštruovanie s matematikou, vedou a umením. Ťažisko je na navrhovaní a uskutočňovaní technických riešení, riešení problémov a využívaní poznatkov v praxi aj za pomoci nástrojov umelej inteligencie. Vzdelávacie štandardy v tejto oblasti sú formulované technologicky neutrálne, čo umožňuje žiakom využívať AI ako prostriedok na vizualizáciu konceptov, generovanie prototypov či simuláciu technických procesov. Tento prístup podporuje medzipredmetové vzťahy, rozvíja tvorivé aj kritické myslenie a pripravuje žiakov na životné výzvy i budúce profesie.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je prepojený s riešením praktických úloh, ktoré sú procesne spojené s plánovaním, aktívnym experimentovaním a učením sa zo získaných skúseností. Žiaci by mali byť schopní orientovať sa vo svete technológií, porozumieť trendom technologického rozvoja a súvislostiam vedeckého pokroku, ale aj dopadom ľudskej činnosti na svet. Dôraz je kladený na kreatívne a inovatívne používanie technologických nástrojov pre dosiahnutie cieľa, príp. na vyvodzovanie záveru na základe dôkazov. Používanie AI pri riešení praktických úloh vždy predpokladá vlastné kognitívne úsilie žiaka – AI slúži na overenie predpokladov, porovnanie postupov alebo doplnenie chýbajúcich dát, pričom žiak kriticky posudzuje správnosť a etickosť jej výstupov. Súčasťou spôsobilostí v tejto vzdelávacej oblasti je tiež kritické uvedomovanie si a podpora environmentálnej bezpečnosti, čiže minimalizácia odpadu či správne nakladanie s vytvoreným odpadom. Zameriava sa na rozvoj všeobecných užívateľských zručností, moderného technologického myslenia, formovanie postojov a hodnôt potrebných vo svete práce. Žiaci sa učia kombinovať myslenie s manuálnymi činnosťami a porozumieť tak

súvislostiam toho, čo študujú v škole, v spojitosti so svojím neskorším produktívnym vekom. Pozornosť je zameraná na schopnosť žiakov pochopiť, že svojou prácou vytvárajú hodnoty užitočné pre ostatných jednotlivcov v spoločnosti a svoje nápady vedia premeniť na reálne činy. Sú schopní iniciatívy, nieť zodpovednosť, prijať riziko a dosahovať stanovené ciele. Iniciatívnosť a vytrvalosť sú schopnosti, ktoré tiež umožňujú žiakom spolupracovať s ostatnými, s cieľom plánovať a riadiť projekty, ktoré majú kultúrnu, spoločenskú alebo komerčnú hodnotu. Kariérová výchova sa výrazne podieľa na rozvoji spôsobilosti žiakov plánovať si významné životné kroky v profesijnom aj osobnom živote, stanoviť si alternatívne životné ciele, nachádzať efektívne spôsoby ich dosiahnutia a konštruktívne sa vyrovnávať s prípadným neúspechom. Transparentnosť pri využívaní digitálnych nástrojov a AI, spolu so zodpovedným a etickým zaobchádzaním s informáciami, tvorí integrálnu súčasť prípravy na moderné pracovné prostredie. Rozvoj týchto cieľov je v úzkom vzťahu s osobnostným rozvojom žiaka, rozvojom sociálnych a komunikačných spôsobilostí, schopnosťou učiť sa a plánovať vlastnú kariéru.

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Kreatívne a inovatívne integrovať princípy matematiky, vedy, techniky a umenia pri navrhovaní technických riešení.
2. Používať technické nástroje, prístroje, materiály a dáta pri tvorbe výrobkov a riešení praktických úloh.
3. Uvedomovať si potrebu environmentálnej udržateľnosti pri výrobe a používaní výrobkov - šetrenia prírodných a surovínových zdrojov a voľby environmentálne bezpečných materiálov, technológií a postupov.
4. Tvoriť a prezentovať vlastné návrhy a riešenia a efektívne spolupracovať v tíme pri ich tvorbe a realizácii.
5. Rozumieť základným ekonomickým princípom a aplikovať princípy zodpovedného rozhodovania a správania sa vo svete finančných, prírodných i ľudských zdrojov.
6. Identifikovať jednoduché technické problémy a navrhnúť jednoduché spôsoby ich riešenia.
7. Uvedomiť si potrebu zlepšovania vlastných technických a digitálnych zručností vrátane oblasti umelej inteligencie a aktívne vyhľadávať cesty na ich rozvoj.
8. Poznať svoje silné a slabé stránky a uplatniť ich pri plánovaní krokov v rámci svojho kariérového rozvoja.

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby žiaci získali základnú technickú gramotnosť – spoznali materiály a technické zariadenia, osvojili si prvé pracovné zručnosti a bezpečnostné návyky, rozvíjali tvorivosť pri jednoduchých výrobkoch, porozumeli významu práce a vytvárali si pozitívny vzťah k technike a pracovným činnostiam.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Poznať vlastnosti a možnosti využitia prírodných, technických a odpadových materiálov.
2. Dodržiavať osvojené základné pravidlá bezpečnosti pri práci.
3. Zhotoviť jednoduché výrobky podľa postupu/návodu s pomocou učiteľa.
4. Uplatniť kreativitu, motiváciu a zodpovednosť pri práci na vlastnom nápadе.
5. Pomenovať základné technické zariadenia a dopravné prostriedky.
6. Pomenovať a prezentovať vlastné záľuby.
7. Porozumieť zmenám v pracovných činnostiach a profesiách v minulosti a súčasnosti.
8. Porozumieť významu práce a rozpoznať jej hodnoty.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus ČLOVEK A SVET PRÁCE				
Komponent 1: TECHNICA				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Zmyslovo skúmať modelovacie netvrdnúce (plastelína) a tvrdnúce materiály (modurit, cesto, vosk) a hlinu. Zmyslovo skúmať prírodné materiály (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) Zmyslovo skúmať technické materiály (korálky, gombíky, silon, drôt). Skúmať tvárnosť a plasticnosť modelovacích netvrdnúcich materiálov, tvrdých materiálov. Skúmať tvrdosť a tvárnosť (ohýbanie) prírodných materiálov (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) a technických materiálov (gombíky, korálky, silon, drôt).	Spoznať druhy a vlastnosti prírodných (kamienky, šúpolie, vlna a pod.) aj technických materiálov (korálky, gombíky, silon, drôt). Rozlíšiť prírodné a technické materiály. Vytvoriť jednoduchý objekt z modelovacieho materiálu a prírodného materiálu podľa predlohy. Spolupracovať v skupine na výrobe jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa. Prezentovať vyrobený jednoduchý predmet samostatne alebo v skupine. Dodržiavať pri výrobe jednoduchého predmetu pravidlá BOZP.	Získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité. Rozlíšiť modelovacie netvrdnúce a tvrdnúce materiály. Spoznať a popísať rôzne veku primerané pracovné postupy (strihanie, lepenie, a pod.). Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky. Vytvoriť jednoduchý objekt z technického materiálu podľa predlohy. Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov s dodržaním BOZP.

	Samostatne vyrobiť jednoduchý predmet, podľa pokynov učiteľa. Pripraviť pracovné prostredie, nástroje, pomôcky a materiál na výrobu jednoduchého predmetu, podľa pokynov učiteľa. Upratať pracovné prostredie po výrobe jednoduchého predmetu. Poznať základné pravidlá BOZP pre daný pracovný postup, potrebné materiály a pracovné nástroje a pomôcky. Vymenovať známe domáce spotrebiče/technické stroje/dopravné stroje/budovy/objekty/konstrukcie. Skonstruovať jednoduchý predmet pomocou stavebnice, podľa predlohy. Vymenovať a opísať tri známe pracovné činnosti a profesie.	Opísať využitie a prínos známych domácich spotrebičov/technických strojov/dopravných strojov. Skonstruovať domáce spotrebiče/technický stroj/dopravný stroj pomocou stavebnice, podľa vlastnej predstavy. Opísať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv. Porovnať objekt konštruovaný podľa vlastných predstáv s objektmi konštruovanými spolužiakmi. Identifikovať základné pracovné činnosti a profesie v obci a regióne. Porozumieť, že učebná činnosť je druhom práce. Opíš priebeh svojej učebnej činnosti (kedy sa učí, kde sa učí, ako dlho sa učí, s kým sa učí, čo k tomu potrebuje, ako učenie prebieha).	Reprodukovat' pracovný postup výroby jednoduchého predmetu. Opísať využitie a prínos známych budov/objektov/konstruácií. Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov. Oceňovať hodnotu vlastného úsilia a vlastnej tvorivosti bez porovnávania sa s výstupmi AI. Opísať postup konštruovania podľa vlastných predstáv. Verbálne zhodnotiť kvalitu a vizuálne prevedenie objektu konštruovaného podľa vlastných predstáv a navrhnúť možnosti vylepšenia objektu skonštruovaného podľa vlastných predstáv. Spoznať a opísať navzájom súvisiace pracovné činnosti profesie, typickej pre obec a región. Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách (s akcentom na obec a región), realizovať jednoduchý nápad.
--	--	---	--

Obsahový štandard	Poznávanie vlastností modelovacích materiálov - v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností modelovacích materiálov. Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov. Odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Prírodný a technický materiál: druhy, vlastnosti a možnosti využitia. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie v tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastnosti papiera napr. kancelársky, kresliaci, novinový baliaci a pod. Kovy - druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia v tvorivých konštrukčných činnostiach rozlišovanie a	Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie. Zhotovovanie výrobkov z rôznych prírodných materiálov ako mach, vlna, šúpolie, kamienky a z technických materiálov ako drôt, gombíky, korálky a pod. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia. Poznávanie vlastností ako udržiavanie tepla, nasiakavosť, krčivosť, pevnosť, odolnosť a iné. V tvorivých činnostiach poznávať základné stehy: predný, zadný. Skúmanie vlastností plastov. Plasty: druhy, vlastnosti, triedenie, druhotné využitie, poznávanie plastov na základe informácií na obaloch výrobkov. Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave.	Poznávanie vlastností modelovacích materiálov - druhy a vlastnosti netvrdnúcich, samo tvrdnúcich a tvrdnúcich modelovacích materiálov: cesto, hlina, modurit a pod. Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie - skúmanie a poznávanie surovín potrebných na výrobu papiera, výroba recyklovaného papiera. Textil - základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia. Poznávanie rôznych druhov textílií na základe väzby tkaniny a informácií z etikety výrobku. Drevo - mechanické vlastnosti, základy opracovania a využitie.
---------------------------------	---	--	--

		poznávanie kovových a nekovových predmetov, súčastí stavebníc, skladačiek.	Technika v domácnosti, v doprave: druhy, technika v minulosti a dnes,	
		Činnosti: Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom. Zhotovenie jednoduchých výrobkov z technických, drobných a prírodných materiálov. Zhotovenie darčkových predmetov, jednoduchej hračky, alebo výrobku z modelovacích materiálov podľa ľudovej predlohy tradičnou ľudovou technikou. Opísanie významu technických objektov okolo nás. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti. Návšteva dielne remeselníka, technickej pamiatky, technického diela v obci alebo v regióne.	poznávanie spôsobov prepravy tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, konštrukčné časti bicykla a elementárna údržba. Činnosti: Porovnanie plastov v domácnosti a predmetov z plastov. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti.	Poznávanie rôznych mechanických vlastností pri brúsení, rezaní a pilovaní rovnobežne a kolmo na vlákna dreva. Konštruovanie budovy, objekty, konštrukcie okolo nás. V tvorivých konštrukčných činnostiach priestorová tvorba predmetov, objektov, rôznych druhov konštrukcií. Činnosti: Konštruovanie jednoduchých modelov technických objektov, dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení. Posúdenie rozdielov medzi modelovacími materiálmi. Opísanie významu technických objektov okolo nás.

Komponent 2: KARIÉROVÁ VÝCHOVA

	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Identifikovať pracovnú činnosť, pracovné prostredie, pracovný predmet. Jednoducho a primerane veku opísať vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov. Identifikovať význam práce (mzda, aktivita, sebarealizácia, rozvoj, kontakty, socializácia, časový režim, osobná identita, tvorba hodnôt). Jednoducho a primerane veku pomenovať výhody a nevýhody vybranej pracovnej činnosti. Opísať svoje záľuby.	Rozlíšiť vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov. Porovnať vybrané povolania podľa pracovných činností/pracovného prostredia/pracovných predmetov. Identifikovať profesijné hodnoty (napr.: dobré vzťahy, zabezpečenie, užitočnosť, riadenie iných, dosahovať, výkon, prekonávanie sa, prostredie, moc, súťaživosť, bezpečnosť, morálka, odbornosť, poriadok, tempo vplyv, pokoj, vedenie iných, služba druhým, fyzická/duševná činnosť, istota, stabilita, postavenie, spolupráca, individualizmus, tím a pod.). Jednoducho a primerane veku opísať profesijné hodnoty a význam práce. Pomenovať schopnosti a zručnosti, potrebné pre učiteľom zadané	Porovnávať rôzne druhy povolaní, pričom má reálnu predstavu o ich pracovnej náplni. Identifikovať pracovné činnosti svojho budúceho povolania. Opísať pracovné činnosti svojho budúceho povolania. Identifikovať vlastné profesijné hodnoty. Jednoducho a primerane veku pomenovať výhody a nevýhody činnosti svojho budúceho povolania. Jednoducho a primerane veku opísať význam (spoločenský, ekonomický, osobný) pracovnej činnosti svojho budúceho povolania. Jednoducho a primerane veku posúdiť, či je vybrané budúce povolanie/zamestnanie v súlade s vlastnými profesijnými hodnotami. Pomenovať schopnosti a zručnosti, potrebné pre svoje budúce povolanie/zamestnanie. Zhodnotiť súlad/nesúlad svojich schopností, zručností a doterajších úspechov (vie bicyklovať, plávať, lyžovať, hrať na hudobný nástroj, kresliť, spievať, vyhrať súťaž, starať sa o zvieratko a pod.)

			povolanie/zamestnanie. Pomenovať svoje schopnosti, zručnosti a doterajšie úspechy (vie bicyklovať, plávať, lyžovať, hrať na hudobný nástroj, kresliť, spievať, vyhrať súťaž, stará sa o zvieratko a pod.).	so svojim budúcim povolaním/zamestnaním. Prezentovať kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti z pohľadu budúcej voľby povolania/remesla a k oceneniu významu práce. Opísať svoje budúce povolanie/zamestnanie (pracovné činnosti). Zhodnotiť súlad/nesúlad svojich záľub so svojim budúcim povolaním/zamestnaním. Spoznávať a prezentovať svoje záľuby a úspechy v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.
Obsahový štandard		Poznávanie vlastných záľub a hodnôt. Záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech. Činnosti: Prezentácia záľub a úspechov v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.	Charakterizovanie vybraných povolaní podľa pracovných činností, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, predmetov a objektov. Učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce. Činnosti: Orientácia v pojmoch a procesoch sveta práce (pracovná činnosť, pracovné prostredie, a pod.).	Charakterizovanie vybraných povolaní, kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti, ako súčasť základnej zložky pre budúcu voľbu povolania. Činnosti: Oboznamovanie sa s hodnotami vzťahujúcimi sa k práci.

Komponent 3: PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVNOSŤ			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Porozumieť zadanej úlohe a pokynom učiteľa pre návrh jednoduchého produktu. Dodržiavať učiteľom zadané pokyny pre návrh jednoduchého produktu. Identifikovať, s pomocou učiteľa, pracovné nástroje, pomôcky a materiál, potrebné na výrobu jednoduchého produktu. Samostatne vyrobiť jednoduchý produkt v stanovenom termíne. Identifikovať základné ľudské potreby (potreby prežitia): jedlo, teplo,	Prezentovať v skupine vlastný návrh jednoduchého produktu. Pozorne vypočítať návrhy jednoduchého produktu ostatných členov skupín. S rešpektom dosiahnuť kompromisný návrh jednoduchého produktu so všetkými členmi skupín (neprimerane sa nepresadzovať, nezostávať v úzadí). Dohodnúť sa na kompromisnom návrhu jednoduchého produktu so všetkými členmi skupín. Identifikovať, s pomocou učiteľa, čas potrebný na výrobu jednoduchého produktu. Samostatne vyrobiť jednoduchý produkt v stanovenom termíne. Opísať jednoduchý produkt (kvalitu, vizuálne prevedenie, aké má časti, na čo slúži, akú má odolnosť a pod.). Porozumieť medzi fyzickou a duševnou	Jednoducho zreflektovať spoločnú prácu v skupine (pozitíva, negatíva, prístup a prínos svoj, aj ostatných členov skupiny). Navrhnuť zlepšenie svojej budúcej spolupráce v skupine. Na základe nápadu navrhnuť jednoduchý produkt. Byť motivovaný pre prácu na nápade a venovať mu primeranú pozornosť a úsilie. Opísať výrobu jednoduchého produktu (kedy, kde, ako dlho, kto mu pomáhal, čo k tomu potreboval, ako to prebiehalo, aké prekážky prekonal, aký úspech). Pochopiť význam práce pre človeka v základných ekonomických súvislostiach. Porozumieť mzde, ako odmene za vykonávanú prácu. Porozumieť mzde, ako základnému ekonomickému dôvodu, pre ktorý ľudia pracujú (slúžia na úhradu základných finančných nákladov).

		spánok, vzduch, svetlo, voda). Porozumieť ako šetrne, efektívne a bezpečne pracovať s materiálom, pomôckami a nástrojmi.	rozdielnou prácou. Posúdiť, ktoré základné ľudské potreby je možné naplniť zadarmo a za ktorých naplnenie treba zaplatiť. Identifikovať základné finančné náklady človeka (jedlo, oblečenie, nájom, hygiena a pod.). Šetrne, efektívne a bezpečne pracovať s materiálom, pomôckami a nástrojmi na zadanej úlohe. Podeliť sa pri práci na zadanej úlohe o materiál, pomôcky a nástroje.	Identifikovať ďalšie základné (ekonomické, spoločenské, osobné) dôvody, pre ktoré ľudia pracujú (mzda/dôchodok, uznanie, zmysel, aktivita, sebarealizácia, užitočnosť, rozvoj, kontakty, socializácia, časový režim, osobná identita, tvorba hodnôt). Podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvat' nimi a recyklovať ich. Identifikovať bytový a odpadový materiál. Využiť zbytkový a odpadový materiál pri práci na zadanej úlohe. Podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvat' nimi a recyklovať ich.
Obsahový štandard		Stanovenie cieľov a tvorba nápadu návrh a príprava nápadu, • spolupráca na spoločnom nápade,	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu • návrh a príprava nápadu, • spolupráca na spoločnom nápade,	Stanovenie cieľov a tvorba nápadu

		• ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa, • vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti • peniaze ako prostriedok na výmenu za tovary a služby. Činnosti: Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku.	• ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa, • vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti • recyklácia, zálohovanie, upcyklácia, šetrenie ako súčasť zodpovedného správania. Činnosti: Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyklácia a šetrenie.	• stanovenie si cieľov a kritérií úspechu potrebných pre proces prípravy a tvorby nápadu. Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti • mzda ako odmena za prácu, peniaze ako nositeľ hodnôt a prostriedok výmeny, • porozumieť vzťahu peniaze a mzda ako odmena za prácu, ktoré slúžia na uspokojovanie základných potrieb. Činnosti: Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyklácia a šetrenie.
--	--	--	--	---

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

Telesná a športová výchova

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Vyučovací predmet	Telesná a športová výchova
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznaním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 2. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne 3. ročník 66 hodín ročne - 2 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť *Zdravie a pohyb* vytvára u žiaka priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou a športovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Zlepšením prístupu k informáciám o zdraví a ich schopnosti efektívne ich využívať je zdravotná gramotnosť rozhodujúca pre posilnenie postavenia starostlivosti o svoje zdravie. Pod pohybovou gramotnosťou rozumieme zastrešujúci koncept, ktorý zachytáva vedomosti, zručnosti, porozumenie a hodnoty týkajúce sa prevzatia zodpovednosti za cieľavedomú pohybovú aktivitu a pohyb človeka v priebehu celého života, bez ohľadu na fyzické alebo psychologické obmedzenia. Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na ľudský organizmus.

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rozvíja autonómnu, sociálnu, emočnú, intelektuálnu ako i etickú stránku žiaka. Pri realizovaní obsahu vzdelávacej oblasti je dôležité rešpektovať individuálne dispozície a potreby žiakov v súlade so základnými princípmi inklúzie. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení svojej všeobecnej pohybovej výkonnosti a pohybovej gramotnosti, pri akceptovaní vlastných pohybových kompetencií a ich limitov. Aktivity vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb realizované prostredníctvom vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova, ako aj každodenné školské pohybové aktivity, kurzové formy výučby a výchovná činnosť v rámci školského klubu detí, sa realizujú v rámci konceptu aktívnej školy. Dôležitým poslaním vzdelávacej oblasti je vytváranie pozitívneho vzťahu žiakov k pravidelnej pohybovej a športovej činnosti, ako nevyhnutného základu aktívneho využívania voľného času. Jedným z hlavných cieľov vzdelávacej oblasti je pochopiť význam pohybu ako esenciálnej súčasti každodenného života a jeho kľúčový vplyv na duševné a telesné zdravie. Pohybovú aktivitu by mali žiaci vnímať ako primárnu možnosť trávenia voľného času a dôležitý a nenahraditeľný prostriedok sebarozvoja a budovania sebavedomia založeného na reálnych fyzických zážitkoch.

Pre začlenenie pohybovej aktivity do každodenného života je nevyhnutné rozvíjať pohybové schopnosti a osvojiť si pohybové zručnosti v rôznych oblastiach pohybových, tanečných, manipulačných a športových aktivít, ktoré následne budú vytvárať priestor pre rozvoj komplexnej pohybovej gramotnosti. Súčasne by žiaci mali mať predstavu o svojich vlastných pohybových kompetenciách, mali by v rámci telesnej a športovej výchovy dostať príležitosť spoznávať zákonitosti fungovania ľudského tela. Tie je možné odhaľovať pravidelným monitorovaním telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti, ktoré poskytnú žiakovi príležitosť získať informácie o vlastných pohybových možnostiach. Súčasťou vzdelávacej oblasti je aj získavanie základných vedomostí a zručností pre zvládanie situácií ohrozenia bezpečnosti, zdravia a života v rámci praktických účelových a sebaobránných cvičení.

Komponenty vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb vychádzajú z jej charakteristiky a jej cieľov. Základné komponenty sú :

- Zdravie a životný štýl
- Pohybové kompetencie
- Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť
- Šport a pohybová aktivita

- Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu.
2. Hodnotiť vplyvu pohybu na telesné a duševné zdravie.
3. Vnímať pohybovú aktivitu ako možnosť trávenia voľného času a prostriedok sebarozvoja.
4. Pomenovať význam diagnostiky ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti vo vzťahu ku zdraviu.
5. Mať rozvinuté pohybové schopnosti a osvojiť si pohybové zručnosti pohybovými a športovými aktivitami.
6. Mať vedomosti a zručnosti potrebné pre ochranu života a zdravia v krízových situáciách.

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby žiaci rozumeli význam pohybu pre svoje zdravie a vnímali pohyb ako každodennú súčasť svojho života. Žiaci by mali poznať a zlepšovať úroveň svojej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Očakáva sa, že v 1. cykle budú mať žiaci nadobudnuté základné pohybové zručnosti, ktoré budú predpokladom pre rozvoj pohybovej gramotnosti. Žiaci budú chápať význam fair-play v športe a budú sa snažiť dodržiavať dohodnuté pravidlá v realizovaných pohybových a športových hrách, ktoré podporia ich zmysel pre kolektívnosť a spolupatričnosť. Dôležitou súčasťou je i pochopenie ochrany svojho života a zdravia ako i života a zdravia iných ľudí vo svojom okolí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu.
2. Ovládať základné pohybové zručnosti.
3. Mať primerane rozvinuté všeobecné pohybové schopnosti.
4. Dodržiavať dohodnuté pravidlá pohybových a športových hier.
5. Oznamovať rozpoznanú ohrozujúcu situáciu.
6. Privolať a poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.

7. Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus ZDRAVIE A POHYB Telesná a športová výchova				
Komponent 1: ZDRAVIE A ŽIVOTNÝ ŠTÝL				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Vlastnými slovami vysvetliť, čo znamená byť zdravý (ako sa cítim, keď som zdravý). Vlastnými slovami vysvetliť, čo znamená byť chorý (ako sa cítim, keď som chorý). Identifikovať s pomocou učiteľa zdravé a nezdravé potraviny. Porozumieť významu dodržiavania základných hygienických pravidiel. Dodržiavať umývanie rúk po použití toalety, po príchode z exteriéru a pred jedlom. Identifikovať s pomocou učiteľa nesprávne držanie tela.	Jednoducho popísať ako sa stará o svoje zdravie (o hygienu tela, o pravidelný pohyb, aké nosí oblečenie, ako sa stravuje). Vybrať z určitej skupiny potravín 1 zdravú a 1 nezdravú potravinu. Vysvetliť, prečo je vhodné sa pred a po vykonaní pohybovej aktivity (potenie) prezliecť. Vysvetliť, prečo je vhodné sa po vykonaní pohybovej aktivity umyť alebo osprchovať. Predviesť správne aj nesprávne držanie tela podľa ukážky učiteľa.	Pochopiť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie. Identifikovať dôsledky nesprávneho stravovania, nedostatočného pohybu a nedostatočnej hygieny. Vysvetliť dôsledky nesprávneho stravovania, nedostatočného pohybu, nedostatočnej hygieny. Identifikovať aspoň tri zdraviu prospešné potraviny. Vymenovať 3 zdravé a 3 nezdravé potraviny. Opísať 3 zdravé potraviny a 3 nezdravé potraviny. Dodržiavať základné hygienické zásady pri vykonávaní pohybových aktivít. Nosiť na pohybovú aktivitu (TŠV) čisté a hygienické oblečenie. Dodržiavať základné hygienické pravidlá po cvičení.

		<i>Zopakovať cvičenie pre správne držanie tela podľa ukážky učiteľa.</i>	<i>Predviesť cvičenie pre správne držanie tela v správnej technike.</i>	<i>Rozlišovať správne a chybné držanie tela.</i> <i>Vysvetliť dôsledky dlhodobého nesprávneho držania tela (bolesti chrbta, bolesti končatín). Ukázať správne držanie tela v stoji a v sede. Predviesť aspoň dve cvičenia pre podporu správneho držania tela.</i>
Obsahový štandard		• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 1 zdraviu prospešnú potravinu), pohyb a odpočinok v dennom režime, • hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena cvičebných úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad, • organizácia cvičenia, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie	• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 2 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, • organizácia cvičenia, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 1 cvičenie).	• Zásady zdravého životného štýlu, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny (identifikovať 3 zdraviu prospešné potraviny), pohyb a odpočinok v dennom režime, • organizácia cvičenia, • pomoc pri cvičení, • zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, príčiny chybného držania tela, cvičenia pre správne držanie tela (predviesť aspoň 2 cvičenia).

		tela.		
--	--	-------	--	--

Komponent 2: TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONOSŤ				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Porozumieť významu testovania pohybovej výkonnosti.</i> <i>Zúčastniť sa testovania pohybovej výkonnosti.</i> <i>Jednoducho vysvetliť dôležitosť cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.</i> <i>Aktívne sa zúčastňovať cvičení pre dosiahnutie zlepšenia svojho výkonu.</i> <i>Porozumieť významu cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu.</i> <i>Zúčastniť sa jednej pohybovej hry na hodinách TŠV.</i>	<i>Porozumieť významu zlepšenia vlastnej telesnej zdatnosti.</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa fyziologické prejavy tela pri pohybovej aktivite (napr. potenie, dýchanie).</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa podstatu zmeny farby pokožky pri pohybe (sčervenanie).</i> <i>Porozumieť pravidlám základných pohybových hier.</i> <i>Vysvetliť pravidlá jednej pohybovej hry.</i>	<i>Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti</i> <i>Identifikovať s pomocou učiteľa vlastné individuálne dispozície pre dosiahnutie výkonu. Identifikovať s pomocou učiteľa význam zlepšenia vlastnej telesnej zdatnosti ako dôležitého zdravotného faktora. Dosiahnuť individuálne zlepšenie vlastnej telesnej zdatnosti.</i> <i>Vysvetliť význam pohybu, ktorý je potrebný pre rozvoj telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.</i> <i>Vymenovať 2 fyziologické prejavy tela pri pohybovej aktivite (napr. potenie, dýchanie). Identifikovať s pomocou učiteľa význam cvičenia pre zlepšenie svojho výkonu. Predviest' aspoň dve pohybové hry pre rozvoj pohybových schopností.</i> <i>Predviest' dve vybrané pohybové hry na základe vlastnej preferencie.</i>

Obsahov štandard	• Význam pravidelnosti cvičenia pri rozvíjaní pohybových schopností.	• Pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností (cvičenia, hry, súťaže, prekážkové dráhy).	Poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení, potenie, dýchanie, farba, pokožky, koordinácia pohybov, pohybové prostriedky pre rozvoj pohybových schopností - štafety.

Komponent 3: POHYBOVÉ KOMPETENCIE				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Zúčastniť sa poradových cvičení podľa pokynov. Reagovať na zmeny v priestore (rad, zástup, kruh). Zopakovať ukážku behu podľa ukážky učiteľa. Zopakovať ukážku skoku znožmo z miesta podľa ukážky učiteľa. Predviest' kolísku a kotúl' vpred s pomocou učiteľa. Predviest' ľah vznesmo a stojku na lopatkách. Zúčastniť sa jednoduchých úpolových cvičení podľa ukážky učiteľa (preťahovanie lanom, odporové cvičenia vo	Výkonať stoj, drep, kľak, sed, ľah podľa pokynov. Pomenovať základné poradové útvary a základné polohy tela. Zopakovať ukážku hodu loptičkou podľa ukážky učiteľa. V správnej technike predviest' skok znožmo z miesta. Predviest' kotúl' vpred v rôznych obmenách a väzbách. Vymenovať aspoň 2 úpolové športy (judo, karate, zápasenie, MMA). Predviest' správnu techniku	Správne pomenovať a vykonať základné polohy tela, jeho častí a reagovať na základné povelý. Pomenovať základné poradové útvary a základné polohy tela. Výkonať základné polohy tela a jeho častí v správnej technike. Využívať základnú techniku behu, skoku a hodu loptičkou Zopakovať ukážku skoku do diaľky podľa ukážky učiteľa. Poznať rozdiel medzi rýchlym a vytrvalostným behom. Rozlíšiť rýchly a vytrvalostný beh. V

	dvojiciach). Poznať správnu techniku hádzania a chytania vo dvojici na mieste (rôzne techniky) podľa ukážky učiteľa. Rytmicky správne imitovať pohyb tela podľa ukážky učiteľa. Zopakovať vybrané základné plavecké zručnosti (ponáranie, splývanie, dýchanie, atď) podľa ukážky. Predviesť ukážku vybraných základných plaveckých zručností (ponáranie, splývanie, dýchanie, atď). Bezpečne sa pohybovať vo vodnom a športovom prostredí. Predviesť techniku jedného plaveckého spôsobu alebo sezónneho športu. Identifikovať výbavu potrebnú na turistiku v rôznom teréne.	hádzania a chytania vo dvojici na mieste (rôzne techniky). Predviesť manipuláciu s vybraným náčiním (švihadlo, stuha). Rytmicky správne zladit' pohyb tela s hudobným rytmom. Predviesť ukážku bicyklovania, kolobežkovania, prípadne iného sezónneho športu. Rozlíšiť výbavu potrebnú na turistiku v rôznom teréne. Opísať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne. Zvládnuť turistiku v ľahšom kopcovitom teréne (poldeň). Dodržiavať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.	správnej technike predviesť skok do diaľky. Využívať základné gymnastické cvičenia v rôznych obmenách Predviesť cvičenie na náradí (lavička, rebrina, mostík) podľa pokynov učiteľa. Predviesť kotúl' vpred, kotúl' vzad v rôznych obmenách a väzbách. Predviesť jednoduchú gymnastickú zostavu s využitím kotúl'ov, stojky na lopatkách a váhy predklonmo. Ukázať aspoň dve úpolové cvičenia Vo dvojici predviesť ukážku dvoch úpolových cvičení. Poznať úpolové športy (judo, karate, zápasenie, MMA). Využívať základnú techniku manipulácie s náčiním a uplatniť ju v pohybovej alebo športovej hre Zopakovať manipuláciu s vybraným náčiním (švihadlo, stuha) podľa ukážky učiteľa. Využiť manipuláciu s náčiním vo vybranej pohybovej hre
--	--	--	--

		<i>Poznať bezpečnostné pravidlá pohybu v rôznom teréne.</i> <i>Zvládnuť turistiku v ľahšom rovinatom teréne (poldeň).</i>		<i>(hádzanie, chytanie, streľba). Využiť manipuláciu s náčiním vo vybranej športovej hre (vedenie lopty, streľba). Zladiť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou</i> <i>Tanečnými prvkami improvizovať na hudobný motív.</i> <i>Uplatňovať základné zručnosti pri realizácii sezónnych pohybových aktivít Predviesť ukážku bicyklovania, kolobežkovania, skateboarding, prípadne iného sezónneho športu.</i> <i>Bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a teréne a v rôznych prírodných podmienkach</i> <i>Zvládnuť turistiku v stredne náročnom kopcovitom teréne (celý deň).</i>
Obsahový štandard		• Základné postoje, obraty – rad, zástup, kruh, polkruh, jednotliviec, dvojica, trojica, na značky, čiara, priestor, ihrisko, poradové cvičenia a hry ako prostriedky účelnej	• Rytmické cvičenia spojené s vytlieskaním, vydupávaním, hrou na tele, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky a poskoky, • cvičenia a hry zamerané na	• Úpolové cvičenia a hry (preťahy, pretlaky a odpory), • manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami (krátka tyč, lano a pod.), lezecké a

		organizácie činností v priestore, • lokomočné zručnosti – beh rýchly, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, • gymnastika –gymnastické cvičenia (základné polohy a postoje, cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho ako prevaly, obraty a kotúle, stojka na lopatkách), cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, mostík, trampolína), • chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, • cvičenia a hry zamerané na osvojenie si iných základných sezónnych zručností.	osvojenie si základných zručností z korčuľovania na ľade. • manipulačné zručnosti – pohybové hry a cvičenia zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami (lopta, stuha, obruč, , švihadlo, a pod.), lezecké a prekážkové dráhy, • lokomočné zručnosti - beh akceleračný, štarty z rôznych polôh, beh so zmenami smeru, hod loptičkou, skok do diaľky znožmo z miesta, • gymnastika –gymnastické cvičenia.	prekážkové dráhy, • lokomočné zručnosti - bežecká abeceda, beh vytrvalostný, hod plnou loptou, • gymnastika –gymnastické cvičenia.
--	--	---	--	--

Komponent 4: ŠPORT A POHYBOVÁ AKTIVITA				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard		Poznať základné pravidlá vybraných športových hier. Spolupracovať v tíme pri hre športových hier. Poznať pravidlá fair play (pocitivej hry). Poznať pojem olympiáda. Vysvetliť pojem olympiáda.	Dodržiavať základné pravidlá vybraných športových hier (po upozornení učiteľom). Identifikovať, ak niekto nedodržiava pravidlá športových hier. Rešpektovať súperov pri hre športových hier. Vysvetliť dôležitosť dodržiavania pravidiel fair play. Dodržiavať pravidlá fair play. Poznať olympijské symboly (znak, hymna, oheň, farby, heslo). Vymenovať aspoň jeden olympijský symbol. Identifikovať najznámejších slovenských olympionikov.	Rešpektovať dohodnuté pravidlá v hre a športovej činnosti Chápať výhru a prehru pri hre športových hier. Priať výhru a prehru pri hre športových hier. Uplatňovať zásady fair – play pri hre a športových činnostiach Identifikovať dôsledky a sankcie nedodržiavania pravidiel fair play. Vysvetliť dôsledky a sankcie v prípade nedodržania pravidiel fair play. Identifikovať základné olympijské symboly, olympijské motto, pojem olympiáda a minimálne troch slovenských športovcov – olympionikov Vymenovať aspoň troch slovenských olympionikov. Vlastnými slovami vyjadriť olympijské motto. Vedieť kedy a kde sa koná najbližšia olympiáda.

Obsahový štandard	• Základné pravidlá realizovaných hier a športových činností (priebeh, bezpečnosť, výber športového náčinia v súlade s určeným účelom.	• Význam a základy fair-play (športová etika), kooperácia a špecifiká komunikácie v pohybových a športových činnostiach.	• Základy olympizmu – symboly, motto a základné pojmy, slovenský olympizmus.

Komponent 5: OCHRANA A BEZPEČNOSŤ ŽIVOTA A ZDRAVIA OBYVATEĽSTVA						
Výkonový štandard	1.ročník		2.ročník		3.ročník	
	Identifikovať základné život ohrozujúce stavy. Pozorovať ukážky poskytovania prvej pomoci pri základných život ohrozujúcich stavoch.		Vlastnými slovami pomenovať život ohrozujúce stavy. Poznať základné postupy poskytovania prvej pomoci.		Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	
	Identifikovať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva.		Opísať jeden veku primeraný postup poskytnutia prvej pomoci. Identifikovať dôvody použitia tiesňovej linky 112.		Predviesť jeden veku primeraný postup poskytnutia prvej pomoci v skupine.	
	Vlastnými slovami opísať dve situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva.		Identifikovať dôvody použitia ďalších tiesňových liniek (158, 155, 150).		Rozpoznať a oznámiť situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život obyvateľstva	
	Poznať tiesňovú linku 112 (zjednotené celoeurópske tiesňové telefónne číslo).		Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.		Vlastnými slovami opísať 1 dôvod na použitie vybratej tiesňovej linky.	
	Poznať ďalšie tiesňové linky (158, 155, 150).		Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov.		Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov	
			Identifikovať osoby, na ktoré je potrebné		Zúčastniť sa cvičenia pravidiel cestnej premávky na dopravnom ihrisku.	
					Dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre	

	Poznať základné pravidlá cestnej premávky. Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre chodcov. Identifikovať osoby v škole, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v škole. Vymenovať osoby v škole, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v škole. Poznať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).	sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v mimoškolskom prostredí. Vymenovať osoby, na ktoré je potrebné sa obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života v mimoškolskom prostredí. Opísať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).	cyklistov. Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života Uviesť príklady ohrozenia zdravia alebo života v školskom alebo v mimoškolskom prostredí, v ktorých je potrebné použiť číslo zjednotenej tiesňovej linky (112) .
Obsahový štandard	- Kolektívne aktivity (organizované prechádzky v okolí školy, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), - význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, - prvá pomoc pri drobných poraneniach (odrenina, uštipnutie hmyzom).	- Kolektívne aktivity (organizované prechádzky v rámci mesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), - význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, poznanie svojich schopností, - simulácia ohrozujúcej situácie v	- Kolektívne aktivity (organizované prechádzky na určené miesta, účelové hry s cieľom poukázať na dôležitosť spolupatričnosti a kolektívnosti), - význam vzťahov s inými ľuďmi vrátane rodičov, rovesníkov, spolupráca v skupine, sebaochrana, rešpekt, sebaúcta, - základné pravidlá cestnej premávky, - simulácia ohrozujúcej situácie v prostredí triedy a nácvik privolania

		prostredí triedy a nácvik privolania pomoci (požiar), - základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách(povodeň), - prvá pomoc pri drobných poraneniach (uštipnutie hadom).	pomoci (autonehoda), - základné poznatky súvisiace s ochranou života a zdravia v mimoriadnych situáciách (zemetrasenie), - prvá pomoc pri drobných poraneniach (úpal, popálenina).
--	--	--	---

Didaktické hry

Ročník	Obsah	Cieľ	Časová dotácia
1.	Aktívne cvičiť pre dosiahnutie zlepšenia svojho výkonu.	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín

	Roztriediť zdravé a nezdravé potraviny.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Poznať jednotlivé profesie záchranných zložiek (hasiči, policajti, záchranári).	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre chodcov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri drobných poraneniach (odrenina, uštipnutie hmyzom).	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	
2.	Prekážková dráha v prírode	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Jednoducho popísať ako sa stará o svoje zdravie (o hygienu tela, o pravidelný pohyb, aké nosí oblečenie, ako sa stravuje). Vybrať z určitej skupiny potravín 1 zdravú a 1 nezdravú potravinu.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	
	Poznať tiesňovú linku 112 (zjednotené celoeurópske tiesňové telefónne číslo) a ďalšie tiesňové linky (158, 155, 150).	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Vymenovať aspoň 2 pravidlá cestnej premávky pre cyklistov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri drobných poraneniach (o uštipnutie hadom).	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	
3.	Štafetový beh	Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu	5 hodín
	Vymenovať 3 zdravé a 3 nezdravé potraviny.	Identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu	

	Opísať 3 zdravé potraviny a 3 nezdravé potraviny.		
	Vlastnými slovami opísať 1 dôvod na použitie vybratej tiesňovej linky.	Identifikovať osoby, na ktoré by sa mali obrátiť v prípade ohrozenia zdravia alebo života	
	Poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.	Dodržiavať pravidlá cestnej premávky	
	Poskytnúť prvú pomoc pri zlomenine.	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni	

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

Ranné kruhy

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Vyučovací predmet	Ranné kruhy
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznaním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne 2. ročník 33 hodín ročne 3. ročník 33 hodín ročne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Dlhodobým cieľom ranných kruhov v celku Ranné kruhy na úvod školského roka je vybudovať základ zdravých a pozitívnych vzťahov v triede medzi žiakmi/žiačkami navzájom, ale zároveň aj medzi nimi a učiteľom/učiteľkou. Cieľom každého z Ranných kruhov v tomto celku je, aby žiaci a žiačky poznali mená všetkých spolu žiakov a spolužiačok a vedeli o nich uviesť aspoň jeden fakt, ktorý ich zaujal

Komponenty:

1. Svet emócií (emocionálne zručnosti)
2. Žijeme spolu (sociálne zručnosti)
3. Verím si a zlepšujem sa (sebarozvojové zručnosti)
4. Zdvorilosť ako znak úcty
5. Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite

Legenda k prierezovým gramotnostiam:

Čitateľská a vizuálna gramotnosť

Digitálna gramotnosť

Finančná gramotnosť

Občianska gramotnosť (občianska ♀, mediálna , interkultúrna) Environmentálna gramotnosť

Sociálna a emocionálna gramotnosť

MKP- Metakognitívne poznanie MKR- Metakognitívna regulácia MV – morálne vedomie

TPP- túžba po poznaní S- statočnosť

O- odolnosť

ÚKD- úcta k druhým SP- spravodlivosť

L- líderstvo

Výkonový standard				
1.ročník	2.ročník	Téma	3.ročník	Téma
-pomenovať pravidlá ranných kruhov/triednych komunít. - poznať pravidlá triedy na daný školský rok - vedieť slovami vyjadriť pocity, ktoré momentálne prežíva - pomenovať slovami pocity, ktoré cíti postava v príbehu - rozpoznať pocity strachu, radosti, smútku, hnevu a pokoja v príbehu popísať pocity, ktoré zažíva počas dňa - pomenovať príklady láskavého a neláskavého správania -vysvetliť, prečo je dôležité aktívne počúvať iných -vyjadriť názor na jednoduchý problém - pomenovať, čo má	-pomenovať pravidlá ranných kruhov/triednych komunít. - participovať na vytvorení spoločnej triednej dohody pre daný školský rok. - rozoznať, kedy postava v príbehu prežíva radosť. - pomenovať situácie, kedy cíti radosť a vysvetliť, prečo ju cítil. - rozoznať, kedy postava v príbehu prežíva hnev. - pomenovať situácie, kedy cíti hnev a vysvetliť, prečo ho cítil. - rozoznať, kedy postava v príbehu prežíva smútok. - pomenovať situácie, kedy cíti smútok a vysvetliť, prečo ho cítil. - rozoznať, kedy postava v príbehu prežíva strach. - pomenovať situácie, kedy cíti strach a vysvetliť, prečo ho cítil. - rozoznať, kedy postava v príbehu prežíva pokoj. - pomenovať situácie, kedy cíti pokoj a vysvetliť, prečo ho cítil. - popísať, ako sa jeho emócie menia počas dňa. - popísať spôsoby zvládania emócií s nízkou a		-pomenovať pravidlá ranných kruhov/triednych komunít. - participovať na vytvorení spoločnej triednej dohody pre daný školský rok. - rozoznať, či v danom momente prežíva radosť. - pomenovať spôsoby, ktorými môže podporiť svoj pocit radosti. - rozoznať, či v danom momente prežíva hnev. - pomenovať bezpečné spôsoby vyjadrenia a zvládania hnevu. - rozoznať, či v danom momente prežíva smútok. - pomenovať bezpečné spôsoby vyjadrenia a zvládania smútku. - rozoznať, či v danom momente prežíva strach. - pomenovať bezpečné spôsoby vyjadrenia a zvládania strachu. - rozoznať, či v danom momente prežíva pokoj. - pomenovať spôsoby, ktorými môže podporiť svoj pocit pokoja. - pomenovať situácie, kedy sa v minulosti správal láskavo a kedy neláskavo. - pomenovať svoje silné stránky. - neverbálnou komunikáciou vyjadriť emóciu.	

spoločné i odlišné so svojimi spolužiakmi. - pomenovať zdroje pomoci ak zažije problém - pomenovať chybu, ktorá je prirodzenou súčasťou učenia sa - vymenovať činnosti alebo zručnosti, ktoré neovládal, ale dokázal sa ich naučiť - používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu , - vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni , - pomenovať práva dieťaťa -dokáže rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržia alebo porušujú v jeho prostredí -dokáže hovoriť o pekných veciach v rodine, -vie pomenovať rodinné vzťahy	vysokou energiou. - prejavíť láskavosť k sebe. - pomenovať príklady láskavého a neláskavého správania. - na základe aktívneho počúvania vypracovať jednoduchú úlohu. - vysvetliť, prečo je dôležité aktívne počúvať iných. - vyjadriť svoj názor na jednoduchý problém. - pomenovať prekážky v komunikácii. - pomenovať, aké sú výhody rozmanitosti v triede. - pomenovať, čo má spoločné i odlišné so svojimi spolužiakmi. - rešpektujúco odmietnuť požiadavku iných. - pomenovať zdroje pomoci ak zažije alebo je svedkom šikany. □ - vysvetliť, ako chyba pomáha pri učení sa. - rozoznať medzi chybami z nedbanlivosti a chybami, ktoré sú prirodzenou súčasťou učenia sa. - demonštrovať sebakontrolu počas krátkej hry. - demonštrovať sebakontrolu v krátkych časových úsekoch počas dlhšej spoločnej hry. - vymenovať činnosti alebo zručnosti, ktoré neovládal, ale dokázal sa ich naučiť alebo sa v nich zlepšiť.	- vysvetliť dôležitosť neverbálnej komunikácie pri aktívnom počúvaní. - pomenovať, prečo je výhodné pracovať v rozmanitom tíme. - vysvetliť, aké odlišnosti a spoločné znaky majú ľudia s rôznou farbou pleti. - v príbehu identifikovať možné spôsoby pomoci tomu, kto je šikanovaný. ●● - identifikovať rôzne prejavy šikany. - na základe vlastného zážitku vysvetliť, čo pre neho znamená spolupráca. - vysvetliť, prečo je dôležité vedieť spolupracovať - identifikovať násilné a nenásilné riešenie konfliktu - vysvetliť, prečo je dôležité riešiť konflikty nenásilným spôsobom. - vysvetliť, ako sa cíti, keď urobí chybu - vysvetliť, ako robenie chýb pomáha jeho učeniu sa. - počas krátkej hry si premyslieť dôsledky svojho konania. - pomenovať alternatívne reakcie k impulzívnym reakciám. - na modelovej situácii identifikovať, či ide o “nastavenie na rast”, alebo “fixné nastavenie”. - vymenovať príklady činností, vedomostí a zručností, ktoré neovládali ale dokázali sa ich naučiť alebo sa zlepšiť. - používať elementárne pravidlá slušnej
---	--	---

- používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu -vypočúť si myšlienky a názory druhých	- vysvetliť, prečo je vytrvalosť dôležitá. - používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu , -vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni , - vymenovať práva dieťaťa a zásady vzájomného spolužitia -dokáže vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré sú hendikepované - vie uviesť po 3 príklady toho, čo je detské právo, povinnosť, zodpovednosť. -dokáže hovoriť o pekných veciach v rodine, dobro prenáša do detského kolektívu -vie vysvetliť 3 pravidlá vo vlastnej rodine -používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu - vypočúť si myšlienky a názory druhých	- komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu , -vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni , -vysvetliť, prečo je dôležité vedieť a poznať - a aplikovať práva dieťaťa a zásady vzájomného spolužitia -dokáže vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré sú hendikepované -vie uviesť po 3 príklady toho, čo je detské právo, povinnosť, zodpovednosť -dokáže sa zapojiť do aktivity, ktorá podporuje solidaritu, -dokáže uviesť príklad úctivej komunikácie v rodine -používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu -vypočúť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania - dokáže naplánovať si konkrétnu pomoc pre členov rodiny
---	---	---

Obsahový štandard

1. komponent: Svet emócií (emocionálne zručnosti)

MKP - dokáže sa riadiť stratégiami na vykonávanie jednoduchých úloh pod vedením učiteľa (napr. počúvanie, dodržiavanie pokynov, požiadanie o pomoc).

MKR - dokáže dodržiavať jednoduchý plán alebo postupnosť pri riešení úlohy (napr. pokyny krok za krokom).

MV - identifikovať a pomenovať vybrané morálne emócie - radosť, hrdosť, súcit, smútok, odpor, hnev, hanba. S pomocou nabádania učiteľa sústrediť sa určený čas.

SP - rozlišovať dobré a zlé konanie v známych kontextoch a chápať, že je potrebné zaobchádzať s druhými tak, ako chceme, aby sa druhí správali k nám.

S - hovoriť pravdu a priznať sa, ak urobil niečo zlé.

1.ročník	Téma	2.ročník	Téma	3.ročník	Téma
-pravidlá, ranný kruh, triedna komunita -triedna dohoda - radosť, hnev, smútok, strach, pokoj -zmena emócií počas dňa, rôznorodosť emócií - zvládanie emócií	Úvod do emócií Triedna dohoda Radosť Radosť Hnev Hnev Smútok Smútok Strach Strach Pokoj Pokoj Plynutie emócií	-pravidlá, ranný kruh, triedna komunita -triedna dohoda -radosť, prejavy radosti, prežívanie radosti, príjemné emócie -hnev, prejavy hnevu, prežívanie hnevu, nepříjemné emócie -smútok, prejavy smútku, prežívanie smútku, nepříjemné emócie	Úvod do emócií Triedna dohoda Radosť Radosť Hnev Smútok Smútok Strach Pokoj Plynutie emócií Plynutie emócií	-pravidlá, ranný kruh, triedna komunita -triedna dohoda, moje očakávania a potreby -radosť, rozoznávanie pocitu radosti vo vlastnom tele, prežívanie radosti -podpora radosti, čo mi pomáha/čo potrebujem?, rôzne techniky podpory pocitu radosti (napr. čas strávený s ľuďmi, ktorých mám rád/kamarátmi, oblíbená činnosť, hra a pod.) -hnev, rozoznávanie pocitu hnevu vo vlastnom tele, prežívanie hnevu -bezpečné zvládanie hnevu, čo mi pomáha/čo potrebujem?, rôzne techniky bezpečného zvládania hnevu (napr. dýchacie cvičenia, čas osamote, sprítomňovacie cvičenia, šport a	Úvod do emócií Triedna dohoda Radosť Radosť Hnev Hnev Smútok Smútok Strach Strach Pokoj Pokoj

-kľúčová otázka: čo mi pomáha a kto mi pomôže?	Plynutie emócií	-strach, prejavy strachu, prežívanie strachu, neprijemné emócie -pokoj, prejavy pokoja, prežívanie pokoja, príjemné emócie -zmena emócií počas dňa, rôznorodosť emócií -silné emócie, slabé emócie, zvládanie emócií, -kľúčové otázky: čo potrebujem/čo by mi pomohlo?	pod.) -smútok, rozoznávanie pocitu smútku vo vlastnom tele, prežívanie smútku -bezpečné zvládanie smútku, čo mi pomáha/čo potrebujem?, rôzne techniky bezpečného zvládania smútku (napr. spolubytie s najbližšími ľuďmi, čas osamote, sprítomňovacie cvičenia, umelecké aktivity ako maľovanie, hra na hudobný nástroj a pod.) -strach, rozoznávanie pocitu strachu vo vlastnom tele, prežívanie smútku -bezpečné zvládanie smútku, čo mi pomáha/čo potrebujem?, rôzne techniky bezpečného zvládania strachu (napr. dýchacie cvičenia, vypytanie si pomoci, sprítomňovacie cvičenia, prítomnosť blízkych ľudí a pod.) -pokoj, rozoznávanie pocitu pokoja vo vlastnom tele, prežívanie pokoja -podpora pokoja, čo mi pomáha/čo potrebujem?, rôzne techniky podpory pocitu pokoja (napr. obľúbená činnosť, hra, aktivita, relaxačné a sprítomňovacie cvičenia, umelecké aktivity a pod.)	
---	------------------------	---	---	--

2. komponent: Žijeme spolu (sociálne zručnosti)

MKP – dokáže identifikovať úlohy, ktoré považuje za ľahké vs. náročné. Dokáže sa riadiť stratégiami na vykonávanie jednoduchých úloh pod vedením učiteľa (napr. počúvanie, dodržiavanie pokynov, požiadanie o pomoc).

MKR - na základnej úrovni a za pomoci pedagóga regulovať svoje správanie a myslenie v prospech riešenia zadanej úlohy.

S - chápať, že je dôležité postaviť sa za seba a za druhých (napr. pri ochrane slabších) a vie, kde pri tom vyhľadať pomoc. Hovoriť pravdu a priznať sa, ak urobil niečo zlé.

ÚKD - identifikovať dobré vlastnosti druhých a vyjadrovať im uznanie.

TPP - uvedomovať si a rešpektovať to, že iní môžu mať na rovnakú vec odlišné názory ako on.

-láskavé správanie, slušné správanie, neláskavé správanie -aktívne počúvanie, komunikácia -názor, vlastný názor -verbálna a neverbálna komunikácia -rozmanitosť v kolektíve - šikana, svedok šikany □	Láskavosť Láskavosť Aktívne počúvanie Aktívne počúvanie Komunikácia Komunikácia Rozmanitosť Rozmanitosť Šikana Šikana	-láskavosť, sebaláskavosť -láskavé správanie, slušné správanie, neláskavé správanie -aktívne počúvanie, komunikáci a, rešpekt v komunikáci i -názor, vlastný názor -verbálna a neverbálna komunikácia, prekážky v komunikácii -rozmanitosť,	Láskavosť Láskavosť Aktívne počúvanie Aktívne počúvanie Komunikácia Komunikácia Rozmanitosť Rozmanitosť Šikana Šikana	-láskavé a neláskavé správanie, prerозprávanie príkladov z vlastného života -silné stránky, jedinečnosť a výnimočnosť, čo si na sebe vážim/cením -neverbálna komunikácia, mimika (čelo, obočie, ústa a pod. pri rôznych emóciách), gestá (ruky, postoj tela a pod. pri rôznych emóciách). -neverbálna komunikácia, dôležitosť neverbálnej komunikácie, príklady dôležitosti neverbálnej komunikácie vo vzťahu s druhými -rozmanitosť, čo máme spoločné a odlišné?, výhody rozmanitosti pri spolupráci (napr. rôznorodosť názorov, zručností a pod.) -farba pleti, rozmanitosť, čo máme spoločné a odlišné? -šikana, ten, kto šikanuje, šikanovaný, svedok	Láskavosť Aktívne počúvanie Aktívne počúvanie Komunikácia Komunikácia Rozmanitosť Rozmanitosť Šikana Šikana Spolupráca Spolupráca Riešenie konfliktov Riešenie konfliktov
--	--	---	--	---	---

		jedinečnosť, prínosy rozmanitosti v kolektíve -spoločné a odlišné znaky medzi členmi kolektívu -šikana, nesúhlas, odmietnutie, rešpekt, pomoc a podpora, svedok šikany ☐	šikany, pomoc, požiadanie o pomoc -šikana, prejavy a znaky šikany, kyberšikana ☐ -spolupráca, tímová práca, výhody a nevýhody tímovej práce -spolupráca, výhody spolupráce, význam spolupráce v rôznych situáciách -riešenie konfliktov, znaky násilného riešenia konfliktov, znaky nenásilného riešenia konfliktov -spôsoby nenásilného riešenia konfliktov, dopady nenásilného riešenia konfliktov v rôznych situáciách	
--	--	--	--	--

3. komponent: Verím si a zlepšujem sa (sebarozvojové zručnosti)

MKP – dokáže identifikovať úlohy, ktoré považuje za ľahké vs. náročné. Dokáže sa riadiť stratégiami na vykonávanie jednoduchých úloh pod vedením učiteľa (napr. počúvanie, dodržiavanie pokynov, požiadanie o pomoc).

MKR – dokáže určiť, čo sa z úlohy naučili, a diskutovať o oblastiach, v ktorých sa môžu zlepšiť.

O - dokončiť prácu, ktorú začal; nevzdávať sa pri prvom neúspechu. Pomenovať ťažkosti v úlohách, ktoré si od neho vyžadujú úsilie, vytrvalosť, stálosť a požiadať o pomoc. Pomenovať na sebe charakterovú vlastnosť, ktorú by chcel zlepšiť a pokúša sa o to.

S - na vyzvanie učiteľa vysloviť svoj názor pred skupinou.

SP - uvedomovať si, že činy a rozhodnutia môžu mať pozitívne alebo negatívne dôsledky voči sebe, ale aj voči druhým. S druhými hrať čestne a férov, dodržiavať stanovené pravidlá a pri zavinení sa ospravedlniť.

TPP - klásť objasňujúce a bádajúce otázky bez zahanbenia, ak niečo nevie; na podnet od učiteľa si priznať chybu. Vytrvať pri riešení primerane zložitých intelektuálnych problémov, nevzdávať sa po prvom neúspechu.

- chyba - sebakontrola - -vytrvalosť, pokrok v učení	Práca s chybou Práca s chybou Sebakontrola Sebakontrola Vytrvalosť Vytrvalosť	-chyba, učenie sa, prínos chyby -chyba z nedbanlivosti, chyba ako zlepšovanie sa -sebakontrola, ovládanie sa, - techniky sebakontroly -vytrvalosť, vlastný pokrok, úspech, učenie sa	Práca s chybou Práca s chybou Sebakontrola Sebakontrola Vytrvalosť Vytrvalosť	-chyba, emócie prežívané pri chybe alebo zlyhaní -chyba, učenie sa, prínos chyby v učení a nadobúdanie zručností -sebakontrola, ovládanie sa, identifikácia dôsledkov svojho konania -sebakontrola, ovládanie sa, postup pre ovládanie impulzívnych reakcií -nastavenie na rast, fixné nastavenie -zlepšenie, úspech, vlastný pokrok, príklady vlastného zlepšenia	Práca s chybou Práca s chybou Sebakontrola Sebakontrola Nastavenie na rast Nastavenie na rast
---	--	---	--	---	--

4. komponent: Každý má svoje práva

MKP – dokáže identifikovať úlohy, ktoré považuje za ľahké vs. náročné.

MKR - dokáže identifikovať a používať základné nástroje na organizovanie informácií (napr. triedenie predmetov alebo myšlienok).

S - chápať, že je dôležité postaviť sa za seba a za druhých (napr. pri ochrane slabších) a vie, kde pri tom vyhľadať pomoc. Hovoriť pravdu a priznať sa, ak urobil niečo zlé.

SP - s druhými hrať čestne a férovo, dodržiavať stanovené pravidlá a pri zavinení sa ospravedlniť.

L - chápať, že s vplyvom a mocou prichádza zodpovednosť. Rozhodovať sa po zvážení informácií, hodnôt, cieľov a úmyslov.

ÚKD - poznať a zaujať základné roly v kooperatívnych úlohách.

-práva dieťaťa - seberovnosť - starostlivosť -ústretoivosť voči hendikepovaným - ochrana detí □	Práva dieťaťa	-práva dieťaťa a ľudské práva - seberovnosť - dôstojnosť a sloboda - starostlivosť -ústretoivosť voči hendikepovaným, solidarita a prijatie	Práva dieťaťa	-práva dieťaťa a ľudské práva -detská práca - povinnosti detí vyplývajúce z ich práv -solidarita a prijatie	Práva a povinnosti Solidarita a odlišnosť
--	------------------	--	------------------	--	--

		odlišnosti - ochrana detí		odlišnosti	
--	--	------------------------------	--	------------	--

5. komponent: Zdvorilosť ako znak úcty

MKP – dokáže sa riadiť stratégiami na vykonávanie jednoduchých úloh pod vedením učiteľa (napr. počúvanie, dodržiavanie pokynov, požiadanie o pomoc).

MKR - na základnej úrovni a za pomoci pedagóga regulovať svoje správanie a myslenie v prospech riešenia zadanej úlohy.

L - reflektovať dobré príklady druhých a snažiť sa byť vzorom pre druhých.

ÚKD - identifikovať dobré vlastnosti druhých a vyjadrovať im uznanie. Prejavovať starostlivosť o svojich blízkych a kamarátov.

-slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, súhlas a nesúhlas, počúvanie.	Zdvorilosť	-slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok ● ➡, súhlas a nesúhlas, aktívne počúvanie.	Zdvorilosť	-slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, aktívne počúvanie. ➡ ●	Zdvorilosť
--	------------	---	------------	---	------------

6. komponent: Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite

MKP – dokáže v súvislosti s učebnými činnosťami, ako aj osobnými preferenciami pomenovať svoje záľuby a záujmy a hovoriť o nich, ako aj popísať to, čo ho nezaujíma.

MKR - dokáže identifikovať a používať základné nástroje na organizovanie informácií (napr. triedenie predmetov alebo myšlienok).

O - pomenovať ťažkosti v úlohách, ktoré si od neho vyžadujú úsilie, vytrvalosť, stálosť a požiadať o pomoc.

S - chápať, že je dôležité postaviť sa za seba a za druhých (napr. pri ochrane slabších) a vie, kde pri tom vyhľadať pomoc.

ÚKD - identifikovať dobré vlastnosti druhých a vyjadrovať im uznanie. Prejavovať starostlivosť o svojich blízkych a kamarátov. Poznať a zaujať základné roly v kooperatívnych úlohách.

-domov, rodina, príbuzní a blízki, ●komunita. ●	Rodina	-domov, rodina, príbuzní a blízki, komunita, inšpiratívni ľudia. ●	Rodina	-domov, rodina, príbuzní a blízki, komunita, inšpiratívni ľudia. ●	Rodina
---	--------	--	--------	--	--------

Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra

Hudobná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	Hudobná výchova
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. .ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vyučovacie predmety **výtvarná výchova** a **hudobná výchova** predstavujú základné piliere vzdelávacej oblasti *Umenie a kultúra*, prostredníctvom ktorých žiaci spoznávajú svet cez rozličné formy umeleckého vyjadrovania. Umenie sa tu stáva prostriedkom poznávania, komunikácie, osobného prežívania a tvorivej interpretácie reality. Obe disciplíny prispievajú k formovaniu osobnosti žiaka v jej kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej dimenzii, pričom rozvíjajú schopnosť vnímať, cítiť, myslieť a konať v tvorivých súvislostiach.

Vzdelávanie vo výtvarnej a hudobnej výchove je založené na **činnostnom a zážitkovom učení**, ktoré prepája poznávanie, tvorbu a reflexiu. Prostredníctvom rozmanitých umeleckých aktivít žiaci experimentujú, objavujú, tvoria a interpretujú, pričom sa učia vnímať umenie ako univerzálny jazyk, prostredníctvom ktorého možno vyjadriť vnútorné prežívanie i postoje k svetu. Výtvarná aj hudobná tvorba poskytujú priestor pre sebaujedenie, spoluprácu a

zdieľanie zážitku, čím napomáhajú rozvoju emocionálnej inteligencie, empatie a hodnotových orientácií.

Spoločným cieľom oboch predmetov je rozvíjať **umeleckú gramotnosť** – schopnosť vnímať, chápať, interpretovať a tvoriť umelecké a kultúrne prejavy s porozumením ich významu a funkcie. Umelecká gramotnosť podporuje schopnosť reflexie, tvorivého myslenia, estetického vnímania a komunikácie prostredníctvom špecifických jazykov jednotlivých umení. Obe disciplíny rozvíjajú tiež prierezové gramotnosti, ako sú sociálna a emocionálna, digitálna a AI, občianska a prispievajú k formovaniu kultúrnej identity žiakov.

Prepojenie výtvarnej a hudobnej výchovy umožňuje žiakom rozvíjať **zmyslovú citlivosť, predstavivosť a symbolické myslenie**. Tým sa vytvára priestor pre integrované umelecké učenie, ktoré spája rôzne formy vnímania, interpretácie a vyjadrovania, ako aj pre pochopenie vzájomných väzieb medzi umením, kultúrou, technológiou a každodenným životom. Umenie sa stáva nielen predmetom poznania, ale aj prostriedkom formovania osobnostného a kultúrneho vedomia.

V 1. cykle sa umelecká gramotnosť rozvíja prostredníctvom spontánnych a intuitívnych reakcií žiakov na rôzne umelecké podnety. Učenie prebieha cez hru, experimentovanie a objavovanie základných zákonitostí umeleckého vyjadrovania. Žiaci sa učia vnímať zvuky, farby, tvary, rytmus, pohyb a priestor, spájajú ich s vlastnými pocitmi, skúsenosťami a predstavami. Výtvarné a hudobné aktivity vedú k rozvoju senzibility, fantázie, elementárnej motorickej zručnosti a radosti z tvorby.

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudba je druhom umenia so špecifickými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré tvoria nenahraditeľnú súčasť neverbálnej kultúry. Vzniká ako výsledok špecifickej ľudskej aktivity v priestore a čase, zoskupením tónov a zvukov, prezentuje ľudskú skúsenosť a usiluje o estetickú komunikáciu. Vplýva na celú osobnosť človeka, jeho fyzickú i psychickú podstatu v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti. Je dôležitá pre osobnostný a sociálny rozvoj v kontexte kultúrnej a umeleckej komunikácie, vo vzťahu k vnímaniu a produkovaniu hudby ako nehmotnému kultúrnemu dedičstvu.

Základnou úlohou hudobného vzdelávania je rozvoj hudobnosti žiakov. Na Slovensku nadväzujeme na európske trendy a dedičstvo našej pedagogickej tradície, ktoré holistickým prístupom formujú žiakove hudobné spôsobilosti využívajúc kreatívne a integratívne prístupy k hudbe. Na základe porozumenia procesov prijímania (počúvania), produkovania (spev, hra na

nástroji) stvárňovania a integrovania (tanec, slovo, tvorivá dramatika) hudby sa rozvíjajú umelecko-expresívne spôsobilosti žiakov.

V hudobnej výchove je dôležité rozvíjať potrebu sebarealizácie žiaka, motivovať a usmerňovať jeho snahy o individuálnu a kolektívnu prezentáciu hudby, podporovať jeho zvedavosť pri objavovaní hudby, vzájomnú kooperáciu a toleranciu v hudobnej interpretácii a komunikácii a zároveň formovať jeho individuálny vkus. Dôležitou súčasťou je aj posudzovanie, v čom spočíva rozdiel medzi výsledkom ľudskej kreativity a AI generovaným obsahom. To všetko pri rešpektovaní miery žiakovho hudobného nadania ako predpokladu pre aktívne muzicírovanie.

Obsahy hudobnej výchovy sa značnou mierou podieľajú na rozvoji doménových aj prierezových gramotností základného vzdelávania. Orientáciou v metrrytmickej štruktúre hudby, objavovaním logiky výstavby hudobného diela, čítaním grafickej partitúry rozvíjajú matematickú gramotnosť, zápis a analýza hudby rozvíja analyticko-syntetické myslenie. Práca s hlasom (spev) rozvíja správne fyzické a fyziologické návyky, skvalitňuje čitateľskú a jazykovú gramotnosť. Prostredníctvom komunikácie hudbou a zdieľania informácií o hudbe s ohľadom na jej estetické funkcie žiak rozvíja komunikačné a prezentačné spôsobilosti. Elementárna improvizácia, komponovanie, ich záznam, tvorivé obohacovanie, ukladanie a spracovanie v digitálnom priestore, technické a technologické spracovanie rozvíja jemnú motoriku a vo virtuálnom priestore aj digitálnu a AI gramotnosť, technickú gramotnosť.

V obsahovom štandarde sa vyskytujú pojmy zvýraznené **tučným písmom** (boldom). Ide o také pojmy, ktoré si žiak osvojuje tak, aby rozumel ich významu, vedel ich primerane veku a potenciálu vysvetliť a používal ich správne v kontexte učiva. Požadovanú úroveň zvládnutia týchto pojmov špecifikuje výkonový štandard.

Komponenty vyučovacieho predmetu

Východiskom hudobného vzdelávania je aktívny a tvorivý kontakt s hudbou v jej troch základných podobách: počúvanie, tvorba a stvárňovanie, ktoré sú obsiahnuté v 5 komponentoch: **spev, hra na hudobnom nástroji, počúvanie hudby, hudobno-pohybové vyjadrenie hudby a hudobno-dramatické vyjadrenie hudby.**

Komponent spev predstavuje prirodzený, najjednoduchší a najdostupnejší spôsob aktívnej hudobnej produkcie a sebarealizácie žiaka v škole. Je podmienený zvládnutím elementárnej hlasovej techniky a dodržiavaním zásad hlasovej hygieny. Obsahom speváckych aktivít je tvorivá práca s hlasom, imitovanie zvukov okolitého sveta, hra s hlasom, interpretovanie hlasových modelov a popevkov, reprodukovanie zapamätaných melódií, resp. vytváranie rôznorodých melódií, odpovedí na spievané otázky, spev v primeranej hlasovej polohe imitačne

aj podľa nôt (grafickej partitúry, obrázkov, gesta), jednohlasne aj dvojhlasne. Poznanie hudobnej abecedy nie je cieľom, ale len prostriedkom pre postupné samostatné objavovanie, pochopenie a zmocňovanie sa hudby.

Komponent hra na hudobnom nástroji predstavuje spoznávanie a produkciu hudby na rôznych hudobných nástrojoch (Orffove hudobné nástroje, vlastnoručne zhotovené a iné elementárne hudobné nástroje, hudobné hračky, ľudové hudobné nástroje, elektronické a virtuálne hudobné nástroje). Cieľom je poznať techniku hrania na ne, experimentovať s ich zvukovou farbou, využívať ich na interpretáciu sprievodov k spevu, interpretáciu samostatných inštrumentálnych miniatúr.

Komponent počúvanie hudby predstavuje špecifický proces aktívneho prijímania hudby poslucháčom – žiakom. Zámerom je aktívne (uvedomene) počúvať hudbu rôzneho charakteru, druhov a žánrov, rôznych štýlových období, poznať jej funkcie, identifikovať jej vyjadrovacie prostriedky. Vnímať vplyv hudby na telesné a duševné prežívanie a využívať ju ako jeden z prostriedkov emocionálnej regulácie. Počúvať sprostredkovanú hudobnú produkciu i živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu. Pochopiť vzťah medzi hudbou a ostatnými druhmi umenia a kultúrou vôbec. Hodnotiť hudobné artefakty z hľadiska ich funkcií v živote človeka. Vnímať hudbu ako špecifickú výpoveď rozmanitých kultúrnych spoločenstiev.

Komponent hudobno-pohybové vyjadrenie hudby je prejavom poznávania a overovania hudobných zákonitostí, aj prostriedkom komunikácie. Je to spôsob posilňovania a prehľbovania hudobného vnímania a zážitku, ale aj pochopenia štruktúry skladby prostriedkami neverbálnej komunikácie a pohybovej improvizácie, v ktorej je rozhodujúca prirodzenosť a voľnosť pohybu, koordinovanosť a súlad so znejúcou hudbou. Prechádza od spontánnych pohybových reakcií na hudbu, kultivovania a usmerňovania pohybového prejavu, voľného vyjadrenia hudby, imitácie a osvojovania rôznych spôsobov pohybového stvárnenia hudby, až k tvorivému pohybovému sebavyjadreniu a tancu.

Komponent hudobno-dramatické vyjadrenie hudby predstavuje najsyntetickejšiu formu prienikov vyjadrovacích prostriedkov viacerých umení, v ktorých sa integruje hudba so slovnými, pohybovými a výtvarnými prejavmi na princípoch tvorivej dramatiky, hudobného divadla a zážitkového učenia. Využíva tvorivú rytmickú, melodickú, interpretačnú a pohybovú

improvizáciu a rôznorodé vlastné vyjadrenie – interpretáciu hudobného diela, piesne, situácie a pod. Má podoby hudobno-dramatickej hry, obrazu či hudobno-dramatického projektu.

Ciele vyučovacieho predmetu

1. Využívať schopnosti, zručnosti a návyky v oblasti spevu, hry na hudobných nástrojoch, počúvania hudby, hudobno-pohybového, hudobno-dramatického vyjadrovania na napĺňanie vlastných kultúrnych potrieb.
2. Diskutovať o rôznorodých hudobných obsahoch.
3. Orientovať sa v hudobnej kultúre minulosti a súčasnosti rôznych etníc, národností, malých i veľkých sociálnych skupín.
4. Chrániť a oceňovať hudobné dedičstvo Slovenska aj rôzne podoby globálnej kultúry ako súčasť vlastnej kultúrnej identity.
5. Používať hudobné pojmy a poznatky z hudobnej teórie a histórie pri interpretácii a tvorbe hudby.
6. Zodpovedne využívať digitálne technológie a médiá na tvorbu, zdieľanie a estetickú hudobnú komunikáciu.
7. Mať rozvinutú tvorivosť, empatiu, spoluprácu, sebareflexiu a zodpovednosť pri prijímaní, tvorbe a vyjadrovaní hudby v osobnom aj spoločenskom živote.
8. Uvedomovať si význam hudby pre sebarealizáciu a sebavyjadrenie.

Hlavným cieľom 1. cyklu je objavovať zákonitosti vzniku a existencie hudby v jej elementárnych podobách produkcie, počúvania aj vyjadrovania a stvárňovania.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Sluchom identifikovať zvuk a tón, hlasom, hrou na tele a hrou na hudobných nástrojoch realizovať základné vlastnosti tónu.
2. Objavovať možnosti vlastného hlasu a znenia hudobných nástrojov, možnosti spontánneho pohybového a dramatického vyjadrenia hudobných obsahov.
3. Spievať rôznorodé piesne s inštrumentálnym sprievodom aj bez neho.
4. Hrať rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatniť ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby.

5. Identifikovať a aplikovať základné vyjadrovacie prostriedky hudby pri speve, hre na hudobných nástrojoch, pri počúvaní hudby aj pohybovom a hudobno-dramatickom vyjadrovaní hudby.
6. Vyjadriť hudobný a mimohudobný obsah počúvanej aj produkovanej hudby.
7. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu prostriedkami hudobnej dramatiky.
8. Spolupracovať pri tvorbe aj stvárňovaní hudby, vyjadriť sa k výsledku vlastnej i skupinovej činnosti.

Učebné osnovy pre 1.vzdelávací cyklus
UMENIE A KULTÚRA
Hudobná výchova

Komponent 1: SPEV

		1.ročník	2.ročník	3.ročník
Výkonový štandard		<i>Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas. Spievať primerane po melodickej a rytmickej stránke piesne a popevky s jednoduchou melodickou a rytmickou štruktúrou.</i> <i>Prirodzená elementárna hlasová technika – pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike pri hrách na ozvenu a spev jednoduchých popevkov.</i> <i>Prirodzené zásady hlasovej</i>	<i>Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať primerane po melodickej a rytmickej stránke.</i> <i>Prirodzená elementárna hlasová technika - pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike a zrozumiteľnú artikuláciu pri speve jednoduchých riekaniek a rôznych piesní.</i> <i>Prirodzené zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.</i> <i>Spievať v kolektíve a v menšej skupine (a capella/ so sprievodom hudobného nástroja alebo elementárnych hudobných nástrojov.</i> <i>Reagovať na taktovacie gestá učiteľa.</i> <i>Na elementárnej úrovni rytmizovať a</i>	<i>Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas – spievať primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke, v primeranej hlasovej polohe (c1 – c2), spamäti.</i> <i>Prirodzená elementárna hlasová technika – pokojný prehĺbený nádych, ľahké tvorenie tónu v primeranej dynamike a zrozumiteľnej artikulácii a hlasový začiatok, legato pri spevoch rôznych piesní.</i> <i>Prirodzene uplatňovať elementárnu hlasovú techniku a zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.</i> <i>Prirodzené zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.</i> <i>Spievať v kolektíve, v menšej skupine, a capella i so sprievodom hudobného nástroja, udržať</i>

	hygieny v reči i v speve. Spievať v kolektíve a v menšej skupine so sprievodom hudobného nástroja (rozumej hra učiteľa) aj a capella. Na elementárnej úrovni rytmizovať slová, slovné spojenia, dialogické hry, jednoduché vety a riekanky. V hre na tele odlíšiť rytmus textu a pulz. Experimentovať so znením vlastného hlasu imitáciou zvukového okolitého sveta, v tvorivých hrách s dychom a hlasom a pri hudobnodramatickom stvárnení riekaniek.	melodizovať reč v rámci určeného tónového priestoru durovej stupnice. Poznať a prakticky vokálne použiť rytmické slabiky ta, titi, sa (nota osminová, štvrtová a štvrtová pomlčka). Rytmizovať a melodizovať reč v melodickej dialogickej hre v tónovom priestore so-mi (5.-3. stupeň), so-la-somi, so-mi-do podľa gesta ruky aj s využitím obrázkových partitúr. Poznať a prakticky vokálne upraviť rytmické hodnoty tá, ti-ti, sa, tá-á, sa-a (nota osminová, štvrtová, štvrtová pomlčka, polová nota, polová pomlčka). Rytmickými slabikami zaznamenať vytvorený rytmizovaný útvar. Notovým písmom zaznamenať v 2/4 alebo 3/4 tak vytvorený rytmizovaný útvar. Experimentovať so znením vlastného hlasu pri interpretácii rôznych hlasových modelov, pri hudobnodramatickom stvárnení básní. Uplatňovať individuálne hlasové dispozície pri improvizácii a pri	melodickú líniu, reagovať na taktovacie gestá učiteľa. Pri speve v kolektíve a v menšej skupine (a capella/so sprievodom hudobného nástroja, jedného alebo viacerých elementárnych hudobných nástrojov) zjednocovať spoločný spev, reagovať na taktovacie gestá učiteľa. Pri speve v kolektíve a v menšej skupine so sprievodom hudobného nástroja zachovať melodickú líniu a prispôbiť sa spevu skupiny. Otextovať vytvorený rytmizovaný alebo melodický útvar. Rytmizovať a melodizovať reč v tónovom priestore so-la-so-fa-mi-re-do podľa gesta ruky. Využite solmizačné slabiky so-la-so-fa-mire-do na ich zápis v C-dur do notovej osnovy. Uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách, hlasom experimentovať a improvizovať. Uplatňovať individuálne hlasové dispozície pri rolovom spievaní, pri tvorivom dotváraní príbehov
--	--	---	---

			<i>tvorivých hrách s hlasom.</i>	<i>a situácií.</i> <i>Experimentovať so znením vlastného hlasu pri hudobno-dramatickom stvárnení príbehov.</i>
Obsahový štandard	Spievanie riekaniek, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Rozvíjanie elementárnych speváckych návykov, spevu legato a v primeranej dynamike, zjednocovanie spoločného spevu. Objavovanie možností vlastného hlasu, imitovanie zvukov okolitého sveta. Rytmizovanie a melodizovanie slov.	Spievanie hlasových modelov, dialogických hier, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové) v durových i molových tóninách. Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: osminová, štvrt'ová, a pomlčka, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, 2/4, 3/4 takt. Rytmizovanie a melodizovanie slovných spojení.	Spievanie hlasových modelov, detských piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, miestne a regionálne ľudové) v durových i molových tóninách. Pri praktických činnostiach osvojovanie hudobnej abecedy a rytmických hodnôt: polová nota a pomlčka, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky, tónový priestor v dur: 5,-3,; 5,-6,-5,-3,; 5,3,-1, a 5,-4,-3,-2,-1, stupňa durovej stupnice (C dur), príslušné solmizačné slabiky, ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku tónu a postup melódie alebo fonogestika, Rolové spievanie, vytváranie rôznorodých melódií podľa fantázie, dotváranie príbehov a situácií prostredníctvom zvukomaľby hlasom. Tvorenie rytmických útvarov, ich otextovanie, smerovanie k uvedomovaniu si melodických postupov a ich zachyteniu gestom ruky, graficky	

			(linkou, obrázkom, farbou, grafickým znakom), pomocou rôznorodých predmetov.
--	--	--	---

Komponent 2: HRA NA HUDOBNOM NÁSTROJI				
Výkonový štandard		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		<i>Hrať na elementárnom hudobnom nástroji v primeranom čase.</i> <i>Hrať sám na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch.</i> <i>Hrať elementárne hudobné sprievody.</i> <i>Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja.</i> <i>Spoznať hudobnú symboliku - notové písmo.</i> <i>Dodržiavať pokyny pri spoločnej hre na</i>	<i>Hrať sám a v skupine na elementárnom hudobnom nástroji v primeranom čase a tempe.</i> <i>Hrať v skupine na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch. Hrať melodické miniatúry.</i> <i>Zvukomalebne vyjadriť charakter skladieb a počúvanej hudby.</i> <i>Porozumieť symbolickému notovému zápisu a hrať podľa symbolického notového zápisu.</i> <i>Prijať svoju pozíciu pri hre na elementárne hudobné nástroje a spolupracovať pri vytváraní hudobných sprievodov.</i>	<i>Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, technicky správne, sám i v skupine, podľa gesta učiteľa.</i> <i>Hrať na rytmických aj melodických nástrojoch, na zhotovených vlastných elementárnych hudobných nástrojoch, okolitých zvukových objektoch. Hrať v skupine na okolitých objektoch.</i> <i>Vytvárať rytmické a melodické miniatúry, hrať elementárne hudobné sprievody.</i> <i>Experimentovať s farbou znenia hudobného nástroja a zvukomalebne vyjadriť mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, náladu, charakter postavy).</i> <i>Zvukomalebne vyjadriť sledovaný mimohudobný obsah (napr. pocity, predstavy, nálada, charakter</i>

		elementárne hudobné nástroje.		postavy). Orientovať sa v symbolickom aj v notovom zápise. Porozumieť notovému zápisu a hrať podľa notového zápisu. Byť súčasťou spoločnej hry, spolupracovať pri hre. Rešpektovať tvorivé nápady spolužiakov pri vytváraní hudobných sprievodov a hre.
Obsahový štandard	1. ročník	Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: Orffov inštrumentár, zvukové hračky.	Hra podľa grafickej partitúry aj z notového zápisu osminové, štvrtové hodnoty, hra sprievodov k piesňam, riekankám aj tancom. Vytváranie predohier, medzihier, dohier. Vytváranie elementárnych hudobných a zvukových miniatúr, vychádzajúcich z rytmickej štruktúry slova, slovných spojení, rýmovačiek v tónovom priestore pentatoniky	Hra na elementárnych hudobných nástrojoch: regionálne detské ľudové hudobné nástroje, vlastnoručne vyrobené hudobné nástroje, okolité zvukové objekty, prírodný materiál. Experimentovanie s farbou znenia hudobného nástroja.

Komponent 3: POČÚVANIE HUDBY				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník

Výkonový štandard	Identifikovať zvuk a poznať rozdiel medzi zvukom a tónom. Identifikovať (postrehnúť) základné výrazové prostriedky hudby. Pohybom vyjadriť charakter, emocionálny aspekt počúvanej skladby.	Porozumieť rozdielu medzi zvukom a tónom. Charakterizovať a rozlíšiť základné výrazové prostriedky hudby. Výtvarne vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah počúvanej skladby.	Identifikovať zvuk a tón, porovnávať ich vlastnosti. Porovnať vlastnosti zvuku a tónu. Identifikovať tón a jeho vlastnosti. Charakterizovať základné výrazové prostriedky hudby a ich vlastnosti, základnú štruktúru a hudobnú formu. Charakterizovať základnú štruktúru a hudobnú formu počúvanej hudby. Verbálne, výtvarne, pohybom vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah a pocity z počúvanej skladby. Verbálne vyjadriť charakter, emocionálny aspekt, mimohudobný obsah počúvanej skladby. Vnímať rozdiel medzi hudobným prejavom generovaným strojom a vytvoreným človekom.
Obsahový štandard	Intuitívne počúvanie rôznorodej hudby. Pri počúvaní rozlišovanie a určenie vokálnej a inštrumentálnej hudby. Na základe farby zvuku identifikovanie ľudských hlasov (detský, mužský, ženský).	Zámerné počúvanie rôznorodej hudby. Identifikovanie vlastností tónu produkovanej aj počúvanej hudby (výška, dĺžka, sila, farba). Na základe farby zvuku identifikovanie vybraných znejúcich klasických aj ľudových hudobných nástrojov.	Aktívne počúvanie rôznorodej hudby. Nachádzanie totožnosti, podobnosti a kontrastu výrazových prostriedkov (melódia, rytmus, tempo, dynamika) a hudobnej formy znejúcej hudby. Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, verbálne a iné vyjadrenie fantazijných predstáv.

	Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.	Objavovanie mimohudobného obsahu a námetu skladby, vyjadrenie fantazijných predstáv a vlastných pocitov pri počúvaní hudby.	Spoznávanie hudobného obsahu generovaného strojom/AI.
--	---	---	---

Komponent 4: HUDOBNO-POHYBOVÉ VYJADRENIE HUDBY			
Výkonový štandard	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	<i>Spontánnym pohybom vyjadriť tempo a rytmus počúvanej alebo produkčnej hudby.</i> <i>Imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách podľa vzoru.</i> <i>Imitovať základné tanečné prvky.</i> <i>Tancovať vo dvojici alebo skupine.</i> <i>Imitovať pohyb v hudobno-pohybových hrách a v hrách so spevom.</i>	<i>Spontánnym pohybom sledovať charakter, formu, tempo a rytmus počúvanej alebo produkčnej hudby.</i> <i>Uplatniť základné tanečné prvky. Tancovať vo dvojici alebo skupine.</i>	<i>Spontánnym a koordinovaným pohybom vyjadriť charakter, formu, tempo, metrum, rytmus a dynamiku počúvanej alebo produkovanej hudby.</i> <i>Koordinovaným pohybom vyjadriť charakter, formu, tempo, metrum, rytmus a dynamiku počúvanej alebo produkčnej hudby. Tvoriť pohyb podľa slovného pokynu.</i> <i>Uplatniť základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných pohybov v jednoduchej choreografii, tancovať vo dvojici, prípadne v skupine.</i> <i>Uplatniť základné tanečné prvky, zapamätať si sled tanečných pohybov v jednoduchej choreografii, tancovať vo dvojici, prípadne v skupine.</i>

Obsahový štandard	Imitovanie pohybu v hudobno-pohybových hrách a ľudových pohybových hrách so spevom.	Kultivovanie držania tela a formovanie tanečného postoja pri vyjadrovaní a stvárňovaní hudby.	Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (valaský krok) v jednoduchých tanečných choreografiách.
	Využívanie vlastného tela ako rytmického hudobného nástroja (hra na tele). Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (chôdze, prísunový krok vpred) v jednoduchých tanečných choreografiách.	Uplatňovanie prirodzeného tanečného pohybu, tanečných prvkov (behu v metrickej pulzácii, prísunový krok vzad, do strán v pérovaní,) v jednoduchých tanečných choreografiách.	Umocňovanie hudobného vnímania a zážitku pohybovou interpretáciou hudby.

Komponent 5: HUDOBNO – DRAMATICKÉ VYJADRENIE HUDBY				
		1.ročník	2.ročník	3.ročník
		Stvárniť obsah, dej, náladu piesne či riekanky prostriedkami hudobnej či nehudobnej dramatiky.		

Výkonový štandard	Imitovať hlasom rôzne zvuky prírody a okolitého sveta. Tvoriť hlasom odpovede na spievané otázky. Vyjadriť náladu mimohudobných obsahov hlasom a pohybom alebo inými zdrojmi zvuku. Vypočúť spolužiaka pri hudobno-dramatickom stvárňovaní a rešpektovať iné dramatické stvárnenie situácie spolužiakom.	Stvárniť obsah, charakter a formu piesne či riekanky prostriedkami hudobnej dramatiky. Využívať elementárne hudobné nástroje na zvukomaľbu k príbehom a situáciám a dotvárať príbehy a situácie hrou na okolité objekty. Tvoriť rytmické odpovede na spievané či hrané otázky. Vyjadriť dej, náladu mimohudobných obsahov hlasom, pohybom, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku. Spontánne cítiť svoje pocity a predstavy pri vytváraní príbehu na hudobno-dramatické stvárnenie. Vypočúť si vyjadrenia spolužiaka o jeho pocitoch z hudobno-dramatického stvárnenia.	Stvárniť obsah, charakter a formu piesne či riekanky, fragmenty ľudových hudobno-pohybových hier prostriedkami hudobnej dramatiky. Stvárniť ľudovú hudobno-pohybovú hru prostriedkami hudobnej dramatiky. Tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám. Hlasom vhodne vytvoriť príbeh alebo situáciu. Experimentovať s hlasom pri dramatickej interpretácii rôznych zvukových situácií. Stvárniť príbeh dostupnými zvukomalebnými prostriedkami. Tvoriť melódie, odpovede na spievané či hrané otázky. Experimentovať s hlasom pri tvorbe rôznych melódií. Rozvíjať tvorivý hudobný dialóg spevom aj hrou na elementárne hudobné nástroje. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku mimohudobných obsahov, literárnej predlohy hlasom, pohybom, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku. Vyjadriť dej, náladu, charakteristiku mimohudobných obsahov, literárnej predlohy hlasom, pohybom, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.
-------------------	--	---	---

				<i>Rešpektovať originálny prístup jednotlivca pri hudobno-dramatickom stvárňovaní.</i> <i>Rešpektovať originálny prístup jednotlivca pri hudobno-dramatickom stvárňovaní.</i>
Obsahový štandard		Hudobno -dramatické stvárňovanie obsahu riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier a literárnej predlohy;	Dramatické stvárňovanie riekaniek, piesní, básní, rozprávok, ľudových hudobno-dramatických hier. Uplatňovanie dialogických hier, rytmizovaných alebo melodizovaných textov, zvukomalby.	Uplatňovanie mimiky, gest, využívanie okolitých objektov a rekvizít, pohybovej improvizácie v dramatických obrázkoch alebo príbehoch. Zvukomalba spevom, pohybom, elementárnymi hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, zvukmi generovanými AI;

Výtvarná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	Výtvarná výchova
Škola	CZŠ sv. Pavla Nová Dedina
Názov Školského vzdelávacieho programu	S vierou a tradíciou za poznáním
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Vzdelávací cyklus	prvý
Časový rozsah výučby	1. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 2. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne 3. ročník 33 hodín ročne - 1 hodiny týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry, ktorá je v súčasnosti podstatným zdrojom informácií a prostriedkom komunikácie. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebaujadrňovania. Výtvarná výchova vďaka svojej **činnostnej** povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník a technológií. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebaujadrňovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Vyučovací predmet výtvarná výchova kladie dôraz na rozvoj **vizuálnej gramotnosti** ako jednej z kľúčových prierezových gramotností. Dosiahnutie funkčnej vizuálnej gramotnosti definujú ciele vzdelávania predmetu pre jednotlivé cykly. Jej funkčnosť je súborom viacerých spôsobilostí, ktoré žiak nadobudne vo vizuálnej komunikácii, vnímaní a schopnosti tvoriť. Ide o citlivosť vnímania, ktorú využívame v každodennom živote, vnímanie prostredia a vzťahov vo svojom bezprostrednom

okolí. Ďalšou spôsobilosťou je využívať vizuálny jazyk na rôzne spôsoby vyjadrovania, spôsobilosť porozumieť vizuálnemu jazyku, a tiež schopnosť prijímať podnety a tvoriť rôzne vizuálne vnímateľné artefakty. Charakter vyučovacieho predmetu vytvára priestor na rozvoj ďalších prierezových gramotností, a to predovšetkým **čitateľskej gramotnosti** (napr. vzťah obrazu a slova, mediálny obsah – podnety z neho, jeho tvorba, ale aj kritické čítanie), **digitálnej a AI gramotnosti** (napr. digitálne médiá a technológie, nástroje AI, ale aj témy ako autorské práva, licencie, etika používania AI) a v neposlednom rade **sociálnej a emocionálnej gramotnosti** (napr. sebaopoznávanie, vyjadrenie emócií a pocity, práca v kolektíve, reflexia tvorby).

Výtvarná výchova sa zameriava na rozvoj osobnosti žiaka a jeho schopnosť myslieť a komunikovať prostredníctvom výtvarného jazyka v rámci vizuálnej kultúry, a to pri rešpektovaní individuality žiaka, jeho vývinových charakteristík, osobnosti a nadania. Osvojovanie si výtvarného jazyka umožňuje žiakovi vyjadriť svoje myšlienkové koncepty, predstavy, fantáziu, skúsenosti a pocity.

Komponenty vyučovacieho predmetu

Štruktúru vyučovacieho predmetu výtvarná výchova tvoria 3 komponenty: **výtvarný jazyk a komunikácia, umenie a vizuálna kultúra, tvorivá osobnosť**. Jednotlivé komponenty sa delia na výkonové a obsahové štandardy, ktoré tvoria dynamický celok. Vzájomne sa prekrývajú, rozvíjajú a dopĺňajú. Sú formulované tak, aby zmysluplne gradovali v cykloch vzhľadom na funkčnosť vzťahov medzi cieľmi, výkonmi a obsahmi.

Komponent výtvarný jazyk a komunikácia je zameraný na spoznávanie a používanie jednotlivých výtvarných vyjadrovacích prvkov (bod, línia, farba, tvar, škvrna, priestor, plocha, objem, textúra, svetlo, záber) a kompozičných princípov (rovnováha, pohyb, rytmus, symetria, dôraz, kontrast, jednota, variácie/rozmanitosť, proporcie, sekvencia, čas), prostredníctvom ktorých žiak vyjadruje svoje predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti a pocity. Oboznamovanie sa s nimi prebieha prostredníctvom vlastnej tvorby žiaka, ale aj skúmaním a analyzovaním tvorby iných, vrátane kritického hodnotenia produktov vytvorených AI. Dôležitou súčasťou komponentu výtvarný jazyk a komunikácia je osvojovanie si tvorivých postupov a ich kombinácií, techník (napr. kresby, maľby, grafiky a priestorového vytvárania), návykov potrebných pre prácu s nástrojmi, materiálmi, médiami a technológiami, vrátane experimentovania s

nimi. Neoddeliteľnou súčasťou tohto komponentu je tiež overenie komunikačných účinkov na prijímateľa, získanie spätnej väzby na proces a výsledky tvorby aj rozvoj interpretačnej zložky. Jednotlivé obsahy a výkony graduujú spôsobilosti žiaka od spoznávania výtvarného jazyka po jeho cieľavedomé používanie.

Komponent umenie a vizuálna kultúra zabezpečuje, aby sa žiak prostredníctvom tvorivej interpretácie dokázal orientovať vo svete umenia, ako aj prepájať ho s každodenným životom. Komponent pracuje s celou škálou podnetov výtvarného umenia ako je maľba, kresba, grafika, socha, objekt, inštalácia, fotografia, multimédiá, performancia, tiež architektúra, urbanizmus, dizajn, aplikované umenie, film, scénografia, AI generovaný obsah. Zahŕňa tiež ľudové umenie, umenie subkultúr, minorít, Art Brut a pod. Pestrosť podnetov z diel slovenských umelcov a umelkýň, ako aj zahraničných – európskych a mimoeurópskych vedie k vnímaniu rozmanitosti umeleckých prejavov. Tradičné a elektronické podnety z vizuálnej kultúry (napr. reklama, svet značiek, piktogramov, bannerov, billboardov) spájajú komponent s aktuálnym spoločenským prostredím. Vytvára sa tým priestor na rozvoj spôsobilosti kriticky čítať obrazy, tiež schopnosti odhaľovať deepfake, ako aj rôzne formy manipulácie. Komponent dáva priestor aj možnosti neformálneho vzdelávania formou návštevy galérií, múzeí, v prípade možnosti divadla a iných inštitúcií, ako aj absolvovaním ich vzdelávacích aktivít. Aktívne osvojovanie najrozmanitejších kultúrnych a umeleckých hodnôt vedie žiaka k ich rešpektovaniu a oceňovaniu. Rovnako ho motivuje k celoživotnému záujmu o umelecké a kultúrne dianie.

Komponent tvorivá osobnosť upriamuje pozornosť na sociálny a osobnostný rozvoj žiaka. Na dosahovanie cieľov a plnenie výkonových štandardov využíva obsahy aj z iných komponentov, pretože oblasť postojov, hodnôt, emócií a pocitov nie je možné oddeľovať od samotnej tvorby, komunikácie, ani od vnímania a interpretovania podnetov z umenia a vizuálnej kultúry. Prostredníctvom tvorby – uplatňovaním subjektivity, vyjadrením emócií a pocitov, reflexiou tvorby, ako aj schopnosťou prezentovať jej výsledky, sa rozvíjajú aj mäkké zručnosti žiaka a nachádzajú odpovede na otázky svojej osobnostnej i skupinovej identity. Pri výtvarných projektoch sa učí definovať vlastné ciele a hľadať vhodné stratégie na ich dosiahnutie. Rozvíja sa jeho schopnosť plánovať, organizovať, realizovať a hodnotiť. Prepojením mentálnych operácií (predstavy, fantázie, nápady) s objavovaním ich formálneho vyjadrenia

(obrazom, tvarom) a technickou realizáciou (tvorba artefaktu) sa rozvíja tvorivosť a komplexnosť vyjadrovania, uplatňujú sa postupy na posilnenie odolnosti voči tlaku na instantné riešenia (AI generovaný obsah). Dôraz na vlastné riešenia žiaka rozvíja autenticnosť osobnosti a jeho tvorivé sebavedomie.

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby si žiak osvojil, v nadväznosti na detský výtvarný prejav, základné výtvarné vyjadrovacie prostriedky a prvky výtvarného jazyka. Spolu so získavaním skúseností s nástrojmi, materiálmi a technológiami sa žiak učí vyjadrovať vlastné predstavy, fantázie, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie. Prostredníctvom tvorby a umenia spoznáva okolitý svet a rozvíja sa jeho zmyslová citlivosť, zručnosti a sebapoznanie. Spracovávaním podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry sa učí vnímať rozmanitosť prejavov myslenia, videnia a cítenia ľudí.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Rozpoznať výtvarné vyjadrovacie prostriedky a využívať ich pri uplatňovaní základných kompozičných princípov.
2. Vyjadriť sa prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou.
3. Použiť nástroje, materiály, technológie, médiá a postupy pri tvorivej činnosti.
4. Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.
5. Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.
6. Výtvarne reagovať na rozdielne pocity a emócie.
7. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť prežívania.

Učebné osnovy pre 1. vzdelávací cyklus
UMENIE A KULTÚRA
Výtvarná výchova

Komponent 1: KOMUNIKÁCIA

Výkonový štandard	1.ročník	2.ročník	3. ročník
	<i>Rozlíšiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky.</i> <i>Použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky vo výtvarných zadaniach a vlastných zámeroch.</i> <i>Experimentovať s rôznymi technikami (napr. kreslenie, maľovanie, modelovanie...) a postupmi.</i> <i>Rozlišovať a pomenovať základné nástroje a materiály.</i> <i>Dodržiavať správne postupy pri práci.</i> <i>Použiť vybrané výtvarné techniky na vyjadrenie vlastných zámerov.</i>	<i>Rozlíšiť vybrané kompozičné princípy.</i> <i>Použiť vybrané kompozičné princípy vo výtvarných zadaniach a vlastných zámeroch.</i> <i>Dodržiavať správne postupy pri práci s nástrojmi a starostlivosti o ne.</i> <i>Tvorivo použiť rôznorodé materiály pri riešení výtvarného problému.</i> <i>Využiť pri tvorbe dostupný softvér (napr. kreslene, textový editor).</i>	<i>Rozlíšiť, pomenovať a použiť vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy</i> <i>Pomenovať charakteristické vlastnosti vybraných výtvarných vyjadrovacích prvkov.</i> <i>Pomenovať charakteristické vlastnosti vybraných kompozičných princípov.</i> <i>Identifikovať výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy vo vybraných umeleckých dielach.</i> <i>Vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov, materiálov, techník</i> <i>Použiť dostupné digitálne technológie pri riešení výtvarného problému.</i>

				<i>Opísať vybrané techniky a postupy tvorby.</i> <i>Identifikovať dostupné digitálne zariadenia a tvorbu digitálneho obsahu</i>
Obsahový štandard		• Výtvorné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvorné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie	• Výtvorné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvorné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba	• Výtvorné vyjadrovacie prostriedky- prvky a kompozičné princípy, ich vlastnosti a kombinácie • Výtvorné asociácie na rôzne zmyslové podnety. • tvorenie prostredníctvom rôznych nástrojov, materiálov, technológií a postupov – kresba, maľba, modelovanie, grafika, priestorová tvorba, pohybová expresia a experimentovanie s nimi
		• tvorba a podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry. • Výtvorné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode. • tvorenie dočasných a procesuálnych prác	• výtvorné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • Rôzna kvalita výtvorných vyjadrovacích prostriedkov prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového	• výtvorné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel • rozlišovanie digitálnych zariadení a typov digitálneho obsahu

			umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry.	
Komponent 2: UMENIE A VIZUÁLNA KULTÚRA				
Výkonový štandard	1.ročník	2.ročník	3.ročník	
	Prostredníctvom zvolenej výtvarnej techniky (kresba, maľba) interpretovať podnety z umenia, napr. praveké umenie. Reagovať na prírodné prostredie prostredníctvom priestorovej tvorby. Využiť v tvorbe odpadové materiály vhodné na recykláciu (napr. papier, plast). Opísať inšpiráciu pri tvorbe vlastného artefaktu. Porovnať námety umeleckých diel vybraných umelcov a umelkýň. Reflektovať verbálne a	Opísať techniky ľudového remesla. Tvorivým spôsobom uplatniť techniky ľudového remesla. Tvorivo interpretovať (činnosťne, slovne) vizuálne symboly napr. na bankovkách) podnety z verejného priestoru (napr. sochy, reklamu, architektúru...). Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu. Opísať materiály a nástroje použité pri tvorbe. Pomenovať materiály a nástroje použité pri tvorbe. Porovnať vybrané kompozičné princípy (napr. symetria, asymetria) vo vybraných umeleckých dielach. Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy	Tvorivo interpretovať diela a opísať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, online prostredia, vizuálnej kultúry a okolitého sveta. Prostredníctvom zvolenej výtvarnej techniky (grafika, kombinácia techník...) interpretovať podnety z umenia (napr. impresionizmus, kubizmus...). Tvorivými aktivitami interpretovať diela v galérii. Opísať vybrané dielo land artu. Opísať proces vzniku vlastného výtvarného artefaktu Použiť pre opis vzniku vlastného výtvarného artefaktu vybranú terminológiu. Prezentovať svoj výtvarný artefakt rôznymi spôsobmi. Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia. Porovnať vybrané výtvarné vyjadrovacie prvky	

		prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy výstavy.	divadelného predstavenia.	(napr. farba, línia, tvar) vo vybraných umeleckých dielach. Vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu. Reflektovať verbálne a prostredníctvom vlastného výtvarného vyjadrenia zážitok z návštevy napr. kostola v obci, meste, regióne. Identifikovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.
Obsahový štandard		- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov	- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a kompozičných princípov v dielach slovenských umelkýň a umelcov - návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov	- vizuálne obrazné vyjadrovanie námetov a tém z umenia a kultúry a tiež iných vzdelávacích oblastí - globálne témy a naratívy - vizuálna symbolika z dôležitých oblastí života - objavovanie a porovnanie základných výtvarných vyjadrovacích prostriedkov čiara, škvrna, tvar, farba, plocha a kompozičných princípov: rytmus, symetria, farebný a tvarový kontrast v dielach slovenských aj zahraničných umelkýň a umelcov - uvedomenie si existencie AI generovaných obrázkov alebo videí

	- objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí	alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí	- návšteva galérií, múzeí, kultúrnych pamiatok, sakrálnych stavieb, ateliérov alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea či portfólia umelcov - objavovanie spôsobov prezentovania umeleckých diel a artefaktov vizuálnej kultúry - reklama v rôznom prostredí
--	---	---	--

Komponent 3: TVORIVÁ OSOBNOSŤ			
Výkonový štandard	1.ročník	2.ročník	3.ročník
	Vyjadriť zmyslové vnemy získané z prostredia. Vyjadriť zmyslové vnemy z umenia. Opísať postup práce pri tvorbe. Dohodnúť sa na delbe práce pri tvorbe kolektívneho výtvarného diela. Opísať rodinné zvyky a tradície.	Vyjadriť vnímané pocity napr. z divadelného predstavenia. Uplatniť vnímané pocity napr. z divadelného predstavenia vo vlastnej tvorbe. Opísať skúsenosti z vlastnej tvorby. Rešpektovať výtvarné postupy spolužiakov. Opísať a zdieľať rodinné zvyky a tradície. Opísať a zdieľať vlastné názory k stanovenej	Vyjadriť pocity a emócie. Vyjadriť zmyslové vnemy získané z prostredia. Vyjadriť zmyslové vnemy z umenia. Reflektovať proces vlastnej tvorby a tvorbu iných. Pri tvorbe reflektovať svoje slabé a silné stránky. Reflektovať rôzne prístupy k tvorbe svojich spolužiakov a hľadať v nich pozitíva. Kooperatívne pracovať v skupine. Reflektovať výtvarný názor spolužiaka.

		<i>Opísať vlastné názory k stanovenej téme.</i>	<i>téma.</i>	<i>Pomenovať, zdieľať rôzne osobné hodnoty. Porovnať zvyky a tradície vlastného prostredia s vybraným prostredím z inej kultúry.</i>
Obsahový štandard		pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre tvorenie kolektívnych prác. druhy a formy reflexie možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti.	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác. - druhy a formy reflexie - možnosti prezentácie - výsledkov výtvarnej činnosti.	- pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre - tvorenie kolektívnych prác. druhy a formy reflexie možnosti - prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti. vytváranie portfólia. - základné postupy reflexie pri tvorbe a vnímaní umeleckého diela.